

Na osnovu člana 95 tačka 6 Ustava Crne Gore, Predsjednik Crne Gore donosi

UKAZ

**O POSTAVLJENJU NA DUŽNOST IZVANREDNE I OPUNOMOĆENE
AMBASADORKE CRNE GORE U UJEDINJENIM ARAPSKIM EMIRATIMA**

I

Postavlja se Dušanka Jeknić na dužnost izvanredne i opunomoćene ambasadorke Crne Gore u Ujedinjenim Arapskim Emiratima, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Abu Dabiju.

II

Ministar vanjskih poslova izvršiće ovaj ukaz.

III

Ovaj ukaz stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01- 343/2

Podgorica, 25. marta 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 6 Ustava Crne Gore, Predsjednik Crne Gore donosi

UKAZ

**O POSTAVLJENJU NA DUŽNOST IZVANREDNE I OPUNOMOĆENE
AMBASADORKE CRNE GORE U REPUBLICI SJEVERNOJ MAKEDONIJI**

I

Postavlja se Marija Petrović na dužnost izvanredne i opunomoćene ambasadorke Crne Gore u Republici Sjevernoj Makedoniji, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Skoplju.

II

Ministar vanjskih poslova izvršiće ovaj ukaz.

III

Ovaj ukaz stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01- 291/4

Podgorica, 25. marta 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 6 Ustava Crne Gore, Predsjednik Crne Gore donosi

UKAZ
O POSTAVLJENJU NA DUŽNOST IZVANREDNOG I OPUNOMOĆENOG
AMBASADORA CRNE GORE U REPUBLICI ESTONIJI

I

Postavlja se Budimir Šegrt na dužnost izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore u Republici Estoniji, na nerezidentnoj osnovi, sa sjedištem ambasade u Varšavi.

II

Ministar vanjskih poslova izvršiće ovaj ukaz.

III

Ovaj ukaz stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01- 508/2

Podgorica, 25. marta 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 18 Uredbe o Vladi Crne Gore ("Službeni list CG", br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 21. februara 2019. godine, donijela je

**UREDBU
O DOPUNI UREDBE O PRESTANKU VAŽENJA
POJEDINIH PODZAKONSKIH AKATA**

Član 1

U Uredbi o prestanku važenja pojedinih podzakonskih akata ("Službeni list CG", br. 39/10 i 16/14) u članu 1 stav 1 poslije tačke 22d dodaje se nova tačka koja glasi:

"22e) Pravilnik o bližim uslovima i postupku davanja hitne finansijske pomoći za likvidnost banke ("Službeni list CG", broj 34/11);".

Član 2

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-526

Podgorica, 21. februara 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 19a stav 3 Zakona o regionalnom razvoju ("Službeni list CG", br. 20/11, 26/11 i 20/15) Vlada Crne Gore na sjednici od 14. marta 2019. godine, donijela je

UREDBU
O DODJELI SREDSTAVA ZA PODSTICANJE DIREKTNIH INVESTICIJA I
UNAPREĐENJE KONKURENTNOSTI PRIVREDE

Član 1

Sredstva za podsticanje direktnih investicija i unapređenje konkurentnosti privrede obezbijedena zakonom o budžetu Crne Gore, dodjeljuju se u skladu sa ovom uredbom i programom za unapređenje konkurentnosti privrede (u daljem tekstu: Program).

Član 2

Programom se utvrđuju kriterijumi i način dodjele sredstava, dinamika isplate sredstava u zavisnosti od namjene projekta, praćenje i kontrola realizacije Programa i druga pitanja od značaja za sprovođenje Programa.

Član 3

Program donosi Vlada Crne Gore, na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove ekonomije (u daljem tekstu: Ministarstvo), najkasnije do 31. marta tekuće fiskalne godine.

Član 4

Sredstva za podsticanje direktnih investicija i unapređenje konkurentnosti privrede, mogu da se dodijele privrednom društvu i pravnom licu, ako:

- 1) ima sjedište na teritoriji Crne Gore;
- 2) posluje 100 % u privatnoj svojini;
- 3) prilikom podnošenja zahtjeva za učešće u Programu dostavi finansijske izvještaje;
- 4) redovno izvršava obaveze po osnovu poreza i doprinosa;
- 5) nije pravosnažno osuđeno za krivično djelo izvršeno u vršenju registrovane djelatnosti u posljednjih godinu dana do dana objavljivanja javnog oglasa za dodjelu sredstava;
- 6) nad njim nije pokrenut postupak stečaja ili likvidacije;
- 7) nije koristilo sredstva finansijske pomoći iz budžeta Crne Gore ili jedinice lokalne samouprave za projekat sa istim predmetom u poslednje tri godine do dana objavljivanja javnog oglasa za dodjelu sredstva;
- 8) ima potvrdu poslovne banke da je račun preko kojeg se obavlja poslovanje aktivan.

Član 5

Sredstva za podsticanje direktnih investicija i unapređenje konkurentnosti privrede, mogu da se dodijele i preduzetniku koji je crnogorski državljanin i ispunjava uslove iz člana 4 stav 1 tač. 4 do 8 ove uredbe.

Sredstva iz stava 1 ovog člana, dodjeljuju se kao podrška, radi unapređenja preduzetništva.

Član 6

Sredstva za podsticanje direktnih investicija i unapređenje konkurentnosti privrede, mogu da se dodijele fizičkom licu koje je crnogorski državljanin i ispunjava uslove iz člana 4 stav 1 tač. 4 i 5 ove uredbe.

Sredstva iz stava 1 ovog člana, dodjeljuju se kao podrška, radi obezbjeđivanja preduzetničkih edukacija i izrade biznis plana za realizaciju poslovne ideje.

Član 7

Praćenje i kontrolu realizacije Programa vrši Ministarstvo.

Član 8

Postupci dodjele sredstava za podsticanje investicija započeti do dana stupanja na snagu ove uredbe, okončaće se u skladu sa Uredbom o podsticanju direktnih investicija ("Službeni list CG", broj 80/15).

Član 9

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o podsticanju direktnih investicija ("Službeni list CG", broj 80/15).

Član 10

Ova uredba stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-980

Podgorica, 14. marta 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 35 stav 2 Zakona o državnoj imovini („Službeni list CG”, broj 21/09), Vlada Crne Gore, na sjednici od 7. marta 2019. godine, donijela je

ODLUKU
O PRENOSU PRAVA RASPOLAGANJA NA
NEPOKRETNOSTI OPŠTINI PLJEVLJA RADI OSTVARIVANJA JAVNOG INTERESA
- IZGRADNJE SEOSKE CRKVE I KAPELE

1. Vlada Crne Gore prenosi pravo raspolaganja bez naknade na nepokretnosti Opštini Pljevlja radi ostvarivanja javnog interesa - izgradnje seoske crkve i kapele na katastarskoj parceli broj 3585/2, površine 5.294 m², upisanoj u list nepokretnosti broj 346, KO Potkovač, Opština Pljevlja.

2. Odluka će se objaviti u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-749

Podgorica, 7. marta 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 14 Zakona o eksproprijaciji («Službeni list RCG», br. 55/00, 12/02 i 28/06 i «Službeni list CG», br. 21/08, 30/17 i 75/18) Vlada Crne Gore, na sjednici od 14. februara 2019. godine, donijela je

O D L U K U
O UTVRĐIVANJU JAVNOG INTERESA ZA EKSPROPRIJACIJU NEPOKRETNOSTI
ZA
REKONSTRUKCIJU REGIONALNOG PUTA R-3 PLJEVLJA – METALJKA, I FAZA:
DIONICA PLJEVLJA – KRĆE (BALJENOVAC)

Član 1

Utvrđuje se javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti u Opštini Pljevlja, i to:

KO Jugovo

1. kat. parcela broj 3149/14, pašnjak 3. klase u površini od 9 m² upisana u listu nepokretnosti broj 366 kao svojina Cupara Vladimira Mire;

2. kat. parcela broj 3149/15, pašnjak 3. klase u površini od 19 m² upisana u listu nepokretnosti broj 365 kao svojina Dragaš Radoša Ljubiše;

3. kat. parcela broj 3133/2, livada 4. klase u površini od 12 m², kat. parcela broj 3135/3, pašnjak 3. klase u površini od 4 m², kat. parcela broj 3149/18, pašnjak 3. klase u površini od 1 m², kat. parcela broj 3149/19, pašnjak 3. klase u površini od 2 m² i kat. parcela broj 3149/16, pašnjak 3. klase u površini od 8 m² upisane u listu nepokretnosti broj 211 kao susvojina Milićević Čeda Blagoja 1/4, Martinović Čeda Milanke 1/4, Milićević Čeda Milinka 1/4 i Cvetković Čeda Milojke 1/4;

4. kat. parcela broj 3149/17, pašnjak 3. klase u površini od 28 m² upisana u listu nepokretnosti broj 397 kao svojina Klačar Miloja Ranka;

5. kat. parcela broj 3149/20, pašnjak 3. klase u površini od 63 m² upisana u listu nepokretnosti broj 369 kao svojina Sandić Miljana Miroslava;

6. kat. parcela broj 3136/2, pašnjak 3. klase u površini od 48 m² upisana u listu nepokretnosti broj 207 kao svojina Milićević Boška Dušana;

7. kat. parcela broj 3132/2, livada 4. klase u površini od 73 m² upisana u listu nepokretnosti broj 263 kao susvojina Martinović Milanke 1/2 i Martinović Mihaila Mitoša 1/2;

8. kat. parcela broj 3131/2, livada 4. klase u površini od 71 m² upisana u listu nepokretnosti broj 200 kao svojina Cvetković Radomira Dragana;

9. kat. parcela broj 3093/2, livada 4. klase u površini od 94 m² upisana u listu nepokretnosti broj 309 kao svojina Vraneš Dušana Vladimira;

10. kat. parcela broj 3092/2, livada 4. klase u površini od 32 m² upisana u listu nepokretnosti broj 210 kao susvojina Milićević Sreda Žarka 1/4, Milićević Sreda Ivanke 1/4, Milićević Sreda Rajka 1/4 i Milićević Sreda Vinke 1/4;

11. kat. parcela broj 3078/2, livada 4. klase u površini od 128 m² upisana u listu nepokretnosti broj 212 kao svojina Mrdak Radomana Radomira;

12. kat. parcela broj 3075/3, dvorište u površini od 133 m² upisana u listu nepokretnosti broj 327 kao svojina Milinković Budimira Miladina;

13. kat. parcela broj 3075/4, livada 5. klase u površini od 539 m² upisana u listu nepokretnosti broj 122 kao susvojina Dragaš Miloša Gorana 1/6, Dragaš Miloša Ivana 1/6, Dragaš Milanka Mihaila 1/3 i Dragaš Milanka Miodraga 1/3;

14. kat. parcela broj 3061/3, livada 5. klase u površini od 20 m² upisana u listu nepokretnosti broj 300 kao susvojina Terzić Borisava Danijele 1/2 i Dragaš Borisava Nade 1/2;

15. kat. parcela broj 3061/4, livada 5. klase u površini od 633 m² upisana u listu nepokretnosti broj 113 kao susvojina Dragaš Dušanke 7/8 i Dragaš Mila Radisava 1/8;

16. kat. parcela broj 3038/3, pašnjak 4. klase u površini od 110 m², kat. parcela broj 3039/30, livada 5. klase u površini od 445 m², kat. parcela broj 3039/20, livada 5. klase u površini od 6 m² i kat. parcela broj 3041/2, livada 5. klase u površini od 767 m² upisane u listu nepokretnosti broj 40 kao svojina Vraneš Bore Marinka;

17. kat. parcela broj 3039/21, livada 5. klase u površini od 1 m² upisana u listu nepokretnosti broj 401 kao svojina Mrdak Zdravka Srđana;

18. kat. parcela broj 3039/27, dvorište u površini od 92 m², kat. parcela broj 3039/22, livada 5. klase u površini od 2 m² i kat. parcela broj 3039/16, livada 5. klase u površini od 40 m² upisane u listu nepokretnosti broj 348 kao svojina Mitrović Vladimira Milorada;

19. kat. parcela broj 3039/23, livada 5. klase u površini od 2 m² upisana u listu nepokretnosti broj 78 kao svojina Vraneš Dušana Boža;

20. kat. parcela broj 3039/25, livada 5. klase u površini od 100 m² i kat. parcela broj 3039/24, livada 5. klase u površini od 8 m² upisane u listu nepokretnosti broj 349 kao svojina Damjanović Velimira Blagoja;

21. kat. parcela broj 3039/26, livada 5. klase u površini od 67 m² i kat. parcela broj 3039/10, livada 5. klase u površini od 44 m² upisane u listu nepokretnosti broj 347 kao svojina Matović Toma Dobrila;

22. kat. parcela broj 3039/28, livada 5. klase u površini od 273 m² upisana u listu nepokretnosti broj 343 kao susvojina Vulović Draga Tanje 1/2 i Vulićević Draga Vere 1/2;

23. kat. parcela broj 3039/29, livada 5. klase u površini od 142 m² upisana u listu nepokretnosti broj 351 kao svojina Medenica Ljubomira Mirka;

24. kat. parcela broj 3038/4, pašnjak 4. klase u površini od 736 m² i kat. parcela broj 3039/2, livada 5. klase u površini od 2 m² upisane u listu nepokretnosti broj 399 kao svojina Dajević Petra Milutina.

KO Ťidovići I

1. kat. parcela broj 45/2, livada 5. klase u površini od 2 m² upisana u listu nepokretnosti broj 310 kao svojina Vraneš Dušana Vladimira;

2. kat. parcela broj 43/2, livada 5. klase u površini od 168 m² upisana u listu nepokretnosti broj 39 kao susvojina Vraneš Dušana Boža 1/3, Vraneš Dušana Miomira 1/3 i Vraneš Dušana Vladimira 1/3;

3. kat. parcela broj 41/2, njiva 5. klase u površini od 12 m² upisana u listu nepokretnosti broj 123 kao susvojina Dragaš Miloša Gorana 1/6, Dragaš Miloša Ivana 1/6, Dragaš Milanka Mihaila 1/3 i Dragaš Milanka Miodraga 1/3;

4. kat. parcela broj 40/5, njiva 5. klase u površini od 47 m² i kat. parcela broj 40/6, njiva 5. klase u površini od 5 m² upisane u listu nepokretnosti broj 126 kao susvojina Dragaš Momčila Milutina 1/2 i Dragaš Momčila Zorana 1/2;

5. kat. parcela broj 35/3, livada 6. klase u površini od 5 m² upisana u listu nepokretnosti broj 312 kao svojina Vraneš Dušana Boža;

6. kat. parcela broj 33/2, šuma 5. klase u površini od 33 m² i kat. parcela broj 38/2, šuma 5. klase u površini od 463 m² upisane u listu nepokretnosti broj 20 kao susvojina Vraneš Marka Dragiše 1/2 i Vraneš Marka Slaviše 1/2;

7. kat. parcela broj 39/2, livada 6. klase u površini od 55 m² i kat. parcela broj 39/3, livada 6. klase u površini od 16 m² upisane u listu nepokretnosti broj 127 kao svojina Dragaš Dušanke;

8. kat. parcela broj 27/3, njiva 6. klase u površini od 121 m² upisana u listu nepokretnosti broj 346 kao svojina Srbljanović Branka Zorana;

9. kat. parcela broj 27/4, dvorište u površini od 54 m² upisana u listu nepokretnosti broj 347 kao svojina Minić Milorada Dragane.

KO Ťidovići II

1. kat. parcela broj 1245/3, pašnjak 7. klase u površini od 23 m² upisana u listu nepokretnosti broj 260 kao svojina DOO Jasen Pljevlja;

2. kat. parcela broj 1352/2, livada 5. klase u površini od 64 m² upisana u listu nepokretnosti broj 224 kao svojina Gogić Milana Zvonimira;
3. kat. parcela broj 1353/2, pašnjak 5. klase u površini od 3 m² upisana u listu nepokretnosti broj 50 kao svojina Gogić Đura Vučka;
4. kat. parcela broj 1424/5, livada 5. klase u površini od 424 m² upisana u listu nepokretnosti broj 55 kao svojina Gogić Dobrila Dragana;
5. kat. parcela broj 1424/3, livada 5. klase u površini od 623 m² upisana u listu nepokretnosti broj 57 kao svojina Gogić Bogdana Draga;
6. kat. parcela broj 1426/2, livada 5. klase u površini od 69 m² i kat. parcela broj 1427/2, pašnjak 5. klase u površini od 471 m² upisane u listu nepokretnosti broj 66 kao svojina Gogić Vladislava Ljubana;
7. kat. parcela broj 1208/2, livada 5. klase u površini od 54 m² i kat. parcela broj 1428/2, dvorište u površini od 91 m² upisane u listu nepokretnosti broj 68 kao svojina Gogić Vladislava Ljubomira;
8. kat. parcela broj 1010/2, njiva 5. klase u površini od 29 m², kat. parcela broj 1012/2, livada 5. klase u površini od 28 m² i kat. parcela broj 1013/2, pašnjak 5. klase u površini od 8 m² upisane u listu nepokretnosti broj 225 kao svojina Gogić Momčila Gavra;
9. kat. parcela broj 1019/2, dvorište u površini od 433 m² upisana u listu nepokretnosti broj 144 kao svojina Đondović Velibora Dobrila;
10. kat. parcela broj 1021/4, livada 5. klase u površini od 95 m² upisana u listu nepokretnosti broj 130 kao svojina Lončar Ivana Milete;
11. kat. parcela broj 1021/3, livada 5. klase u površini od 54 m² i kat. parcela broj 1024/4, livada 5. klase u površini od 33 m² upisane u listu nepokretnosti broj 279 kao svojina Lončar Jovete Dejana;
12. kat. parcela broj 1024/3, livada 5. klase u površini od 107 m² upisana u listu nepokretnosti broj 246 kao svojina Lončar Milana Vinke;
13. kat. parcela broj 1025/2, njiva 5. klase u površini od 259 m² upisana u listu nepokretnosti broj 141 kao susvojina Lončar Radomana Željke 1/8, Lončar Mirka Danice 1/4, Lončar Raduše 1/8 i Lončar Slobodana Veselina 1/2;
14. kat. parcela broj 1026/2, livada 5. klase u površini od 43 m² upisana u listu nepokretnosti broj 129 kao svojina Lončar Radovana Mila;
15. kat. parcela broj 1200/5, nekategorisani putevi u površini od 33 m² upisana u listu nepokretnosti broj 262 kao susvojina Drobšnjak Dušana Žarka 1/3, Popović Dobrice Gorana 1/3 i Lončar Radovana Mila 1/3;
16. kat. parcela broj 1200/4, livada 5. klase u površini od 18 m² upisana u listu nepokretnosti broj 232 kao svojina Drobšnjak Dušana Žarka;
17. kat. parcela broj 1205/2, pašnjak 5. klase u površini od 123 m², kat. parcela broj 1206/2, voćnjak 4. klase u površini od 110 m² i kat. parcela broj 1207/2, njiva 5. klase u površini od 137 m² upisane u listu nepokretnosti broj 229 kao svojina Gogić Momčila Milana;
18. kat. parcela broj 1229/4, livada 6. klase u površini od 24 m², kat. parcela broj 1229/5, livada 6. klase u površini od 9 m² i kat. parcela broj 1230/2, neplodna zemljišta u površini od 16 m² upisane u listu nepokretnosti broj 293 kao svojina DOO Jasen Pljevlja;
19. kat. parcela broj 1229/3, livada 6. klase u površini od 11 m² upisana u listu nepokretnosti broj 270 kao svojina Ćosović Vladimira Jelena;
20. kat. parcela broj 1231/2, dvorište u površini od 218 m² i kat. parcela broj 1232/2, njiva 5. klase u površini od 115 m² upisane u listu nepokretnosti broj 206 kao svojina Ćosović Đola Vladimira;
21. kat. parcela broj 1239/2, livada 5. klase u površini od 88 m² upisana u listu nepokretnosti broj 73 kao svojina Gogić Dobrila Milivoja;

22. kat. parcela broj 1240/2, livada 5. klase u površini od 137 m² upisana u listu nepokretnosti broj 79 kao svojina Gogić Ratomira Miodraga;

23. kat. parcela broj 1242/2, livada 5. klase u površini od 198 m² upisana u listu nepokretnosti broj 84 kao svojina Gogić Jovana Milke;

24. kat. parcela broj 1015/2, neplodna zemljišta u površini od 9 m² upisana u listu nepokretnosti broj 216 kao susvojina Vraneš Ratka Radovana 1/2 i Vraneš Ratka Velimira 1/2;

25. kat. parcela broj 1016/2, neplodna zemljišta u površini od 4 m² upisana u listu nepokretnosti broj 217 kao svojina Pivljanin Milanka Zorice.

KO Gotovuša

1. kat. parcela broj 3182/2, šuma 4. klase u površini od 27 m², kat. parcela broj 3183/2, livada 6. klase u površini od 1541 m², kat. parcela broj 3183/3, livada 6. klase u površini od 540 m², kat. parcela broj 3301/2, livada 6. klase u površini od 232 m², kat. parcela broj 3301/3, livada 6. klase u površini od 187 m², kat. parcela broj 3303/2, pašnjak 5. klase u površini od 362 m², kat. parcela broj 3383/2, pašnjak 5. klase u površini od 1253 m², kat. parcela broj 3384/2, livada 6. klase u površini od 491 m² i kat. parcela broj 3385/2, pašnjak 5. klase u površini od 289 m² upisane u listu nepokretnosti broj 148 kao susvojina Lončar Radojice Branka 1/7, Lončar Ranka Dragomira 1/21, Lončar Ranka Dušana 1/21, Lončar Gavra Jelenke 5/42, Milović Radojice Milke 1/7, Lončar Radojice Miloša 1/7, Lončar Ranka Radivoja 1/21, Likić Radomira Svetlane 1/42 i Lončar Milete Vladimira 1/7;

2. kat. parcela broj 3328/2, pašnjak 4. klase u površini od 21 m² upisana u listu nepokretnosti broj 55 kao svojina Gogić Radomira Rajka;

3. kat. parcela broj 3153/2, pašnjak 4. klase u površini od 395 m², kat. parcela broj 3154/2, livada 6. klase u površini od 472 m², kat. parcela broj 3155/2, pašnjak 4. klase u površini od 209 m², kat. parcela broj 3157/2, šume 4. klase u površini od 59 m² i kat. parcela broj 3324/2, pašnjak 4. klase u površini od 119 m² upisane u listu nepokretnosti broj 150 kao svojina Lončar Milana Radoša;

4. kat. parcela broj 2747/2, pašnjak 5. klase u površini od 3 m² upisana u listu nepokretnosti broj 246 kao svojina Čačić Đorđija Soke;

5. kat. parcela broj 2360/2, pašnjak 5. klase u površini od 108 m² i kat. parcela broj 2361/2, livada 6. klase u površini od 73 m² upisane u listu nepokretnosti broj 235 kao svojina Čačić Nikole Milka;

6. kat. parcela broj 2358/2, livada 6. klase u površini od 856 m² upisana u listu nepokretnosti broj 241 kao svojina Čačić Nikole Mirka;

7. kat. parcela broj 2254/2, pašnjak 6. klase u površini od 581 m², kat. parcela broj 2353/2, pašnjak 5. klase u površini od 553 m², kat. parcela broj 2354/2, šume 4. klase u površini od 446 m², kat. parcela broj 2355/2, livada 6. klase u površini od 868 m², kat. parcela broj 2388/2, pašnjak 5. klase u površini od 1092 m², kat. parcela broj 2389/2, livada 6. klase u površini od 885 m², kat. parcela broj 2390/2, voćnjak 5. klase u površini od 76 m² i kat. parcela broj 2391/2, pašnjak 5. klase u površini od 613 m² upisane u listu nepokretnosti broj 245 kao svojina Čačić Milete Radoslava;

8. kat. parcela broj 2382/2, livada 6. klase u površini od 230 m² i kat. parcela broj 2385/2, pašnjak 6. klase u površini od 422 m² upisane u listu nepokretnosti broj 242 kao svojina Čačić Rada Mihaila;

9. kat. parcela broj 1838/2, livada 6. klase u površini od 8 m², kat. parcela broj 2238/2, pašnjak 5. klase u površini od 19 m², kat. parcela broj 2238/3, pašnjak 5. klase u površini od 8 m², kat. parcela broj 2395/2, pašnjak 5. klase u površini od 1092 m², kat. parcela broj 2396/2, livada 6. klase u površini od 936 m², kat. parcela broj 2397/2, pašnjak 5. klase u površini od 331 m² i kat. parcela broj 2398/2, šume 4. klase u površini od 358 m² upisane u listu nepokretnosti broj 192 kao susvojina Petrić Milojice Dobrice 13/72, Petrić Milojice Dragana 13/72, Nešković

Milojice Dušanke 13/72, Petrić Milojice Milete 13/72, Petrić Milka Mirka 7/72 i Bošković Milojice Radmile 13/72;

10. kat. parcela broj 2221/2, pašnjak 5. klase u površini od 856 m², kat. parcela broj 2222/2, livada 6. klase u površini od 33 m² i kat. parcela broj 2226/2, pašnjak 5. klase u površini od 175 m² upisane u listu nepokretnosti broj 225 kao susvojina Čaćić Živana Jagoša 4/15, Čaćić Dušana Radomana 11/30 i Čaćić Dušana Vukomana 11/30;

11. kat. parcela broj 1912/2, pašnjak 5. klase u površini od 24 m², kat. parcela broj 2168/2, pašnjak 6. klase u površini od 737 m², kat. parcela broj 2168/4, pašnjak 6. klase u površini od 34 m² i kat. parcela broj 2170/2, livada 6. klase u površini od 2328 m² upisane u listu nepokretnosti broj 198 kao svojina Potpara Novaka Sretka;

12. kat. parcela broj 1361/2, livada 6. klase u površini od 1320 m², kat. parcela broj 1367/2, pašnjak 5. klase u površini od 2226 m², kat. parcela broj 1368/2, njiva 6. klase u površini od 503 m², kat. parcela broj 1369/2, pašnjak 5. klase u površini od 241 m² i kat. parcela broj 1370/2, pašnjak 6. klase u površini od 495 m² upisane u listu nepokretnosti broj 93 kao svojina Leovac Jovana Branka;

13. kat. parcela broj 549/2, pašnjak 6. klase u površini od 283 m², kat. parcela broj 592/2, livada 6. klase u površini od 240 m², kat. parcela broj 612/2, šume 4. klase u površini od 27 m² i kat. parcela broj 613/2, livada 6. klase u površini od 613 m² upisane u listu nepokretnosti broj 9 kao susvojina Aranitović Dušana Dragana 1/2 i Aranitović Dušana Dragomira 1/2;

14. kat. parcela broj 551/2, livada 6. klase u površini od 477 m² upisana u listu nepokretnosti broj 12 kao svojina Aranitović Vukole Jovana;

15. kat. parcela broj 563/2, pašnjak 6. klase u površini od 1542 m², kat. parcela broj 584/2, pašnjak 6. klase u površini od 63 m², kat. parcela broj 585/2, voćnjak 5. klase u površini od 55 m², kat. parcela broj 586/2, livada 6. klase u površini od 1 m², kat. parcela broj 586/3, livada 6. klase u površini od 1 m², kat. parcela broj 1349/2, livada 6. klase u površini od 55 m² i kat. parcela broj 1349/3, livada 6. klase u površini od 7 m² upisane u listu nepokretnosti broj 23 kao svojina Aranitović Milojice Radoša;

16. kat. parcela broj 2202/2, livada 6. klase u površini od 1209 m² i kat. parcela broj 2203/2, pašnjak 5. klase u površini od 463 m² upisane u listu nepokretnosti broj 244 kao susvojina Čaćić Miluna 1/4, Čaćić Ratka 1/4, Čaćić Borisava Velimira 1/4, Petrović Gojka Vere 1/8 i Bezarević Gojka Vesne 1/8;

17. kat. parcela broj 1840/2, livada 6. klase u površini od 64 m², kat. parcela broj 1841/2, pašnjak 5. klase u površini od 921 m², kat. parcela broj 2178/2, pašnjak 5. klase u površini od 1246 m² i kat. parcela broj 2179/2, livada 6. klase u površini od 558 m² upisane u listu nepokretnosti broj 202 kao susvojina Terzić Budimira Dragoljuba 1/3, Terzić Budimira Momčila 1/3 i Terzić Dobrila Zorana 1/3;

18. kat. parcela broj 2173/2, pašnjak 5. klase u površini od 503 m² upisana u listu nepokretnosti broj 207 kao svojina Terzić Radoja Ratomira;

19. kat. parcela broj 2172/2, livada 6. klase u površini od 476 m² upisana u listu nepokretnosti broj 248 kao susvojina Cvijović Anta Ivana 1/3, Cvijović Anta Milana 1/3 i Cvijović Anta Slobodana 1/3;

20. kat. parcela broj 1844/2, livada 6. klase u površini od 5 m² upisana u listu nepokretnosti broj 259 kao svojina Cvijović Anta Momira;

21. kat. parcela broj 1843/2, livada 6. klase u površini od 16 m² upisana u listu nepokretnosti broj 205 kao susvojina Terzić Jovana Branka 7/8 i Terzić Mila Ivana 1/8;

22. kat. parcela broj 3304/2, pašnjak 5. klase u površini od 1479 m² i kat. parcela broj 3305/2, livada 6. klase u površini od 70 m² upisane u listu nepokretnosti broj 129 kao svojina Lončar Pera Vinke;

23. kat. parcela broj 600/2, livada 6. klase u površini od 24 m² i kat. parcela broj 1348/2, livada 6. klase u površini od 73 m² upisane u listu nepokretnosti broj 214 kao svojina Terzić Rada Radoša;

24. kat. parcela broj 607/2, livada 6. klase u površini od 173 m² upisana u listu nepokretnosti broj 33 kao svojina Beljkaš Jagoša Blagoja;

25. kat. parcela broj 1350/2, livada 6. klase u površini od 182 m² i kat. parcela broj 1350/3, livada 6. klase u površini od 8 m² upisane u listu nepokretnosti broj 88 kao svojina Krezović Mirka Vladimira;

26. kat. parcela broj 1374/2, pašnjak 5. klase u površini od 191 m² i kat. parcela broj 1377/2, livada 6. klase u površini od 42 m² upisane u listu nepokretnosti broj 109 kao susvojina Leovac Dušana Dragomira 1/4, Leovac Dušana Milivoja 1/4, Leovac Dušana Nedeljka 1/4 i Leovac Ivana Radojke 1/4;

27. kat. parcela broj 1373/2, livada 6. klase u površini od 1026 m² upisana u listu nepokretnosti broj 273 kao susvojina Laketić Blagoja Danijele 1/16, Leovac Blagoja Irene 3/16, Leovac Sava Radoša 1/4, Leovac Milana Slavka 1/4 i leovac Gavra Vučete 1/4;

28. kat. parcela broj 1982/2, livada 6. klase u površini od 432 m² upisana u listu nepokretnosti broj 113 kao svojina Leovac Mirka Marinka;

29. kat. parcela broj 1984/2, livada 6. klase u površini od 138 m² upisana u listu nepokretnosti broj 10 kao susvojina Aranitović Đorđa Boža 1/2 i Aranitović Đorđija Milenka 1/2;

30. kat. parcela broj 1997/2, livada 6. klase u površini od 2565 m², kat. parcela broj 1997/5, livada 6. klase u površini od 130 m² i kat. parcela broj 1998/2, pašnjak 5. klase u površini od 29 m² upisane u listu nepokretnosti broj 7 kao svojina Aranitović Milinka Dobrinke;

31. kat. parcela broj 1831/2, livada 6. klase u površini od 582 m² upisana u listu nepokretnosti broj 276 kao svojina Čaćić Milana Milke;

32. kat. parcela broj 2244/2, pašnjak 5. klase u površini od 35 m² upisana u listu nepokretnosti broj 62 kao susvojina Dajović Milovana Danila 1/2 i Dajović Milovana Miladina 1/2;

33. kat. parcela broj 3323/2, livada 6. klase u površini od 3 m² upisana u listu nepokretnosti broj 156 kao svojina Lončar Slavka Dejana;

34. kat. parcela broj 3148/2, livada 6. klase u površini od 19 m² upisana u listu nepokretnosti broj 138 kao svojina Lončar Mitra Marka.

KO Velike Krće

1. kat. parcela broj 468/2, livada 6. klase u površini od 71 m², kat. parcela broj 518/2, livada 6. klase u površini od 661 m², kat. parcela broj 518/3, livada 6. klase u površini od 27 i kat. parcela broj 525/2, livada 6. klase u površini od 73 m² upisane u listu nepokretnosti broj 17 kao svojina Beljkaš Jagoša Blagoja;

2. kat. parcela broj 522/2, pašnjak 7. klase u površini od 107 m², kat. parcela broj 524/2, livada 6. klase u površini od 2054 m², kat. parcela broj 524/3, livada 6. klase u površini od 38 i kat. parcela broj 524/4, livada 6. klase u površini od 3 m² upisane u listu nepokretnosti broj 91 kao svojina Krezović Mirka Vladimira;

3. kat. parcela broj 481/2, livada 6. klase u površini od 79 m², kat. parcela broj 481/3, livada 6. klase u površini od 16 m² i kat. parcela broj 521/2, livada 7. klase u površini od 137 m² upisane u listu nepokretnosti broj 11 kao svojina Aranitović Radojice Radivoja;

4. kat. parcela broj 517/2, livada 6. klase u površini od 209 m² i kat. parcela broj 517/3, livada 6. klase u površini od 53 m² upisane u listu nepokretnosti broj 4 kao svojina Aranitović Dušana Dragomira;

5. kat. parcela broj 507/2, pašnjak 7. klase u površini od 87 m² i kat. parcela broj 509/2, livada 6. klase u površini od 90 m² upisane u listu nepokretnosti broj 3 kao susvojina Aranitović Dušana Dragana 1/2 i Aranitović Dušana Dragomira 1/2;

6. kat. parcela broj 483/2, livada 6. klase u površini od 660m² i kat. parcela broj 483/3, livada 6. klase u površini od 36 m² upisane u listu nepokretnosti broj 8 kao svojina Aranitović Milojice Radoša;

7. kat. parcela broj 479/2, pašnjak 6. klase u površini od 12 m², kat. parcela broj 480/2, livada 6. klase u površini od 79m² i kat. parcela broj 480/3, livada 6. klase u površini od 43 m² upisane u listu nepokretnosti broj 2 kao svojina Aranitović Vukole Jovana;

8. kat. parcela broj 461/2, šume 6. klase u površini od 71 m², kat. parcela broj 470/2, pašnjak 7. klase u površini od 2m², kat. parcela broj 471/2, njiva 7. klase u površini od 26m², kat. parcela broj 472/2, pašnjak 7. klase u površini od 149m² i kat. parcela broj 472/3, pašnjak 7. klase u površini od 7 m² upisane u listu nepokretnosti broj 5 kao svojina Aranitović Milorada Milovana;

9. kat. parcela broj 463/2, livada 6. klase u površini od 1022 m² i kat. parcela broj 488/2, pašnjak 6. klase u površini od 11 m² upisane u listu nepokretnosti broj 7 kao svojina Aranitović Bogića Milana;

10. kat. parcela broj 384/2, golet u površini od 1478 m², kat. parcela broj 384/3, golet u površini od 925m², kat. parcela broj 397/2, livada 6. klase u površini od 319m² i kat. parcela broj 466/6, pašnjak 7. klase u površini od 389 m² upisane u listu nepokretnosti broj 74 kao susvojina Klačar Bogoljuba Bogdanke 3/160, Klačar Bogoljuba Branislava 3/160, Klačar Bogoljuba Bratislava 3/160, Klačar Trivuna Ilinke 8/32, Klačar Moja Jagoša 8/32, Klačar Moja Jovete 5/32, Klačar Moja Njogoša 8/32, Klačar Bogoljuba Slobodanke 3/160 i Klačar Vojke 3/160;

11. kat. parcela broj 401/2, livada 6. klase u površini od 561m² i kat. parcela broj 401/3, livada 6. klase u površini od 382 m² upisane u listu nepokretnosti broj 52 kao svojina Jašović Ratka Živka;

12. kat. parcela broj 408/2, pašnjak 7. klase u površini od 13 m² upisana u listu nepokretnosti broj 138 kao susvojina Pivljanin Radojice Milke 1/2 i Pivljanin Miloša Slavka 1/2;

13. kat. parcela broj 345/2, pašnjak 6. klase u površini od 653 m² i kat. parcela broj 346/2, livada 6. klase u površini od 407 m² upisane u listu nepokretnosti broj 137 kao svojina Pivljanin Rada Miloja;

14. kat. parcela broj 343/2, pašnjak 8. klase u površini od 179 m² upisana u listu nepokretnosti broj 23 kao svojina Beljkaš Radovana Sretena;

15. kat. parcela broj 274/2, livada 7. klase u površini od 472 m² i kat. parcela broj 275/2, pašnjak 8. klase u površini od 95 m² upisane u listu nepokretnosti broj 22 kao svojina Beljkaš Mirka Milete;

16. kat. parcela broj 266/2, livada 7. klase u površini od 11 m² i kat. parcela broj 266/3, livada 7. klase u površini od 2 m² upisane u listu nepokretnosti broj 19 kao svojina Beljkaš Milorada Vojke;

17. kat. parcela broj 255/2, šume 6. klase u površini od 1665 m², kat. parcela broj 256/2, pašnjak 7. klase u površini od 1513m², kat. parcela broj 261/2, pašnjak 7. klase u površini od 84m², kat. parcela broj 261/3, pašnjak 7. klase u površini od 17m² i kat. parcela broj 264/2, livada 7. klase u površini od 1071 m² upisane u listu nepokretnosti broj 101 kao susvojina Šuka Petra Branjojke 1/5, Kotlaja Petra Dobrinke 1/5, Lučić Dragoljuba Miladinke 1/5, Čavić Petra Milice 1/5 i Dacić Petra Slobodanke 1/5;

18. kat. parcela broj 253/2, šuma 6. klase u površini od 786 m², kat. parcela broj 253/3, šuma 6. klase u površini od 164 m², kat. parcela broj 257/2, pašnjak 8. klase u površini od 145m² i kat. parcela broj 258/2, šume 6. klase u površini od 646 m² upisane u listu nepokretnosti broj 102 kao susvojina Vraneš Milanka Bojana 3/75, Lučić Đura Milanka 5/75, Janjušević Milene 5/75, Vraneš Mirka 3/75 i Bošković Mila Radoša 5/75;

19. kat. parcela broj 165/2, pašnjak 8. klase u površini od 207 m², kat. parcela broj 165/3, pašnjak 8. klase u površini od 4m², kat. parcela broj 166/2, šume 7. klase u površini od 2300m²,

kat. parcela broj 247/2, šume 6. klase u površini od 652m² i kat. parcela broj 248/2, pašnjak 8. klase u površini od 3 m² upisane u listu nepokretnosti broj 104 kao susvojina Lučić Mitra Jovana 3/14, Lučić Mitra Milana 3/14, Klačar Mitra Milke 2/14 i Lučić Mitra Radenka 3/14;

20. kat. parcela broj 172/2, pašnjak 8. klase u površini od 79m² i kat. parcela broj 172/3, pašnjak 8. klase u površini od 32m² upisane u listu nepokretnosti broj 21 kao susvojina Tanović Jagoša Milice 1/4, Glogovac Jagoša Miloške 1/4 i Beljkaš Jagoša Miloša 1/2;

21. kat. parcela broj 383/2, golet u površini od 419 m² upisane u listu nepokretnosti broj 135 kao svojina Pivljanin Ostoje Radoša;

22. kat. parcela broj 395/2, pašnjak 7. klase u površini od 316 m² upisane u listu nepokretnosti broj 76 kao svojina Klačar Mitra Vojke;

Član 2

Svrha eksproprijacije je rekonstrukcija regionalnog puta R-3 Pljevlja –Metaljka, I faza: dionica Pljevlja – Krće (Baljenovac).

Član 3

Korisnik eksproprijacije je Država Crna Gora – Ministarstvo saobraćaja i pomorstva - Direkcija za saobraćaj.

Član 4

Postupak eksproprijacije nepokretnosti iz člana 1 ove odluke, sprovede Uprava za nekretnine.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u «Službenom listu Crne Gore».

Broj: 07-576

Podgorica, 14. februara 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 80 stav 5 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17 i 50/17), Ministarstvo rada i socijalnog staranja donijelo je

**PRAVILNIK
O DOPUNI PRAVILNIKA O BLIŽIM USLOVIMA ZA OBRAZOVANJE, SASTAV I
NAČIN RADA SOCIJALNO-LJEKARSKIH KOMISIJA**

Član 1

U Pravilniku o bližim uslovima za obrazovanje, sastav i način rada socijalno-ljekarskih komisija („Službeni list CG“, broj 44/14) poslije člana 9 dodaje se novi član koji glasi:

“ Pečat komisije

Član 9a

Komisije imaju pečat.

Pečat Prvostepene komisije je okruglog oblika prečnika 32mm i sadrži tekst: „Ministarstvo rada i socijalnog staranja-Prvostepena socijalno-ljekarska komisija”. U sredini pečata nalazi se Grb Crne Gore.

Pečat Drugostepene komisije je okruglog oblika prečnika 32 mm i sadrži tekst: „Ministarstvo rada i socijalnog staranja-Drugostepena socijalno-ljekarska komisija”. U sredini pečata nalazi se Grb Crne Gore.

Izrada, upotreba, čuvanje, uništavanje i vođenje evidencije pečata iz st. 2 i 3 ovog člana vrši se u skladu sa propisom kojim se uređuje pečat državnih organa.”

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 56-248/19-3

Podgorica, 20. marta 2019. godine

Ministar,
Kemal Purišić, s.r.

Na osnovu člana 31 stav 2 Zakona o stručnom obrazovanju („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 39/13 i 47/17), na prijedlog Savjeta za kvalifikacije, Ministarstvo rada i socijalnog staranja donijelo je

R J E Š E N J E
O STANDARDU ZANIMANJA
FRIZER/FRIZERKA ZA MUŠKARCE

1. Standard za zanimanje Frizer/Frizerka za muškarce, koji je sastavni dio ovog rješenja, donosi se u skladu sa članom 31 Zakona o stručnom obrazovanju i Odlukom Savjeta za kvalifikacije broj 023-1917/2017- 3 od 5. februara 2018. godine.
2. Standard zanimanja iz tačke 1 ovog rješenja objaviće se samo u elektronskom izdanju „Službenog lista Crne Gore”.
3. Danom stupanja na snagu ovog rješenja prestaje da važi Rješenje o standardu zanimanja Muški frizer/frizerka, broj 0302-2444/6-17 od 17.5.2011. godine („Službeni list CG“, broj 28/11) i Rješenje o standardu zanimanja Muški frizer/Muška frizerka, broj 100-106/16-2 od 23.8.2016. godine („Službeni list CG“, broj 57/16).
4. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj:100-56/18-2
Podgorica, 5. marta 2019. godine

Ministar,
Kemal Purišić, s.r.

STANDARD ZANIMANJA

FRIZER/ FRIZERKA ZA MUŠKARCE

1. OPSTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: FRIZER/ FRIZERKA ZA MUŠKARCE

NIVO: III

OPIS ZANIMANJA:

Frizer za muškarce obavlja poslove njegovanja kose i vlasišta, kože lica, brade i brkova, šiša kosu, brije i oblikuje bradu i brkove, brije glavu, izrađuje razne vrste muških frizura, boji kosu, bradu i brkove. Savjetuje korisnike usluga u pogledu korišćenja određenih kozmetičkih proizvoda i preparata. Frizer za muškarce ugovara tretmane i naplaćuje usluge. Vodi računa o održavanju čistoće radnog prostora i dezinfikovanju opreme, pribora i alata koji koristi u radu.

KOMPETENCIJE

Frizer za muškarce:

- Planira i organizuje sopstveni rad i rad pomoćnih frizera za pružanje frizerskih usluga
- Obezbeđuje potrebne resurse i priprema radno mjesto za pružanje frizerskih usluga
- Njeguje kosu i vlasišta, kožu lica, brade i brkova korisniku usluga
- Šiša kosu korisniku usluga, različitim tehnikama
- Vrš brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave različitim tehnikama
- Izrađuje muške frizure, koristeći različite tehnike
- Vrš bojenje kose, brade i brkova različitim tehnikama
- Vrš prezentaciju i prodaju preparata korisnicima usluga
- Obavlja završne radove u salonu
- Vrš nabavku alata, pribora i materijala
- Vodi radnu dokumentaciju prema propisanoj proceduri
- Rukovodi radom pomoćnih frizera
- Vrš nadzor nad poslovima pomoćnih frizera tokom realizacije radnog zadatka
- Vrš kontrolu kvaliteta i kvantiteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
- Kotroliše ispravnost alata i pribora, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Obavlja komunikaciju sa korisnicima usluga, poslovnim partnerima i saradnicima, koristeći pravila poslovne komunikacije i poslovnog bontona
- Sprovodi postupke i mjere zaštite i zdravlja na radu, i zaštite okoline

2. TIPICNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	- Planiranje i organizovanje sopstvenog rada i rada pomoćnih frizera za pružanje frizerskih usluga
Priprema posla i radnog mjesta	- Obezbeđivanje potrebnih resursa i pripremanje radnog mjesta za pružanje frizerskih usluga
Operativni poslovi	- Njegovanje kose i vlasišta, kože lica, brade i brkova - Šišanje kose - Brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave - Izrada muških frizura - Bojenje kose, brade i brkova - Presentacija i prodaja preparata - Završni radovi u salonu
Komercijalni poslovi	- Nabavka alata, pribora i materijala
Administrativni poslovi	- Vođenje radne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	- Rukovođenje radom pomoćnih frizera
Nadzor rada	- Vršenje nadzora nad poslovima pomoćnih frizera tokom realizacije radnog zadatka
Obezbeđivanje kvaliteta	- Kontrola kvantiteta i kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
Održavanje i popravke	- Kontrola ispravnosti alata i pribora
Komunikacija	- Obavljanje komunikacije sa korisnicima usluga, poslovnim partnerima i saradnicima
Očuvanje zdravlja i okoline	- Sprovođenje postupaka i mjera zaštite i zdravlja na radu, i zaštite okoline

3. KLJUCNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Planiranje i organizovanje sopstvenog rada i rada pomoćnih frizera za pružanje frizerskih usluga

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Analizira dnevne obaveze i zadatke u cilju planiranja aktivnosti i neophodnih resursa za pružanje frizerskih usluga i obavljanje ostalih aktivnosti iz domena svog rada
- Vršiti procjenu potrebnog vremena za realizaciju radnog zadatka
- Vršiti procjenu potrebnog **alata, pribora i materijala** za realizaciju radnog zadatka u frizerskom salonu
 - Alat:** razne vrste makaza, britva, mašinicica, fen, trimmer držač, prskalica za vodu i dr.
 - Pribor:** razne vrste češljeva i četki, presa za kosu, štikaljke za kosu, vikleri raznih veličina, mantil, kapa sa heklicom, čisti peškiri i dr.
 - Materijal:** šamponi, pjena, ulje, hidrogen, regeneratori, kapi za kosu i dr.
- Prima rezervacije od korisnika usluga
- Pravi plan prijema korisnika usluga na osnovu rezervacija
- Organizuje prijem korisnika usluga u frizerskom salonu, u skladu sa planom prijema
- Organizuje rad pomoćnika i ostalih saradnika u frizerskom salonu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada u salonu
- Alat, pribor, oprema, aparati i materijal za obavljanje frizerskih usluga
- Poslovna komunikacija
- Poslovni kodeks
- Individualni i timski rad

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Obezbjedivanje potrebnih resursa i pripremanje radnog mjesta za pružanje frizerskih

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Priprema odgovarajuću uniformu za obavljanje radnog zadatka, u skladu sa poslovnim kodeksom frizerskog salona
- Priprema zaštitna sredstva, alat, pribor i materijal za rad, u skladu sa radnim zadatkom
- Provjerava **uslove rada** na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama zaštite na radu
Uslovi rada: osvjetljenje, temperatura, hemijski uticaji kozmetičkih preparata
- Priprema mjere za zaštitu korisnika usluga
- Preduzima mjere za siguran rad, u skladu sa odgovarajućim pravilima i procedurama
- Provjerava ispravnost alata, pribora i materijala za rad

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Alat, pribor, oprema, aparata i materijal za izvršenje frizerskih usluga
- Poslovna komunikacija
- Poslovni kodeks
- Mjere zaštite
- Priprema korisnika usluga za rad
- Vrste frizerskih usluga

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Njegovanje kose i vlasišta, kože lica, brade i brkova

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Procjenjuje kvalitet kose korisnika usluga vizuelno i pomoću dodira
- Procjenjuje kvalitet brade i brkova korisnika usluga vizuelno i pomoću dodira
- Testira kvalitet kose i vlasišta korisnika usluga na odgovarajući način
- Vrš izbor preparata za njegu, u skladu sa rezultatima testiranja kose, vlasišta, brade, brkova i lica
- Vrš **pripremu** korisnika usluga za pranje kose
 - Priprema:** stavljanje peškira oko vrata, stavljanje mantila i dr.
- Pere kosu korisniku usluga koristeći odgovarajuće preparate
- Prilagođava tehnike masaže prilikom šamponiranja, u zavisnosti od karakteristika i stanja kose i tjemena korisnika usluga
- Vrš osnovnu i kurativnu njegu kose, vlasišta, brade, brkova i lica na odgovarajući način
- Masira lice nakon brijanja i nanosi odgovarajuću kozmetiku za njegu lica
- Savjetuje korisnika usluga o ličnoj njezi kose, vlasišta, brade, brkova i lica i upotrebi odgovarajućih preparata

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Fizičke i hemijske osobine dlake
- Prepoznavanje vrste bolesti kose, vlasišta, kože lica, brade i brkova
- Uticaj frizerskih i kozmetičkih preparata na zdravlje kose, vlasišta, lica, brade i brkova
- Vrste i primjena preparata za pranje kose, vlasnih dodataka i perika
- Vrste i primjena preparata za njegu kose, vlasišta, lica, brade i brkova
- Način njege kose i vlasišta, lica, brade i brkova
- Način njege vlasnih dodataka i perika

3.3.2. Ključni posao: Sišanje kose

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Istražuje sa korisnikom usluga različite oblike muških frizura koristeći odgovarajuće **izvore**
Izvori: časopisi, internet sajtovi, fotografije i dr.
- Preporučuje izgled koji odgovara korisniku usluga, bazirajući svoje preporuke na procjeni kvaliteta kose i mogućnosti da se željeni izgled postigne
- Vršiti odgovarajuću **pripremu korisnika usluga i pripremu kose** prije sišanja, u zavisnosti od dužine kose i tehnike sišanja
Priprema korisnika usluga: stavljanje zaštitnog mantila i trake oko vrata
Pripremanje kose: raščešljavanje, razdvajanje, kvašenje
- Prilagođava i kombinuje **tehnike** sišanja suve i vlažne kose tokom rada u cilju dobijanja željenog izgleda koristeći odgovarajući alat
Tehnike: ravno, ubodno, klizno itd.
- Konsultuje se sa korisnikom usluga tokom sišanja, kada je neophodno, kako bi se postigao željeni izgled
- Čisti korisnika usluga nakon sišanja koristeći odgovarajući **pribor**
Pribor: fen, četka i dr.
- Koristi kreativne metode završne obrade frizure
- Vršiti finalnu vizuelnu provjeru frizure, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga
- Daje savjete i preporuke korisniku usluga u vezi sa daljim održavanjem frizure

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Klasične i moderne tehnike sišanja
- Vrste i upotreba pribora i alata za sišanje
- Tehnike estetskog oblikovanja kose različitih dužina

3.3.3. Ključni posao: Brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Vršiti odgovarajuću **pripremu korisnika usluga** prije brijanja, u zavisnosti od dužine brade i brkova
Priprema korisnika usluga: stavljanje zaštitnog mantila i trake oko vrata
- Brije glavu i lice korisniku usluga koristeći odgovarajuće tehnike i alate
- Oblikuje bradu i brkove korisniku usluga koristeći odgovarajuće tehnike i alate
- Nanosi odgovarajući preparat za njegu posle brijanja glave i brade
- Vršiti finalnu vizuelnu provjeru izvršenog posla, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga
- Daje savjete i preporuke korisniku usluga u vezi sa daljim održavanjem brade, brkova i njege lica

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnike brijanja i oblikovanja brade i brkova
- Vrste i način upotrebe alata i pribora za brijanje brade, brkova i glave
- Vrste i primjena preparata za brijanje brade, brkova i glave

3.3.4. Ključni posao: Izrada muških frizura

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Istražuje sa korisnikom usluga različite oblike frizura koristeći odgovarajuće izvore
- Savjetuje i pomaže korisniku usluga pri izboru frizure, bazirajući svoje preporuke na procjeni kvaliteta kose korisnika usluga i mogućnosti da se željeni izgled postigne
- Izrađuje muške **frizure** na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi koristeći odgovarajuće tehnike i alate

Frizure: dnevne, salonske, svečane i dr.

- Vršiti završnu obradu suve kose rukama ili fenom radi dobijanja željenog oblika
- Nanosi odgovarajuće **preparate** na kosu u cilju dobijanja završnog željenog oblika

Preparati: lak za kosu, vosak, silikonske kapi, ulje za kosu i dr.

- Vršiti finalnu vizuelnu provjeru frizure, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga
- Daje savjete i preporuke korisniku usluga u vezi sa daljim održavanjem frizure

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Vrste frizura
- Tehnike izrade frizura na različitoj dužini kose i vlasnim dodacima
- Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje frizura
- Vrste i način primjene preparata za oblikovanje mokre i suve kose

3.3.5. Ključni posao: Bojenje kose, brade i brkova

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Istražuje sa korisnikom usluga različite boje koristeći odgovarajuće izvore
- Vršiti odgovarajuću **pripremu korisnika usluga** prije bojenja kose, brade i brkova
 - Priprema korisnika usluga:** stavljanje zaštitnog mantila, trake oko vrata, peškira i dr.
- Priprema preparate za bojenje kose, brade i brkova, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga i odgovarajućim uputstvom
- Dijeli kosu ravnomjerno, u cilju preciznije primjene proizvoda
- Koristi tehnike bojenja, posvjetljivanja ili šatiranja kose, pogodne za postizanje željenog izgleda, prateći uputstva proizvođača
- Koristi zaštitna sredstva i opremu za ličnu sigurnost i sigurnost korisnika usluga od hemijskih sredstva
- Prati vrijeme djelovanja proizvoda na osnovu uputstva proizvođača
- Masira kosu i kožu glave u cilju sjedinjavanja boje, po potrebi, prije uklanjanja, prateći uputstvo proizvođača
- Uklanja materijale za bojenje ili šatiranje iz kose sa minimalnim neugodnostima za korisnika usluga
- Vršiti finalnu vizuelnu provjeru boje kose, brade i brkova i savjetuje korisnika usluga u vezi daljeg održavanja postignutog efekta

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Vrste i primjena preparata za bojenje i bijeljenje kose, brade i brkova
- Uticaj odnosa boje i hidrogena na proces bojenja i bijeljenja kose, brade i brkova
- Tehnike bojenja i bijeljenja kose, brade i brkova
- Uputstvo za korišćenje preparata
- Primjena kataloga boja
- Osnovne i izvedene boje
- Uticaj preparata za bojenje i bijeljenje na kosu i vlasište
- Zaštitna sredstva i oprema od preparata za bojenje i bijeljenje

3.3.6. Ključni posao: Prezentacija i prodaja preparata

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Informiše korisnika usluga o preparatima za različitu namjenu
- Demonstrira, po potrebi, način upotrebe određenih preparata
- Savjetuje korisnika usluga o izboru adekvatnog preparata
- Prodaje gotove preparate korisnicima usluga

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Promocija i tehnike prodaje
- Tehnike prezentovanja i prodaje
- Osnovne karakteristike potrošača

3.3.7. Ključni posao: Završni radovi u salonu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Vršiti sterilizaciju alata i pribora, u skladu sa odgovarajućom procedurom
- Sortira i odlaže alat, pribor i materijal koristeći različita dezinfekciona sredstva
- Skuplja i odlaže otpad na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Sredstva i način sterilizacije i dezinfekcije aparata u frizerskom salonu
- Uticaj sredstava za dezinfekciju i sterilizaciju na zdravlje i okolinu
- Zaštitna sredstva za dezinfekciju i sterilizaciju

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Nabavka alata, pribora i materijala

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Obavlja proračun troškova za pružene frizerske usluge, u skladu sa propisanim cjenovnikom
- Naplaćuje usluge korisniku usluga
- Izrađuje specifikaciju potrebne opreme, alata, pribora i drugog potrošnog materijala
- Vršiti nabavku opreme, alata i materijala za obavljene poslove
- Vodi finansijska i materijalna zaduženja i razduženja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove finansijskog poslovanja
- Troškovi
- Kalkulacija cijena
- Nabavka

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Vođenje radne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Unosi podatke o rezervacijama korisnika usluga
- Evidentira podatke o posjetama korisnika usluga
- Evidentira podatke o izdatim računima korisnicima usluga
- Unosi i ažurira podatke o korisnicima usluga u kartoteci
- Evidentira podatke o zaduženom i utrošenom materijalu u odgovarajućim evidencijama
- Evidentira podatke o servisiranju i održavanju opreme i drugih aparata u odgovarajućim evidencijama
- Sastavlja izvještaj o radu u odgovarajućoj formi

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Vrste i upotreba poslovne dokumentacije iz domena rada
- Poslovna korespondencija
- Pojam i vrste evidencija i evidencionih sredstava

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

3.6.1. Ključni posao: Rukovođenje radom pomoćnih frizera

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Izdaje naloge za rad pomoćnim radnicima i učenicima
- Daje sugestije pomoćnim radnicima i učenicima u vezi sa određenim poslovima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove planiranja i organizacija rada
- Osnove rukovođenja
- Organizacione strukture u frizerskom salonu i podjela poslova

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

3.7.1. Ključni posao: Vršenje nadzora nad poslovima pomoćnih frizera tokom realizacije radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Vršiti nadzor nad izvođenjem zadataka pomoćnika u toku realizacije radnog zadatka
- Vršiti nadzor nad sprovođenjem mjera za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja u toku realizacije radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove organizacije rada
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja zadataka

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Kontrola kvantiteta i kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Izvršava poslove i radne zadatke, u skladu sa važećim pravilima i propisima iz oblasti struke
- Koristi i kontroliše pravilnu upotrebu opreme, alata i preparata, u skladu sa preporukama i uputstvima proizvođača
- Kontroliše kvalitet realizacije radnog zadatka pomoćnih radnika i učenika

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Normativi u frizerskoj djelatnosti
- Standardi, procedure i propisi u djelatnosti

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRZAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Kontrola ispravnosti alata i pribora

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Pravilno odlaže alat, opremu i uređaje nakon upotrebe
- Vršiti redovno servisiranje alata, opreme i uređaja, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Vršiti prijavu kvarova alata, opreme i uređaja, u skladu sa propisanom procedurom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Alati, oprema i uređaji za rad (osnovne karakteristike)
- Pravilno korišćenje alata, opreme i uređaja
- Način odlaganja alata, opreme i uređaja

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa korisnicima usluga, poslovnim partnerima i saradnicima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Komunicira sa korisnicima usluga, saradnicima i poslovnim partnerima koristeći pravila poslovne komunikacije i poslovnog bontona
- Koristi tehnička sredstva za komunikaciju primjenjujući pravila komunikacije
- Daje uputstva pomoćnicima za realizaciju radnog zadatka koristeći jasnu, stručnu terminologiju

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove poslovne komunikacije
- Stručna terminologija
- Pravila timskog rada
- Rad na računaru
- Strani jezik na elementarnom nivou

3.11. GRUPA POSLOVA: OCUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera zaštite i zdravlja na radu, i zaštite okoline

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Frizer za muškarce:

- Primjenjuje higijensko-tehničke mjere zaštite, mjere zaštite i zdravlja na radu, i protivpožarne zaštite
- Koristi zaštitna sredstva i opremu pri radu, u skladu sa standardima i uputstvima proizvođača
- Sortira i odlaže otpadni materijal, u skladu sa standardima zaštite radne i životne sredine

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Vrste profesionalnih oboljenja kao posljedicu rada u frizerskom salonu
- Mjere higijensko-tehničke zaštite za rad u frizerskom salonu
- Mjere sanitarne zaštite za rad u frizerskom salonu
- Osnovne mjere protivpožarne zaštite
- Osnove pružanja prve pomoći
- Osnove ekološke zaštite

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Usluge Podsektor: Lične usluge
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	5141 Frizeri i srodna zanimanja
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Frizer za muškarce obavlja posao u zatvorenom prostoru, u dobrim klimatskim uslovima. Rad može biti organizovan u jednoj ili više smjena. Poslovi frizera se obavljaju stojeći i u toku rada izložen je uticaju snažnih mirisa usljed korišćenja različitih hemikalija. Frizer za muškarce se može zaposliti u frizerskim salonima ili otvoriti samostalni frizerski salon, u skladu sa određenim propisima. Međutim, može se zaposliti i na televiziji, pozorištu, filmskoj kući.
Srodna zanimanja	Frizer za žene, Frizer - majstor, Pomoćnik frizera za žene, Pomoćnik frizera za muškarce, Kozmetičar, Šminker
Ostale informacije	

-

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Frizer/ Frizerka za muškarce

Kod dokumenta: SZ-120030-FZM

Datum usvajanja dokumenta: 26. decembar 2017. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XX sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Zoran Vukčević, VKV frizer, direktor „Kuća mode i ljepote“ , d.o.o. Podgorica
2. Suad Lukačević, VKV frizer, predsjednik Saveza frizera Crne Gore, direktor Samostalne frizerske radnje „Style“
3. Miodrag Bubanja, frizer, direktor „Aura Barber“ d.o.o. Podgorica
4. Aldijana Adžimuhović, frizer, vlasnica salona „Raza i Pime“ Podgorica
5. Maja Bulatović, frizer, „Kuća mode i ljepote“ d.o.o. Podgorica
6. Zagorka Ivanović, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“, Podgorica

Koordinator:

Milena Dragović, diplomirani ekonomista - menadžer u hotelijerstvu, samostalni savjetnik II u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, Centar za stručno obrazovanje

Na osnovu člana 9 Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list RCG", broj 80/05 i "Službeni list CG", br. 59/11 i 52/16), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

ODLUKU
O IZRADI STRATEŠKE PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA
DRŽAVNU STUDIJU LOKACIJE „SEKTOR 6” (BIJELA – RT SV. NEDELJA)

1. Pristupa se izradi Strateške procjene uticaja na životnu sredinu (u daljem tekstu: Strateška procjena) za Državnu studiju lokacije "Sektor 6" (Bijela - Rt Sv. Neđelja) (u daljem tekstu: DSL).

2. DSL se radi za sektor 6, koji obuhvata izgrađenu obalu, naseljsku strukturu i lučki kompleks sa pripadajućim akvatorijumom, a koji je u zahvatu Prostornog plana područja posebne namjene za obalno područje („Službeni list CG”, broj 56/18).

3. Realizacija planiranih aktivnosti može da dovede do povećanog pritiska na morski ekosistem, povećanja zauzetosti prostora i zauzimanje obale, te zauzimanje dijela morskog akvatorijuma, do promjene morfologije terena, a samim tim i do uticaja kako na kvalitet morske vode, tako i do privremenog ili trajnog gubljenja staništa biljnog i životinjskog svijeta.

4. O izvršenoj Strateškoj procjeni izradiće se Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu (u daljem tekstu: Izvještaj) u skladu sa članom 15 Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

5. Izvještajem treba dati poseban osvrt na identifikaciju negativnih uticaja, propisivanje mjera zaštite i preporuka za razmatranje i izbor najboljeg varijantnog rješenja, a poseban akcenat treba da bude na propisivanju mjera zaštite mora i morskog ekosistema, očuvanje biodiverziteta, prirodnih i kulturnih dobara, te zaštite zemljišta i očuvanje prirodnog pejzaža.

6. Ministarstvo održivog razvoja i turizma, kao organ nadležan za pripremu predmetnog planskog dokumenta odlučuje o izboru nosioca izrade Izvještaja u postupku javnih nabavki.

7. Izvještaj će se izraditi u roku predviđenom za izradu DSL.

8. U postupku izrade Strateške procjene obezbijediće se učešće javnosti, zainteresovanih organa i organizacija i organizovati javna rasprava u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

9. Finansijska sredstva potrebna za izradu izvještaja obezbijediće se iz Budžeta Crne Gore u iznosu od 4.500,00 eura.

10. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 101-473/11

Podgorica, 20. marta 2019. godine

Ministar,
Pavle Radulović, s.r.

Na osnovu člana 11 stav 4 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list CG", br. 75/18), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

**PRAVILNIK
O BLIŽEM SADRŽAJU DOKUMENTACIJE KOJA SE PODNOSI UZ ZAHTJEV ZA
ODLUČIVANJE O POTREBI IZRADA ELABORATA**

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se bliži sadržaj dokumentacije koju nosilac projekta podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata za projekte za koje se može zahtijevati izrada elaborata.

Član 2

Sadržaj dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata za projekte za koje se može zahtijevati izrada elaborata dat je Prilogu 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 3

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG“, broj 14/07).

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 112-23/111

Podgorica, 18. marta 2019. godine

Ministar,
Pavle Radulović, s.r.

Prilog 1

Dokumentacija koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata za projekte za koje se može zahtijevati izrada elaborata

1. Opšte informacije:

a) podaci o nosiocu projekta (naziv pravnog lica/preduzetnika, ime i prezime odgovornog lica, adresa, registracioni/lični broj, brojevi telefona, fax-a i e-mail adresa);

b) glavni podaci o projektu (pun i skraćeni naziv, lokacija, adresa).

2. Opis lokacije projekta

Opis lokacije projekta, posebno u pogledu osjetljivosti životne sredine geografskog područja na koje bi projekat mogao imati uticaj, a naročito u pogledu:

- a) postojećeg i odobrenog korišćenja zemljišta, potrebnoj površini zemljišta u m², za vrijeme izgradnje, sa opisom fizičkih karakteristika i kartografskim prikazom odgovarajuće razmjere, kao i površini koja će biti obuhvaćena kada projekat bude stavljen u funkciju, kopiju plana katastarskih parcela na kojima se planira izvođenje projekta sa ucrtanim rasporedom objekata;
- b) relativne zastupljenosti, dostupnosti, kvaliteta i regenerativnog kapaciteta prirodnih resursa (uključujući tlo, zemljište, vodu i biodiverzitet) tog područja i njegovog podzemnog dijela;
- c) apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine, uz obraćanje posebne pažnje na sljedeće:
 - močvarna i obalna područja i ušća rijeka;
 - površinske vode;
 - poljoprivredna zemljišta;
 - priobalne zone i morsku sredinu;
 - planinske i šumske oblasti;
 - zaštićena i klasifikovana područja (strogi rezervat prirode, nacionalni park, posebni rezervat prirode, park prirode, spomenik prirode, predio izuzetnih odlika);
 - područja obuhvaćena mrežom Natura 2000, u skladu sa posebnim propisom;
 - područja na kojima ranije nijesu bili zadovoljeni standardi kvaliteta životne sredine ili za koje se smatra da nijesu zadovoljeni, a relevantni su za projekat;
 - gusto naseljene oblasti;
 - predjeli i područja od istorijske, kulturne ili arheološke važnosti.

3. Karakteristike (opis) projekta

Karakteristike (opis) projekta moraju se razmotriti uz posebno vođenje računa o:

- a) opisu fizičkih karakteristika cjelokupnog projekta i po potrebi opis radova uklanjanja;
- b) veličini i nacrtu cjelokupnog projekta, planiranog proizvodnog procesa i tokova proizvodnje, počev od ulaznih sirovina do finalnog proizvoda, uključujući prateću infrastrukturu, organizaciju proizvodnje, organizaciju transporta, broj i strukturu zaposlenih;
- c) mogućem kumuliranju sa efektima drugih postojećih i/ili odobrenih projekata;
- d) korišćenju prirodnih resursa i energije, naročito tla, zemljišta, vode i biodiverziteta;
- e) stvaranju otpada i tehnologiji tretiranja otpada (prerada, reciklaža, odlaganje i slično);
- f) zagađivanju, štetnim djelovanjima i izazivanju neprijatnih mirisa, uključujući emisije u vazduh, ispuštanje u vodotoke, odlaganje na zemljište, buku, vibracije, toplotu, jonizujuća i nejonizujuća zračenja;
- g) riziku nastanka udesa i/ili velikih katastrofa, koje su relevantne za projekat, uključujući one koje su uzrokovane promjenom klime, u skladu sa naučnim saznanjima;
- h) rizike za ljudsko zdravlje (zbog zagađenja vode ili zagađenja vazduha i drugo).

4. Vrste i karakteristike mogućeg uticaja projekta na životnu sredinu

Značajni uticaji projekta na životnu sredinu moraju se razmatrati u odnosu na karakteristike iz tač. 2 i 3 ovog Priloga, uzimajući u obzir uticaj projekta na faktore od značaja za procjenu uticaja kojim se utvrđuju, opisuju i vrednuju u svakom pojedinačnom slučaju, mogući direktni i indirektni uticaji planiranog projekta, naročito vodeći računa o:

- a) veličini i prostornom obuhvatu uticaja projekta (kao što su geografsko područje i broj stanovnika na koje će projekat vjerovatno uticati);
- b) prirodi uticaja (nivo i koncentracija emisija zagađujućih materija u vazduhu, površinskim i podzemnim vodama, zemljištu, gubitak i oštećenje biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa, gubitak zemljišta i drugo);
- c) prekograničnoj prirodi uticaja;
- d) jačini i složenosti uticaja;
- e) vjerovatnoći uticaja;

- f) očekivanom nastanaku, trajanju, učestalosti i vjerovatnoći ponavljanja uticaja;
- g) kumulativnom uticaju sa uticajima drugih postojećih i/ili odobrenih projekata;
- h) mogućnosti efektivnog smanjivanja uticaja.

5. Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu

Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu, u mjeri u kojoj su informacije o takvim uticajima dostupne, a koji su posljedica:

- a) očekivanih zagađujućih materija i emisija i proizvodnje otpada, kada je to relevantno;
- b) korišćenja prirodnih resursa, posebno tla, zemljišta, vode i biodiverziteta.

6. Mjere za sprečavanje, smanjenje ili otklanjanje štetnih uticaja

Mjere koje se preduzimaju u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnih štetnih uticaja na sve segmente životne sredine, u toku izvođenja projekta, u redovnim uslovima funkcionisanja i u slučaju mogućih havarija su:

- a) mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokove za njihovo sprovođenje;
- b) mjere koje se preduzimaju u slučaju udesa ili velikih nesreća;
- c) planovi i tehnička rješenja zaštite životne sredine (reciklaža, tretman i dispozicija otpadnih materija, rekultivacija, sanacija i drugo);
- d) druge mjere koje mogu uticati na sprečavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu.

7. Izvori podataka obuhvataju referenti popis u kojem se navode izvori podataka korišćeni za izradu dokumentacije za odlučivanje o potrebi izrade elaborata.

Informacije iz tač. 2 do 5 ovog Priloga predstavljaju kriterijume koji se uzimaju u obzir prilikom odlučivanja o potrebi izrade elaborata za projekte za koje se može zahtijevati izrada elaborata.

Na osnovu člana 15 stav 5 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list CG", broj 75/18), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

**PRAVILNIK
O BLIŽEM SADRŽAJU DOKUMENTACIJE KOJA SE PODNOSI UZ ZAHTJEV ZA
ODREĐIVANJE OBIMA I SADRŽAJA ELABORATA O PROCJENI UTICAJA NA
ŽIVOTNU SREDINU**

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se bliži sadržaj dokumentacije koju nosilac projekta podnosi uz zahtjev za određivanje obima i sadržaja elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Član 2

Sadržaj dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za određivanje obima i sadržaja elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu dat je u Prilogu 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 3

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za određivanje obima i sadržaja elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG“, broj 14/07).

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 112-23/112

Podgorica, 18. marta 2019. godine

Ministar,
Pavle Radulović, s.r.

Prilog 1

Dokumentacija koja se podnosi uz zahtjev za određivanje obima i sadržaja elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu

1. Podaci o nosiocu projekta

a) podaci o nosiocu projekta (naziv pravnog lica/preduzetnika, ime i prezime odgovornog lica, adresa, registracioni/lični broj, brojeve telefona, fax-a i e-mail adresu);

b) glavni podaci o projektu (pun i skraćeni naziv, lokacija, adresa).

2. Opis lokacije

Ako se nosilac projekta obraćao nadležnom organu za odlučivanje o potrebi procjene uticaja za predmetni projekat, u tom slučaju nije potrebno dostavljati podatke o lokaciji.

Za projekte za koje je obavezna procjena uticaja nosilac projekta dostavlja opis lokacije projekta, posebno u pogledu osjetljivosti životne sredine geografskog područja na koje bi projekat mogao imati uticaj, a naročito u pogledu:

a) postojećeg i odobrenog korišćenja zemljišta, potrebnoj površini zemljišta u m², za vrijeme izgradnje, sa opisom fizičkih karakteristika i kartografskim prikazom odgovarajuće razmjere, kao i površini koja će biti obuhvaćena kada projekat bude stavljen u funkciju, kopiju plana katastarskih parcela na kojima se planira izvođenje projekta sa ucrtanim rasporedom objekata;

b) relativne zastupljenosti, dostupnosti, kvaliteta i regenerativnog kapaciteta prirodnih resursa (uključujući tlo, zemljište, vodu i biodiverzitet) tog područja i njegovog podzemnog dijela;

c) apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine, uz obraćanje posebne pažnje na sljedeće:

- močvarna i obalna područja i ušća rijeka;

- površinske vode;

- poljoprivredna zemljišta;

- priobalne zone i morsku sredinu;

- planinske i šumske oblasti;

- zaštićena i klasifikovana područja (strogi rezervat prirode, nacionalni park, posebni rezervat prirode, park prirode, spomenik prirode, predio izuzetnih odlika);

- područja obuhvaćena mrežom Natura 2000, u skladu sa posebnim propisom;

- područja na kojima ranije nijesu bili zadovoljeni standardi kvaliteta životne sredine ili za koje se smatra da nijesu zadovoljeni, a relevantni su za projekat;

- gusto naseljene oblasti;

- predjeli i područja od istorijske, kulturne ili arheološke važnosti.

3. Opis projekta:

a) opis fizičkih karakteristika cijelog projekta, i gdje je potrebno, neophodne radove uklanjanja i uslova korišćenja zemljišta u fazi izvođenja i fazi funkcionisanja projekta;

b) opis glavnih karakteristika funkcionisanja projekta svih postupaka proizvodnje (energetska potražnja i korišćenje energije, priroda i količine korišćenih materijala, prirodni resursi, uključujući vodu, zemljište, tlo i biodiverzitet);

c) procjenu vrste i količine:

- očekivanih otpadnih materija i emisija koje mogu izazvati zagađivanje vode, vazduha, tla i podzemnog sloja zemljišta, buku i vibracije, svjetlost, toplotu, zračenje;

- proizvedenog otpada tokom izgradnje i funkcionisanja projekta.

4. Izvještaj o postojećem stanju segmenata životne sredine obuhvata opis postojećeg stanja segmenata životne sredine (osnovni scenario) i prikaz vjerovatnih promjena stanja životne sredine, ukoliko se projekat ne realizuje, u mjeri u kojoj se prirodne promjene životne sredine iz osnovnog scenarija mogu procijeniti na osnovu dostupnih podataka iz oblasti životne sredine i naučnih saznanja.

5. Opis mogućih alternativa obuhvata opis razumnih alternativa koje se odnose na nacrt projekta, tehnologiju, lokaciju, veličinu i obim projekta koje je nosilac projekta analizirao, a koje su relevantne za predloženi projekat i njegove posebne karakteristike, kao i opis glavnih razloga za odabir izabrane alternative (alternativnog rješenja) uključujući i efekte na životnu sredinu.

6. Opis segmenata životne sredine sadrži opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu za koje postoji mogućnost da budu značajno izloženi riziku usljed realizacije projekta, uključujući sljedeće faktore:

a) stanovništvo;

b) zdravlje ljudi;

c) biodiverzitet (flora i fauna);

d) zemljište (zauzimanje/korišćenje zemljišta);

e) tlo (organske materije; erozija, zbijenost, zatvaranje tla);

f) vodu (hidromorfološke promjene, količina i kvalitet);

g) vazduh;

h) klimu (emisija gasova sa efektom staklene bašte, uticaji bitni za adaptaciju);

i) materijalna dobra;

- j) kulturno naslijeđe, uključujući arhitektonske i arheološke aspekte; i
- k) predio.

7. Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu, koji su posljedica:

- a) građenja i korišćenja projekta, uključujući radove uklanjanja, gdje je to relevantno;
- b) korišćenje prirodnih dobara, posebno tla, zemljišta, vode i biološke raznovrsnosti, što je više moguće uzimajući u obzir održivost ovih resursa;
- c) emisije zagađujućih materija, buke, vibracija, svjetlosti, toplote i zračenja, štetnih djelovanja, kao i odlaganja i prerade otpada;
- d) rizika za zdravlje ljudi, kulturnu baštinu ili životnu sredinu (udesi i/ili velike nesreće);
- e) kumulativnog uticaja sa uticajima drugih postojećih i/ili odobrenih projekata, uzimajući u obzir sve postojeće probleme u životnoj sredini, koji se odnose na područja od posebnog značaja u pogledu životne sredine na koje će projekat vjerovatno uticati ili na korišćenje prirodnih resursa;
- f) uticaja projekta na klimu (vrsta i obim emisija gasova sa efektom staklene bašte) i osjetljivost projekta na klimatske promjene;
- g) korišćenih tehnologija i supstanci.

Opis mogućih značajnih uticaja na faktore obuhvata i opis metoda predviđanja ili dokaza koji se koriste za utvrđivanje i procjenu značajnih efekata na životnu sredinu, kao direktne i sve indirektno, sekundarne, kumulativne, prekogranične, kratkoročne, srednjoročne i dugoročne, trajne i privremene, pozitivne i negativne uticaje projekta.

Pri izradi opisa uzimaju se u obzir ciljevi zaštite životne sredine koji su relevantni za projekat.

8. Opis mjera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja, ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu obuhvata opis mjera u cilju sprečavanja, smanjenja, otklanjanja, izbjegavanja, ili ako je moguće neutralisanja svih utvrđenih značajnih štetnih uticaja na životnu sredinu.

9. Program praćenja uticaja na životnu sredinu (monitoring) sadrži opis svih predloženih mjera praćenja stanja životne sredine za vrijeme i nakon realizacije projekta.

10. Netehnički rezime informacija sadrži rezime elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu na način razumljiv široj javnosti.

11. Podaci o mogućim poteškoćama prilikom prikupljanja podataka i dokumentacije odnose se na poteškoće i osnovne nejasnoće na koje je nosilac projekta naišao prilikom prikupljanja potrebnih informacija (kao što su nedostatak tehničke dokumentacije ili nedostatak stručnog znanja).

12. Rezultati sprovedenih postupaka uticaja planiranog projekta na životnu sredinu u skladu sa posebnim propisima sadrži opis očekivanih značajnih štetnih uticaja projekta na životnu sredinu koji proizlaze iz podložnosti projekta na rizike od velikih nesreća i/ili udesa, kao i informacije o procjenama rizika i drugim procjenama dobijenim u skladu sa posebnim propisima i procjenom uticaja na životnu sredinu, a po potrebi, opis sadrži mjere predviđene za sprečavanje ili ublažavanje značajnih štetnih uticaja na životnu sredinu, kao i mjere pripravnosti i mjere koje će se preduzeti u slučaju velikih nesreća i/ili udesa.

13. Dodatne informacije i karakteristike projekta za određivanje obima i sadržaja elaborata

14. Izvori podataka obuhvataju referenti popis u kojem se navode izvori podataka korišćeni za opise i procjene date u elaboratu.

Na osnovu člana 18 stav 5 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list CG", broj 75/18), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

**PRAVILNIK
O BLIŽOJ SADRŽINI ELABORATA O PROCJENI
UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU**

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se bliža sadržina elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu (u daljem tekstu: elaborat).

Sadržaj elaborata

Član 2

Elaborat sadrži:

- 1) opšte informacije o nosiocu projekta;
- 2) opis lokacije;
- 3) opis projekta;
- 4) izvještaj o postojećem stanju segmenata životne sredine koji se izrađuje za projekte u oblastima zaštićenih prirodnih i kulturnih dobara, turizmu i složene inženjerske objekte, a za ostale projekte u skladu sa odlukom nadležnog organa;
- 5) opis mogućih alternativa;
- 6) opis segmenata životne sredine;
- 7) opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu;
- 8) opis mjera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu;
- 9) program praćenja uticaja na životnu sredinu;
- 10) netehnički rezime informacija iz tač. 2 do 7 ovog stava;
- 11) podatke o mogućim poteškoćama na koje je naišao nosilac projekta u prikupljanju podataka i dokumentacije;
- 12) rezultate sprovedenih postupaka uticaja planiranog projekta na životnu sredinu u skladu sa posebnim propisima;
- 13) dodatne informacije i karakteristike projekta za određivanje obima i sadržaja elaborata; i
- 14) izvore podataka.

Opšte informacije o nosiocu projekta

Član 3

Opšte informacije sadrže:

- 1) podatke o nosiocu projekta (naziv pravnog lica/preduzetnika, ime i prezime odgovornog lica, adresa, registracioni/lični broj, brojeve telefona, fax-a i e-mail adresu);
- 2) glavne podatke o projektu (pun i skraćeni naziv, lokacija, adresa);
- 3) podatke o organizaciji i licima koja su učestvovala u izradi elaborata (izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata za obavljanje djelatnosti projektovanja i inženjeringa, izrade studija i analiza, rješenje o formiranju multidisciplinarnog tima, dokaz da lica koja čine multidisciplinarni tim ispunjavaju propisane uslove).

Opis lokacije

Član 4

Podaci o lokaciji na kojoj se planira realizacija projekta odnose se na mikro-lokaciju i makro-lokaciju i obuhvataju:

1) kopiju plana katastarskih parcela na kojima se planira izvodjenje projekta, sa ucrtanim rasporedom objekata za koje se sprovodi postupak procjene uticaja;

2) podatke o potrebnoj površini zemljišta u m², za vrijeme izgradnje, sa opisom fizičkih karakteristika i kartografskim prikazom odgovarajuće razmjere, kao i o površini koja će biti obuhvaćena kada projekat bude stavljen u funkciju;

3) prikaz pedoloških, geomorfoloških, geoloških i hidrogeoloških i seizmoloških karakteristika terena;

4) podatke o izvorištu vodosnabdijevanja (udaljenost, kapacitet, ugroženost, zone sanitarne zaštite) i osnovnim hidrološkim karakteristikama;

5) prikaz klimatskih karakteristika sa odgovarajućim meteorološkim pokazateljima;

6) podatke o relativnoj zastupljenosti, dostupnosti, kvalitetu i regenerativnom kapacitetu prirodnih resursa (uključujući tlo, zemljište, vodu i biodiverzitet) tog područja i njegovog podzemnog dijela;

7) prikaz apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine, uz obraćanje posebne pažnje na: močvarna područja, obalna područja, ušća rijeka, površinske vode, poljoprivredna zemljišta, priobalne zone i morska sredina, planinske i šumske oblasti, zaštićena područja, područja obuhvaćena mrežom Natura 2000, područja na kojima ranije nisu bili zadovoljeni standardi kvaliteta životne sredine ili za koje se smatra da nijesu zadovoljeni, a relevantni su za projekat, gusto naseljene oblasti, predjeli i područja od istorijske, kulturne ili arheološke važnosti;

8) opis flore i faune, zaštićenih prirodnih dobara, rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa;

9) pregled osnovnih karakteristika predjela;

10) pregled zaštićenih objekata i dobara kulturno-istorijske baštine;

11) podatke o naseljenosti, koncentraciji stanovništva i demografskim karakteristikama u odnosu na planirani projekat;

12) podatke o postojećim privrednim i stambenim objektima, kao i o objektima infrastrukture.

U zavisnosti od karakteristika područja, opis lokacije sadrži i podatke o: drugim zaštićenim područjima, područjima predviđenim za naučna istraživanja, arheološkim nalazištima, posebno osjetljivim područjima, područjima posebne namjene i slično.

Opis projekta

Član 5

Opis projekta sadrži:

1) opis fizičkih karakteristika cijelog projekta, i gdje je potrebno, neophodne radove uklanjanja i uslove korišćenja zemljišta u fazi izvođenja i fazi funkcionisanja projekta, uključujući: prateću infrastrukturu, organizaciju proizvodnje, organizaciju transporta, broj i strukturu zaposlenih;

2) opis prethodnih/pripremnih radova za izvodjenje projekta (površina potrebnog zemljišta, tehnologija gradjenja, organizacija unutrašnjeg transporta, primjena mehanizacije, opreme i sredstava, dinamika realizacije pojedinih faza, korišćenje vode, energije, sirovina, stvaranje otpada, emisije opasnih, štetnih, otrovnih ili neprijatnih mirisa u vazduh, povećanje buke, vibracija);

3) opis glavnih karakteristika funkcionisanja projekta postupaka proizvodnje (energetska potražnja i korišćenje energije, priroda i količine korišćenih materijala, prirodni resursi uključujući vodu, zemljište, tlo i biodiverzitet);

4) detaljan opis planiranog proizvodnog procesa i tokova proizvodnje, počev od ulaznih sirovina do finalnog proizvoda;

5) prikaz vrste i količine potrebne energije i energenata, vode, sirovina i drugog potrošnog materijala koji se koristi za potrebe tehnološkog procesa sa posebnim osvrtom na količine i karakteristike opasnih materija;

6) prikaz procjene vrste i količine: očekivanih otpadnih materija i emisija koje mogu izazvati zagađivanje vode, vazduha, tla i podzemnog sloja zemljišta, buku, vibracije, svjetlost, toplotu, zračenje (jonizujuća i nejonizujuća), proizvedenog otpada tokom izgradnje i funkcionisanja projekta;

7) prikaz tehnologije tretiranja (prerada, reciklaža, odlaganje i slično) svih vrsta otpadnih materija.

Ako se radi o projektu koji ima ograničeno vrijeme trajanja predlaže se način njegovog uklanjanja i dovođenja lokacije u prvobitno stanje.

Izveštaj o postojećem stanju segmenata životne sredine

Član 6

Izveštaj o postojećem stanju segmenata životne sredine sadrži opis postojećeg stanja segmenata životne sredine i prikaz vjerovatnih promjena stanja životne sredine ukoliko se projekat ne realizuje, na osnovu dostupnih podataka iz oblasti životne sredine i naučnih saznanja.

Opis mogućih alternativa

Član 7

Opis mogućih alternativa sadrži pregled i opis alternativa, koje se odnose na nacrt projekta, tehnologiju, lokaciju, veličinu i obim projekta koje je nosilac projekta analizirao, a koje su relevantne za predloženi projekat i njegove posebne karakteristike.

Opis mogućih alternativa iz stava 1 ovog člana sadrži i opis glavnih razloga za izbor određenog rješenja i uticaj na životnu sredinu u pogledu izbora, a odnose se na:

- 1) lokaciju ili trasu;
- 2) uticaje na segmente životne sredine i zdravlje ljudi;
- 3) proizvodne procese ili tehnologiju;
- 4) metode rada u toku izvođenja i funkcionisanja projekta;
- 5) planove lokacija i nacрте projekta;
- 6) vrstu i izbor materijala za izvođenje projekta;
- 7) vremenski raspored za izvođenje i prestanak funkcionisanja projekta;
- 8) datum početka i završetka izvođenja;
- 9) veličinu lokacije ili objekta;
- 10) obim proizvodnje;
- 11) kontrolu zagađenja;
- 12) uređenje odlaganja otpada uključujući reciklažu, ponovno korišćenje i konačno odlaganje;
- 13) uređenje pristupa projektu i saobraćajnim putevima;
- 14) odgovornost i proceduru za upravljanje životnom sredinom;
- 15) obuke;
- 16) monitoring;
- 17) planove za vanredne situacije; i
- 18) uklanjanje projekta i dovođenje lokacije u prvobitno stanje (za privremene projekte).

Opis segmenata životne sredine

Član 8

Opis segmenata životne sredine sadrži opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu za koje postoji mogućnost da budu značajno izloženi riziku usljed realizacije projekta, uključujući sljedeće faktore:

- 1) stanovništvo (naseljenost i koncentracija);
- 2) zdravlje ljudi;
- 3) biodiverzitet (flora i fauna), posebno podatke o rijetkim i zaštićenim vrstama;
- 4) zemljište (zauzimanje/korišćenje zemljišta, kvalitet zemljišta, geološke i geomorfološke karakteristike);
- 5) tlo (organske materije, erozija, zbijenost, zatvaranje tla);
- 6) vodu (hidromorfološke promjene, količinu i kvalitet sa posebnim osvrtom na ispušte otpadnih voda);
- 7) vazduh (kvalitet vazduha);
- 8) klimu (emisija gasova sa efektom staklene bašte, uticajima bitnim za adaptaciju);
- 9) materijalna dobra i postojeće objekte;
- 10) kulturno nasljeđe-nepokretna kulturna dobra, uključujući arhitektonske i arheološke aspekte;
- 11) predio i topografiju;
- 12) izgrađenost prostora lokacije i njenu okolinu.

Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu

Član 9

Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu sadrži kvalitativni i kvantitativni prikaz mogućih promjena u životnoj sredini za vrijeme izvođenja projekta, u toku redovnog rada i za slučaj udesa ili velikih nesreća, kao i procjenu da li su promjene privremenog ili trajnog karaktera.

Opis iz stava 1 ovog člana obuhvata:

- 1) kvalitet vazduha:
 - a) nivo i koncentracija emisija zagađujućih materija u vazduhu i upoređivanje sa pokazateljima koji su propisani normativima i standardima,
 - b) uticaj projekta na klimu (vrsta i obim emisija gasova sa efektom staklene bašte) i osjetljivost projekta na klimatske promjene,
 - c) mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje vazduha;
- 2) kvalitet voda:
 - a) uticaj zagađujućih materija na kvalitet površinskih i podzemnih voda i upoređivanje sa pokazateljima koji su propisani normativima i standardima,
 - b) mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje voda;
- 3) zemljište:
 - a) fizički uticaj (promjena lokalne topografije, erozija tla, klizanje zemljišta i slično),
 - b) uticaj emisije zagađujućih materija na lokaciji planiranog projekta i na okolno zemljište i upoređivanje sa pokazateljima koji su propisani normativima i standardima,
 - c) uticaj na korišćenje zemljišta i prirodnih bogastava,
 - d) količina i kvalitet izgubljenog poljoprivrednog zemljišta,
 - e) blokiranje mineralnih bogastava,
 - f) odlaganje otpada;
- 4) lokalno stanovništvo:

a) promjene u broju i strukturi stanovništva i u vezi sa tim mogući uticaji na životnu sredinu (naseljenost, koncentracija i migracije),

b) vizuelni uticaji,

c) uticaji emisije zagađujućih materija, buke, vibracija, toplote i svih vidova zračenja na zdravlje ljudi;

5) ekosisteme i geologiju:

a) gubitak i oštećenje biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa,

b) gubitak i oštećenje geoloških, paleontoloških i geomorfoloških osobina;

6) namjenu i korišćenje površina:

a) izgrađene i neizgrađene površine,

b) upotrebu poljoprivrednog zemljišta i slično;

7) komunalnu infrastrukturu:

a) saobraćaj,

b) vodosnadbijevanje,

c) energetiku,

d) odvođenje otpadnih voda,

e) stvaranje otpada i slično;

8) zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihovu okolinu, karakteristike pejzaža i slično.

Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu, sadrži i informacije koje su posljedica:

a) građenja i korišćenja projekta, uključujući radove uklanjanja, gdje je to relevantno;

b) kumulativnog uticaja sa uticajima drugih postojećih i/ili odobrenih projekata, uzimajući u obzir sve postojeće probleme u životnoj sredini, koji se odnose na područja od posebnog značaja u pogledu životne sredine na koje će projekat vjerovatno uticati ili na korišćenje prirodnih resursa;

c) korišćenih tehnologija i supstanci.

Opis mogućih značajnih uticaja na faktore iz člana 8 ovog pravilnika, obuhvata i opis metoda predviđanja ili dokaza koji se koriste za utvrđivanje i procjenu značajnih efekata na životnu sredinu, kao direktne i sve indirektno, sekundarne, kumulativne, prekogranične, kratkoročne, srednjoročne i dugoročne, trajne i privremene, pozitivne i negativne uticaje projekta.

Pri izradi opisa mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu uzimaju se u obzir ciljevi zaštite životne sredine koji su relevantni za taj projekat.

Opis mjera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu

Član 10

Opis mjera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu, sadrži mjere koje će se preduzeti u cilju sprečavanja, smanjenja, otklanjanja, izbjegavanja ili ako je moguće neutralisanja značajnih štetnih uticaja na životnu sredinu, koje uključuju:

1) mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokove za njihovo sprovođenje;

2) mjere koje će se preduzeti u slučaju udesa ili velikih nesreća;

3) planove i tehnička rješenja zaštite životne sredine (reciklaža, tretman i dispozicija otpadnih materija, rekultivacija, sanacija i slično);

4) druge mjere koje mogu uticati na sprečavanje, smanjenje ili neutralisanje štetnih uticaja na životnu sredinu.

Mjere iz stava 1 tačka 2 ovog člana sadrže i prikaz opasnih materija, njihovih količina i karakteristika.

Program praćenja uticaja na životnu sredinu

Član 11

Program praćenja uticaja na životnu sredinu sadrži opis svih predloženih mjera praćenja stanja životne sredine za vrijeme i nakon realizacije projekta, a naročito:

- 1) prikaz stanja životne sredine prije puštanja projekta u rad ili započinjanja aktivnosti na lokacijama na kojima se očekuje uticaj na životnu sredinu;
- 2) parametre na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu;
- 3) mjesta, način i učestalost mjerenja utvrđenih parametara;
- 4) sadržaj i dinamiku dostavljanja izvještaja o izvršenim mjerenjima;
- 5) obavezu obavještanja javnosti o rezultatima izvršenog mjerenja;
- 6) prekogranični program praćenja uticaja na životnu sredinu, gdje je to relevantno.

Netehnički rezime informacija

Član 12

Netehnički rezime informacija sadrži rezime elaborata na način razumljiv javnosti.

Podaci o mogućim poteškoćama

Član 13

Podaci o mogućim poteškoćama na koje je naišao nosilac projekta projekta u prikupljanju podataka i dokumentacije odnose se na poteškoće i osnovne nejasnoće na koje je nosilac projekta naišao prilikom prikupljanja potrebnih informacija, kao što su nedostatak tehničke dokumentacije ili nedostatak stručnog znanja ili nemogućnosti da se pribave određeni podaci, informacije i slično.

Rezultati sprovedenih postupaka uticaja planiranog projekta na životnu sredinu

Član 14

Rezultati sprovedenih postupaka uticaja planiranog projekta na životnu sredinu u skladu sa posebnim propisima sadrže opis očekivanih, značajnih štetnih uticaja projekta na životnu sredinu koji proizlaze iz podložnosti projekta na rizike od velikih nesreća i/ili udesa, kao i informacije o procjenama rizika i drugim procjenama dobijenim u skladu sa posebnim propisima i procjenom uticaja na životnu sredinu, a po potrebi, sadrži i mjere predviđene za sprečavanje ili ublažavanje značajnih štetnih uticaja na životnu sredinu, kao i mjere pripravnosti i mjere koje će se preduzeti u slučaju velikih nesreća i/ili udesa.

Dodatne informacije i karakteristike projekta

Član 15

Dodatne informacije i karakteristike projekta sadrže podatke od značaja za određivanje obima i sadržaja elaborata.

Izvori podataka

Član 16

Izvori podataka sadrže referenti popis u kojem se navode izvori podataka korišćeni za opise i procjene date u elaboratu.

Prestanak važenja

Član 17

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list CG", broj 14/07).

Stupanje na snagu

Član 18

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 112-23/113

Podgorica, 18. marta 2019. godine

Ministar,
Pavle Radulović, s.r.

Na osnovu člana 55 stav 4 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 30/12 i 30/17), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva donijelo je

N A R E D B U
O VREMENU U KOJEM AERODROMI MORAJU BITI OTVORENI ZA VAZDUŠNI SAOBRAĆAJ

1. Aerodromi moraju biti otvoreni za period ljetnjeg reda letenja od 31. marta 2019. godine do 27. oktobra 2019. godine i to:

Redni broj	Aerodrom	Od časova	Do časova	Dani
				1 - ponedjeljak 2 - utorak 3 - srijeda 4 - četvrtak 5 - petak 6 - subota 7 – nedjelja
1	"Podgorica"	06:30	22:30	1, 3, 4, 5
		(od 31. marta do 5. juna)		
		06:30	23:30	2, 6, 7
		(od 31. marta do 5. juna)		
		06:00	22:30	1, 3
		(od 6. juna do 26. septembra)		
		06:00	23:30	2, 6
(od 6. juna do 26. septembra)				
06:00	24:00	4, 7		
(od 6. juna do 26. septembra)				
06:00	01:00 (naredni dan)	5		
(od 6. juna do 16. avgusta)				
06:00	22:30	5		
(od 17. avgusta do 26. septembra)				
06:30	22:30	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7		
(od 27. septembra do 27. oktobra)				

2	"Tivat"	06:00 20:00 (od 25. marta do 31. avgusta)	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
		06:00 19:30 (od 1. septembra do 30. septembra)	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
		06:30 18:30 (od 1. oktobra do 27. oktobra)	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

2. Na aerodrom „Podgorica“ vazduhoplov može sletjeti i poletjeti i izvan vremena otvorenosti aerodroma samo uz prethodnu saglasnost operatora aerodroma.
3. Slijetanje i polijetanje izvan vremena otvorenosti aerodroma Tivat, moguće je uz prethodnu saglasnost operatora aerodroma, u periodu dnevne vidljivosti, odnosno pola sata prije izlaska sunca (SR - 30 min.) i pola sata nakon zalaska sunca (SS + 30 min.).
4. Vrijeme u kojem aerodromi iz tačke 1 ove naredbe moraju biti otvoreni računa se po lokalnom vremenu.
5. Danom stupanja na snagu ove naredbe prestaje da važi Naredba o vremenu u kojem aerodromi moraju biti otvoreni za vazdušni saobraćaj („Službeni list CG“, broj 70/18).
6. Ova naredba stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 344/19-06-2176/2

Podgorica, 25. marta 2019. godine

Ministar,
Osman Nurković, s.r.

Na osnovu člana 29c stav 4 Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Službeni list RCG“, br. 65/01 i 80/04 i „Službeni list CG“, br. 40/08, 86/09, 14/12, 61/13 i 55/16) Ministarstvo finansija je donijelo

P R A V I L N I K
O SADRŽAJU PORESKE PRIJAVE O PRIHODIMA KOJE NEREZIDENTNO PRAVNO LICE
OSTVARUJE PO OSNOVU KAPITALNIH DOBITAKA I IZDAVANJA U ZAKUP POKRETNE I
NEPOKRETNE IMOVINE

Član 1

Poreska prijava o prihodima koje nerezidentno pravno lice ostvaruje po osnovu kapitalnih dobitaka i izdavanja u zakup pokretne i nepokretne imovine sadrži podatke date na obrascu 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 3944/1
Podgorica, 13. marta 2019. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE PORESKE PRIJAVE

U opštem dijelu prijave upisuju se sljedeći podaci:

Pod rednim brojem 0.1: znak "X" ako se podnosi osnovna prijava.

Pod rednim brojem 0.2: znak "X" ako se podnosi izmijenjena prijava, broj dokumenta i datum prijema, osnovne prijave, koju ovjerava poreski organ.

Poreska prijava PPKDZ sastoji se iz sljedećih djelova:

- 1) Podaci o poreskom punomoćniku;
- 2) Podaci o nerezidentnom pravnom licu;
- 3) Podaci o ostvarenom kapitalnom dobitku/gubitku;
- 4) Podaci o prihodima od izdavanja u zakup pokretne i nepokretne imovine.

U dijelu 1) Podaci o poreskom punomoćniku – unose se osnovni podaci o poreskom punomoćniku nerezidentnog pravnog lica.

Pod rednim brojem 1.1. Poreski identifikacioni broj PIB/JMBG – unosi se poreski identifikacioni broj ako je poreski punomoćnik rezidentno pravno lice, odnosno JMBG ako je poreski punomoćnik fizičko lice;

Pod rednim brojem 1.2. Matični broj – unosi se matični broj poreskog punomoćnika;

Pod rednim brojem 1.3. Naziv/ime i prezime – unosi se naziv, odnosno ime i prezime poreskog punomoćnika;

Pod rednim brojem 1.4. Adresa – unosi se adresa poreskog punomoćnika;

Pod rednim brojem 1.5. Sjedište i adresa – unosi se mjesto i adresa poslovnog sjedišta nerezidentnog punomoćnika;

Pod rednim brojem 1.6. E-mail – unosi se elektronska adresa poreskog punomoćnika na koju se dostavljaju obavještenja o podnijetim prijavama.

U dijelu 2) Podaci o nerezidentnom pravnom licu unose se osnovni podaci o nerezidentnom pravnom licu.

Pod rednim brojem 2.1. Poreski identifikacioni broj PIB – unosi se poreski identifikacioni broj nerezidentnog pravnog lica;

Pod rednim brojem 2.2. Naziv nerezidentnog pravnog lica – unosi se naziv nerezidentnog pravnog lica;

Pod rednim brojem 2.3. Država – unosi se naziv države rezidenstva nerezidentnog pravnog lica;

Pod rednim brojem 2.4. Sjedište i adresa – unosi se mjesto i adresa poslovnog sjedišta nerezidentnog pravnog lica;

Pod rednim brojem 2.5. Broj računa u Crnoj Gori – unosi se broj nerezidentnog računa.

U dijelu 3) Podaci o ostvarenom kapitalnom dobitku/gubitku – unose se podaci o rednom broju, vrsti prihoda, prodajnoj cijeni, nabavnoj cijeni, kapitalnom dobitku/gubitku i popisu priloga koji se dostavljaju, a koji su značajni za utvrđivanje poreske obaveze.

Pod rednim brojem 3.1. Redni broj – unosi se redni broj za pojedinačno ostvaren kapitalni dobitak/gubitak;

Pod rednim brojem 3.2. Vrsta prihoda – unosi se odgovarajuća vrsta prihoda (prihod od prodaje udjela u pravnom licu, prihod od prodaje hartija od vrijednosti i slično);

Pod rednim brojem 3.3. Prodajna cijena – unosi se prodajna cijena imovine iz člana 21 Zakona;

Pod rednim brojem 3.4. Nabavna cijena – unosi se nabavna cijena po kojoj je obveznik stekao imovinu iz člana 21 Zakona;

Pod rednim brojem 3.5. Kapitalni dobitak/gubitak – unosi se kapitalni dobitak određen kao pozitivna razlika iznosa iz polja 3.3. – Prodajna cijena i iznosa iz polja 3.4. – Nabavna cijena. Ukoliko je ova razlika negativna, u pitanju je kapitalni gubitak koji se unosi sa predzankom „minus“;

Pod rednim brojem 3.6. Popis priloga koji se dostavljaju – unosi se popis priloga koji se dostavljaju, a koji su značajni za utvrđivanje poreske obaveze.

U dijelu 4) Podaci o prihodima od izdavanja u zakup pokretne i nepokretne imovine unose se podaci o rednom broju, vrsti prihoda, bruto prihodu i popisu priloga koji se dostavljaju, a koji su značajni za utvrđivanje poreske obaveze.

Pod rednim brojem 4.1. Redni broj – unosi se redni broj za svaku pojedinačno ostvarenu vrstu prihoda za koju se vrši obračun poreza;

Pod rednim brojem 4.2. Vrsta prihoda – unosi se odgovarajuća vrsta prihoda;

Pod rednim brojem 4.3. Bruto prihod – unosi se bruto prihod koji je nerezidentno pravno lice ostvarilo u skladu sa odredbama iz člana 29c stav 2 Zakona;

Pod rednim brojem 4.4. Popis priloga koji se dostavljaju – unosi se popis priloga koji se dostavljaju, a koji su značajni za utvrđivanje poreske obaveze.

Na osnovu člana 31 stav 3 Zakona o Vojsci Crne Gore („Službeni list CG”, broj 51/17), Ministarstvo odbrane donijelo je

PRAVILNIK O POSLOVIMA METROLOGIJE U VOJSCI CRNE GORE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se bliži sadržaj i način vršenja poslova metrologije u Vojsci Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska).

Član 2

Pod poslovima metrologije u Vojsci, u smislu ovog pravilnika, podrazumijevaju se:

- opremanje jedinica Vojske mjernim sredstvima,
- vođenje evidencije o mjernim sredstvima,
- ovjera, odnosno kalibracija mjernih sredstava.

Član 3

Pod opremanjem jedinica Vojske mjernim sredstvima podrazumijeva se nabavka i popuna jedinica Vojske mjernim sredstvima, u skladu sa utvrđenim prioritetima, planovima, budžetskim sredstvima i potrebama jedinica Vojske.

Opremanje iz stava 1 ovog člana može se vršiti samo mjernim sredstvima koja posjeduju uvjerenja o metrološkom potvrđivanju karakteristika za predviđenu namjenu.

Član 4

Evidencija o mjernim sredstvima sastoji se od:

- kartona mjernog sredstva,
- osnovne evidencije o mjernim sredstvima,
- objedinjene evidencije o mjernim sredstvima.

Član 5

Karton mjernog sredstva vodi se za svako mjerno sredstvo, pojedinačno.

Karton mjernog sredstva sadrži: nomenklaturni i serijski broj, naziv, tip i godinu proizvodnje i naziv proizvođača mjernog sredstva, podatke o metrološkim svojstvima i sastavu kompleta mjernog sredstva, kao i podatke o ovjeravanju, odnosno kalibraciji i popravci mjernog sredstva.

Karton mjernog sredstva vodi jedinica Vojske, na obrascu M - 1 (Obrazac 1).

Član 6

Osnovna evidencija o mjernim sredstvima sadrži podatke o svakom mjernom sredstvu u jednoj oblasti mjerenja, i to: nomenklaturni i serijski broj, naziv, tip i godinu proizvodnje i naziv proizvođača mjernog sredstva, podatke o posljednjoj kalibraciji, stanju ispravnosti i lokaciji mjernog sredstva, kao i napomenu.

Evidenciju iz stava 1 ovog člana vodi jedinica Vojske u tri primjerka, od kojih jedan primjerak zadržava jedinica Vojske, a dva primjerka dostavlja Generalštabu Vojske.

Generalštab Vojske vrši kontrolu tačnosti podataka koji su unijeti u evidenciju iz stava 1 ovog člana, nakon čega jedan primjerak te evidencije dostavlja organizacionoj jedinici Ministarstva odbrane nadležnoj za poslove metrologije dva puta godišnje, po pravilu, do 30. juna i 31. decembra tekuće godine.

Ažuriranje evidencije iz stava 1 ovog člana vrši se neposredno po nastanku promjene podatka o mjernom sredstvu, a obavezno nakon nabavke novog mjernog sredstva i otpisa neispravnog mjernog sredstva.

Evidencija iz stava 1 ovog člana vodi se na obrascu M - 2 (Obrazac 2).

Član 7

Objedinjena evidencija o mjernim sredstvima sadrži: nomenklaturni broj, naziv i tip mjernog sredstva, kao i podatke o jedinici Vojske kod koje se nalazi mjerno sredstvo.

Evidenciju iz stava 1 ovog člana vodi Generalštab Vojske, u dva primjerka, od kojih jedan primjerak zadržava, a drugi dostavlja organizacionoj jedinici iz člana 6 stav 3 ovog pravilnika, po pravilu do 31. decembra tekuće godine.

Ažuriranje objedinjene evidencije vrši se periodično, na osnovu podataka koje dostavljaju jedinice Vojske.

Evidencija iz stava 1 ovog člana vodi se na obrascu M - 3 (Obrazac 3).

Član 8

Pod ovjerom, odnosno kalibracijom mjernih sredstava podrazumijeva se skup organizacionih mjera i postupaka kojim se obezbjeđuje usaglašenost i tačnost mjernih sredstava.

Ovjera, odnosno kalibracija mjernih sredstava vrši se u rokovima propisanim zakonom, a ako za određena mjerna sredstava nijesu propisani rokovi, ovjera ili kalibracija vrši se u skladu sa tehničkim uputstvom proizvođača mjernog sredstva.

Poslove iz stava 1 ovog člana planira i organizuje Generalštab Vojske u koordinaciji sa jedinicama Vojske.

Član 9

O poslovima metrologije u Vojsci, Generalštab Vojske sačinjava godišnji izvještaj koji dostavlja organizacionoj jedinici iz člana 6 stav 3 ovog pravilnika, do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži:

- podatke o izvršenim nabavkama i opremanju jedinica Vojske mjernim sredstvima,
- podatke o izvršenim ovjerama, odnosno kalibracijama mjernih sredstava,
- predlog mjernih sredstava za otpis,
- druge podatke od značaja za vršenje poslova metrologije u Vojsci u izvještajnom periodu.

Član 10

Obrasci br. 1, 2 i 3 sastavni su dio ovog pravilnika.

Član 11

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 814-1695/19-4

Podgorica, 20. marta 2019. godine

Ministar,
mr **Predrag Bošković**, s.r.

M-1

KARTON MJERNOG SREDSTVA

OVJERAVA

Nomenklaturi broj: _____

Naziv: _____

Tip: _____

Proizvođač: _____ Godina proizvodnje: _____

Serijski broj: _____

Metrološka svojstva (klasa tačnosti, opseg mjerenja, granica greške):

Sastav kompleta:

Dokumentacija:

OSNOVNA EVIDENCIJA O MJERNIM SREDSTVIMA

_____ (naziv jedinice)

_____ (Metrološka laboratorija)

Redni broj	Nomenklaturni broj	Naziv mjernog sredstva, tip i serijski broj	Proizvođač, godina proizvodnje	Datum posljednje		Stanje ispravnosti	Lokacija	Napomena
				ovjere	kalibracije			

OVJERAVA:

Na osnovu čl. 18 i 23 i člana 24 stav 3 Zakona o ovjeri potpisa, rukopisa i prepisa („Službeni list CG“, broj 85/18), Ministarstvo pravde donijelo je

P R A V I L N I K O NAČINU OVJERE POTPISA, RUKOPISA I PREPISA

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se bliži način ovjere potpisa, rukopisa i prepisa, kao i bliži sadržaj i način vođenja upisnika o izvršenim ovjerama potpisa, rukopisa i prepisa (u daljem tekstu: upisnik).

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Ovjera potpisa i rukopisa na ugovoru, izjavi, ovlašćenju i drugoj sličnoj ispravi (u daljem tekstu: isprava) i prepisa javne odnosno druge isprave vrši se u službenim prostorijama osnovnog suda (u daljem tekstu: sud) i organa lokalne uprave nadležnog za poslove ovjeravanja (u daljem tekstu: organ lokalne uprave), odnosno kancelariji notara.

Član 4

Izuzetno od člana 3 ovog pravilnika, na zahtjev stranke koji mora biti opravdan, ovjera potpisa i rukopisa može da se vrši i van službenih prostorija suda i organa lokalne uprave, odnosno kancelarije notara, kad:

- zbog starosti, bolesti ili invaliditeta stranka ne može da dođe u službene prostorije suda i organa lokalne uprave ili u kancelariju notara;
- se stranka nalazi na liječenju u bolnici ili drugoj ustanovi za rehabilitaciju ili u ustanovi za zbrinjavanje i boravak starih lica ili je stranci na bilo koji način ograničena sloboda kretanja.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, o ovjeri potpisa i rukopisa sačinjava se zapisnik koji mora da sadrži sve podatke iz upisnika.

Član 5

Nakon preduzimanja radnji u skladu sa Zakonom o ovjeri potpisa, rukopisa i prepisa i unošenja propisanih podataka u upisnik, sačinjava se potvrda o ovjeri potpisa i rukopisa, odnosno potvrda o ovjeri prepisa.

Potvrda o ovjeri potpisa i rukopisa, odnosno potvrda o ovjeri prepisa stavlja se na posebnom listu uređajem za pisanje (računarom, pisaćom mašinom ili drugim sličnim sredstvom) ili štambiljem za ovjeru potpisa i rukopisa, odnosno štambiljem za ovjeru prepisa koje obezbjeđuje sud i organ lokalne uprave, odnosno notar.

Izgled potvrda iz stava 2 ovog člana dat je u prilogima koji su sastavni dio ovog pravilnika (Prilog 1 i 2).

Štambilj za ovjeru potpisa i rukopisa je pravougaonog oblika dimenzija 165x150 mm, a štambilj za ovjeru prepisa pravougaonog oblika dimenzija 165x120 mm.

Izgled štambilja iz stava 4 ovog člana dat je u prilogima koji su sastavni dio ovog pravilnika (Prilog 3 i 4).

Član 6

U upisnik se u skladu sa Zakonom o ovjeri potpisa, rukopisa i prepisa unose sljedeći podaci: redni broj; datum ovjere potpisa, rukopisa i prepisa; ime i prezime, datum rođenja i adresa prebivališta, odnosno boravišta lica čiji se potpis odnosno rukopis ovjerava, kao i lica na čiji se zahtjev vrši ovjera prepisa; način na koji je utvrđen identitet lica čiji se potpis, odnosno rukopis ovjerava i lica na čiji se zahtjev vrši ovjera prepisa; imena i prezimena svjedoka, adrese, kao i podaci o načinu utvrđivanja njihovog identiteta; podaci o vrsti javne ili druge isprave i datumu njenog sastavljanja ili izdavanja; iznos naplaćene takse ili osnov za oslobađanje od plaćanja takse, kao i napomene.

Obrazac upisnika sa uputstvom za njegovo popunjavanje dat je u prilogu koji je sastavni dio ovog pravilnika (Prilog 5).

Član 7

Upisnik se sastoji od potrebnog broja tabaka propisanog obrasca koji su povezani u knjigu sa tvrdim koricama.

Na prednjoj spoljnoj strani korice stavlja se oznaka upisnika „OV“ i godina na koju se upisnik odnosi.

Član 8

Upisivanje u upisnik vrši se hronološkim redom, hemijskom olovkom.

Upisi se ne mogu brisati.

Ako je ovjera potpisa, rukopisa ili prepisa pogrešno upisana, cijeli upis u vodoravnom redu precrtava se crvenom olovkom kosom crtom, a u rubrici za napomene stavlja se oznaka „pogrešan upis“.

Ovjera potpisa, rukopisa ili prepisa koja se zavodi iza upisa iz stava 3 ovog člana dobija sljedeći redni broj.

Ako su pojedini podaci u kolonama pogrešno upisani ispravljanje se vrši unošenjem tačnog upisa u istoj koloni, s tim što se preko pogrešnog teksta povlači tanka vodoravna crta, tako da precrtani tekst ostane čitak.

Član 9

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju da važe Uputstvo o načinu ovjeravanja potpisa, rukopisa i prepisa („Službeni list SRCG“, broj 16/74), odredbe čl. 22, 22a i 23 Pravilnika o radu notara („Službeni list CG“, br. 30/09, 36/13 i 13/17), kao i odredbe člana 115 stav 1 tač. 20 i 21 Sudskog poslovnika i obrasci štambilja koji se odnose na ovjeru potpisa i ovjeru prepisa („Službeni list CG“, broj 65/16).

Član 10

Ovaj pravilnik objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“, a stupa na snagu danom početka primjene Zakona o ovjeri potpisa, rukopisa i prepisa („Službeni list CG“, broj 85/18).

Broj: 01-019-2044/19

Podgorica, 26. marta 2019. godine

Ministar,
Zoran Pažin, s.r.

POTVRDA O OVJERI POTPISA I RUKOPISA

(navesti naziv i sjedište suda/organa lokalne uprave/ime i prezime i sjedište notara koji vrši ovjeru potpisa ili rukopisa)
potvrđuje da je _____

(ime i prezime, datum rođenja i adresa prebivališta/boravišta lica čiji se potpis ili rukopis ovjerava)

; (svojeručno potpisao ovu ispravu/na ispravu stavio otisak prsta/ priznao potpis za svoj)

(svojeručno napisao rukopis/ranije rukopis svojeručno napisao/slijepo ili slabovido lice svojeručno na ispravi napisalo rukopis).

Istovjetnost imenovanog utvrđena je na osnovu

(broj i datum izdavanja lične karte, putne isprave ili drugog dokumenta sa fotografijom)

ili izjavom svjedoka _____

(ime i prezime, zanimanje, adresa i mjesto prebivališta odnosno boravšta, ulica i broj)

čiji identitet utvrđen na osnovu _____

(broj i datum izdavanja lične karte, putne isprave ili drugog dokumenta sa fotografijom)

Ime i prezime lica čiji se potpis ovjerava ispisao je svjedok _____ čiji je identitet utvrđen na osnovu _____

(broj i datum izdavanja lične karte, putne isprave ili drugog dokumenta sa fotografijom)

Imenovanom je isprava _____

(pročitana/pročitana pomoću tumača/prevedena sadržina)

Identitet tumača je utvrđen na osnovu _____

(broj i datum izdavanja lične karte, putne isprave ili drugog dokumenta sa fotografijom)

Imenovani je ovlašćen za zastupanje na osnovu _____

(akt kojim je dato ovlašćenje za zastupanje)

Broj: OV _____

Ovjera izvršena dana _____ u _____ časova, u _____

(mjesto ovjere potpisa kada se ovjera vrši van službenih prostorija)

Taksa odnosno naknada za izvršenu ovjeru naplaćena je u iznosu od _____ eura.

OVJERU IZVRŠIO
(potpis i pečat)

POTVRDA O OVJERI PREPISA

(navesti naziv i sjedište suda/organa lokalne uprave/ime i prezime i sjedište notara koji vrši ovjeru prepisa)
na zahtjev _____,

(ime i prezime, datum rođenja i adresa prebivališta lica na čiji se zahtjev vrši ovjera prepisa)
čiji identitet je utvrđen na osnovu _____,

(oznaka, broj i datum izdavanja dokumenta na osnovu kojeg je utvrđen njegov identitet)
potvrđuje da je prepis javne ili druge isprave sačinjen

(način na koji je sačinjen prepis)
podudaran sa njenim izvornikom/ovjerenim prepisom koji je

pisan rukopisom (grafitnom olovkom, hemijskom olovkom, perom i dr.), sačinjen pisačom mašinom, elektronskim sredstvom ili drugim mehaničkim sredstvom (računar, fotokopir aparat, skener i dr.)

koji ima _____ stranica i nalazi se _____.
(navesti gdje se nalazi izvornik isprave)

Javna ili druga isprava je _____.
(pocijepana, oštećena ili sumnjiva po svom spoljašnjem izgledu)

Podaci u javnoj ili drugoj ispravi ili ovjerenom prepisu
su _____.

(ispravljani, preinačeni, brisani, precrtani, umetnuti ili dodati)

Taksa odnosno naknada za izvršenu ovjeru prepisa naplaćena u iznosu od ___ eura.

Broj: OV _____

Dana _____

OVJERU IZVRŠIO
(potpis i pečat)

ŠTAMBILJ ZA OVJERU POTPISA I RUKOPISA

(navesti naziv i sjedište suda/organa lokalne uprave/ime i prezime i sjedište notara koji vrši ovjeru potpisa ili rukopisa)
potvrđuje da je _____

(ime i prezime, datum rođenja i adresa prebivališta/boravišta lica čiji se potpis ili rukopis ovjerava)

(svojeručno potpisao ovu ispravu/na ispravu stavio otisak prsta/ priznao potpis za svoj)

(svojeručno napisao rukopis/ranije rukopis svojeručno napisao/slijepo ili slabovido lice svojeručno na ispravi napisalo rukopis).

Istovjetnost imenovanog utvrđena je na osnovu

(broj i datum izdavanja lične karte, putne isprave ili drugog dokumenta sa fotografijom)
ili izjavom svjedoka _____

(ime i prezime, zanimanje, adresa i mjesto prebivališta odnosno boravšta, ulica i broj)

čiji identitet utvrđen na osnovu _____
(broj i datum izdavanja lične karte, putne isprave ili drugog dokumenta sa fotografijom)

Ime i prezime lica čiji se potpis ovjerava ispisao je svjedok _____ čiji je identitet utvrđen
na osnovu _____

(broj i datum izdavanja lične karte, putne isprave ili drugog dokumenta sa fotografijom)

Imenovanom je isprava _____
(pročitana/pročitana pomoću tumača/prevedena sadržina)

Identitet tumača je utvrđen na osnovu _____
(broj i datum izdavanja lične karte, putne isprave ili drugog dokumenta sa fotografijom)

Imenovani je ovlašćen za zastupanje na osnovu _____
(akt kojim je dato ovlašćenje za zastupanje)

Broj: OV _____

Ovjera izvršena dana _____ u _____ časova, u _____

(mjesto ovjere potpisa kada se ovjera vrši van službenih prostorija)

Taksa odnosno naknada za izvršenu ovjeru naplaćena je u iznosu od _____ eura.

OVJERU IZVRŠIO
(potpis i pečat)

ŠTAMBILJ ZA OVJERU PREPISA

(navesti naziv i sjedište suda/organa lokalne uprave/ime i prezime i sjedište notara koji vrši ovjeru prepisa)
na zahtjev _____,
(ime i prezime, datum rođenja i adresa prebivališta lica na čiji se zahtjev vrši ovjera prepisa)
čiji identitet je utvrđen na osnovu _____,
(oznaka, broj i datum izdavanja dokumenta na osnovu kojeg je utvrđen njegov identitet)
potvrđuje da je prepis javne ili druge isprave sačinjen

(način na koji je sačinjen prepis)
podudaran sa njenim izvornikom/ovjerenim prepisom koji je

pisan rukopisom (grafitnom olovkom, hemijskom olovkom, perom i dr.), sačinjen pisaćom mašinom, elektronskim sredstvom ili drugim mehaničkim
sredstvom (računar, fotokopir aparat, skener i dr.)
koji ima _____ stranica i nalazi se _____.
(navesti gdje se nalazi izvornik isprave)
Javna ili druga isprava je _____.
(pocijepana, oštećena ili sumnjiva po svom spoljašnjem izgledu)
Podaci u javnoj ili drugoj ispravi ili ovjerenom prepisu
su _____.
(ispravljani, preinačeni, brisani, precrtani, umetnuti ili dodati)
Taksa odnosno naknada za izvršenu ovjeru prepisa naplaćena u iznosu od ___ eura.

Broj: OV _____
Dana _____

OVJERU IZVRŠIO
(potpis i pečat)

OBRAZAC UPISNIKA ZA OVJERU POTPISA, RUKOPISA I PREPISA

Redni broj	Datum ovjere	Podaci o licima čiji se potpis/rukopis/ prepis ovjerava		Vrsta isprave i datum njenog izdavanja	Podaci o naplaćenju taksi	Napomene	Potpis službenog lica suda i organa lokalne uprave odnosno notara
		Ime i prezime, datum rođenja, adresa i potpis	Način utvrđivanja identiteta				
1	2	3	4	5	6	7	8

Uputstvo za popunjavanje upisnika za ovjeru potpisa, rukopisa i prepisa

U kolonu broj 1 upisuje se redni broj pod kojim se vrši ovjera potpisa, rukopisa i prepisa;

U kolonu broj 2 upisuje se datum ovjere;

U kolonu broj 3 upisuje se ime i prezime, datum rođenja i adresa prebivališta, odnosno boravišta lica čiji se potpis, odnosno rukopis ovjerava, kao i lica na čiji se zahtjev vrši ovjera prepisa. Ispod navedenih podataka potpisuje se lice čiji se potpis, odnosno rukopis ovjerava, odnosno lice na čiji se zahtjev vrši ovjera prepisa.

U kolonu broj 4 upisuje se način na koji je utvrđen identitet podnosioca isprave koji ovjerava svoj potpis, rukopis ili prepis odnosno na čiji se zahtjev vrši ovjera prepisa, i to: broj lične karte, putne isprave ili drugog dokumenta sa fotografijom izdatog od nadležnog organa, naziv i sjedište organa koji je izdao ispravu ili dokument, odnosno naziv druge države ako isprava ili drugi dokument nijesu izdati u Crnoj Gori. Ako se identitet lica utvrđuje pomoću dva svjedoka, u ovu kolonu upisuju se njihovo ime i prezime i adrese i način utvrđivanja njihovog identiteta, a ispod toga svjedoci stavljaju svoje potpise.

U kolonu broj 5 upisuje se vrsta javne ili druge isprave i datum njenog sastavljanja ili izdavanja;

U kolonu broj 6 upisuje se iznos naplaćene takse odnosno naknade ili osnov za oslobođenje od plaćanja takse;

U kolonu broj 7 upisuju se podaci, i to: sa kojeg je prsta otisak stavljen umjesto potpisa, a kada se vrši ovjera potpisa ili rukopisa lica koje nije u mogućnosti da stavi otisak prsta na ispravu, koje ne zna da čita ili koje je sijepo, stavlja se jedna od zabilješki: „nije u mogućnosti da stavi otisak prsta“ i razlozi za tu nemogućnost; „ne zna da čita“; „sljep“.

U kolonu broj 8 naznačava se u koliko je primjeraka ovjeren potpis ili rukopis odnosno prepis javne ili druge isprave.

U kolonu broj 8 ovlašćeno službeno lice suda ili organa lokalne uprave, odnosno notar stavlja svoj potpis.

Kad prilikom ovjere pojedine rubrike u upisniku ne treba popuniti, prazne rubrike popunjavaju se kosom crtom (/).

Podaci iz zapisnika sačinjenog van službenih prostorija suda, organa lokalne uprave i kancelarije notara naknadno će se unijeti u upisnik.

Ako se ovjerava potpis više lica u prvu slobodnu kolonu upisuje se jedno lice, a zatim u svaku sljedeću svako naredno lice pod istim rednim brojem, s tim da se u kolonama 1,2,5 i 6 stavlja znak za ponavljanje "-II-" (ako je upis istovjetan).

Ako se istovremeno ovjeravaju potpisi ili rukopisi jednog lica na više primjeraka jedne javne ili druge isprave u kolonama 1,2, 3, 4, 5 i 6 stavlja se znak za ponavljanje „-II-“.

Ako se ovjerava potpis više lica na jednoj javnoj ili drugoj ispravi u kolonama br. 1, 2 i 5 se stavlja znak za ponavljanje „-II-“.

Na osnovu člana 40 st. 5 i 6 Zakona o vinu ("Službeni list CG", broj 41/16),
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

P R A V I L N I K
O LISTI VINA ZA KOJA JE U 2018. GODINI IZDATA DOZVOLA ZA STAVLJANJE U
P R O M E T

Član 1

Lista vina za koja je u 2018. godini izdata dozvola za stavljanje u promet data je u Prilogu, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 320-459/19-1
Podgorica, 22. marta 2019. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

PRILOG

Lista vina za koja je u 2018. godini izdata dozvola za stavljanje u promet

Naziv vina	Proizvođač
"Savina Chardonnay", berba 2017.	do "Castel Savina"
"Savina Rose", berba 2017.	do "Castel Savina"
"Savina Cabernet Sauvignon", berba 2016.	do "Castel Savina"
"Savina Merlot", berba 2016.	do "Castel Savina"
"Stup", berba 2016.	„Vinogradi i podrum Rajković“
"Stup", berba 2017.	„Vinogradi i podrum Rajković“
"Stup Rose", berba 2017.	„Vinogradi i podrum Rajković“
"S'Ubli", berba 2016.	„Vinogradi i podrum Rajković“
"S'Ubli", berba 2017.	„Vinogradi i podrum Rajković“
"Stup Vranac", berba 2017.	„Vinogradi i podrum Rajković“
"Stup barrique", berba 2015.	„Vinogradi i podrum Rajković“
"Stup barrique", berba 2016.	„Vinogradi i podrum Rajković“
"Međe", berba 2016.	Stanko Zloković
"Međe", berba 2017.	Stanko Zloković
"Greben" bijelo vino, berba 2017.	do "Vinarija Pajović"
"Greben" crveno vino, berba 2017.	do "Vinarija Pajović"
"Monte Grande - Roze", berba 2017.	"Vinarija Knežević"

"Monte Grande - Šardone", berba 2017.	"Vinarija Knežević"
"Monte Grande - Vranac", berba 2017.	"Vinarija Knežević"
"Monte Grande – Šardone, Limited", berba 2017.	"Vinarija Knežević"
"Monte Grande – Vranac, Limited", berba 2015.	"Vinarija Knežević"
"Idea", berba 2017.	Doo "Ravil"
"Harmonija", berba 2017.	doo "Ravil"
"Gea", berba 2017.	doo "Ravil"
"Tellus", berba 2017.	doo "Ravil"
"Concept", berba 2016.	doo "Ravil"
"Model", berba 2016.	doo "Ravil"
"Tammuz", berba 2017.	doo "Ravil"
Pjenušavo vino "Genius", berba 2015.	doo "Ravil"
"Vranac Velji Do", berba 2017.	Vukmirović Jovan
"Luča", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Pro anima-Chardonnay-Sauvignon", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Pro anima-Pinot blanc", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Pro anima-Rose", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Chardonnay", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Sauvignon", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Chardonnay barrique ", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Malvazija", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Krstač", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Roze", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Vranac reserve", berba 2013.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Cabernet", berba 2015.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Merlot", berba 2015.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Vranac barrique ",berba 2015.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Vranac", berba 2016.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Premijer", berba 2013.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Medun", berba 2015.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Vladika", berba 2015.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Vranac -Pro Corde ", berba 2015.	"13 Jul - Plantaže" AD
pjenušavo vino "Crnogorski Val Rose-ekstra suvo", 2015.	"13 Jul - Plantaže" AD
pjenušavo vino "Crnogorski Val - brut", 2015.	"13 Jul - Plantaže" AD
pjenušavo vino "Crnogorski Val - suvo", 2015.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Moje vino Bijelo", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Moje vino Roze", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Moje vino Crveno", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Podgoričko bijelo", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Krstač", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Vranac", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Regina Jelena Savojska", berba 2017.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Epoha", berba 2013.	"13 Jul - Plantaže" AD
"Vranac", berba 2017.	Ljutica Radovan
"Di Vine", berba 2015.	doo „3&D“
"Di Vine", berba 2016.	doo „3&D“
"Di Vine", berba 2017.	doo „3&D“
"Rose", berba 2017.	doo „Vinarija Četković“
"Cabernet Sauvignon", berba 2017.	doo „Vinarija Četković“

"Vranac barrique", berba 2017.	do "Vinarija Radević"
"Syrah", berba 2017.	do "Vinarija Radević"
likersko vino "Renee", berba 2017.	do "Vinarija Radević"
"Cabernet Sauvignon barrique", berba 2017.	do "Vinarija Radević"
"Radević Estate- Aman Sveti Stefan- Vranac barrique",2017.	do "Vinarija Radević"
"Chardonnay dry barrique", berba 2017.	do "Vinarija Radević"
"Arhonto Vranac", berba 2017.	Krgović Ljubiša
"Arhonto Rose", berba 2017.	Krgović Ljubiša
"Arhonto Chardonnay", berba 2017.	Krgović Ljubiša
"Arhonto Kratošija", berba 2017.	Krgović Ljubiša
"Arhonto Cabernet Sauvignon", berba 2017.	Krgović Ljubiša
"Vranac", berba 2017.	Đurović Božidar
"Smederevka", berba 2016.	do "Neksan"
"Rizling", berba 2016.	do "Neksan"
"Chardonnay", berba 2016.	do "Neksan"
"Trio Sauvignon blan", berba 2017.	do "Giljača"
"Trio Chardonnay", berba 2017.	do "Giljača"
"Trio Rajnski Rizling", berba 2017.	do "Giljača"
"Trio Rose", berba 2017.	do "Giljača"
„Sveti Toma“, berba 2017.	do "Vinarija Klisić"
„La Beccacca“, berba 2017.	do "Vinarija Klisić"
„Rose Klisić“, berba 2017.	do "Vinarija Klisić"
"Marselan Buk", berba 2017.	do "BUK"
"Chardonnay Buk", berba 2017.	do "BUK"
"Rose Buk", berba 2017.	do "BUK"
"Vranac Buk", berba 2017.	do "BUK"
„Domaće crveno vino - Vranac“, berba 2017.	Mitrović Milenko
„Domaće bijelo vino“, berba 2017.	Mitrović Milenko
„Domaće vino - Rose“, berba 2017.	Mitrović Milenko
"Damjan", berba 2017.	Krstičević Momir
"Lazar", berba 2017.	Krstičević Momir
"Zenta Vranac", berba 2017.	"Vinarija Vučinić"
"Zenta Kratošija", berba 2017.	"Vinarija Vučinić"
"Zenta Rose", berba 2017.	"Vinarija Vučinić"
"Zenta Chardonnay", berba 2017.	"Vinarija Vučinić"
"Zenta Malvasia", berba 2017.	"Vinarija Vučinić"
„Dukley Wine Vranac“, berba 2017.	do „Stratex Investments“
„Dukley Wine Merlot“, berba 2017.	do „Stratex Investments“
"Vukićević Malvazija", berba 2017.	do "Vukićević Company "
"Vukićević Rose", berba 2017.	do "Vukićević Company "
"Vukićević Vranac", berba 2017.	do "Vukićević Company "
"Vukićević Vranac barrique", berba 2017.	do "Vukićević Company "
"VJ", berba 2017.	do "Vukićević Company "
"DaRma", berba 2017.	do "DaRma" Vinarija Rogošić
"Jokaš", berba 2017.	Sekulić Dragan
"Knjaz", berba 2016.	"Vinarija Knjaz"
"Knjaz barrique ", berba 2016.	"Vinarija Knjaz"
"Vranac", berba 2017.	Raspopović Vladan
"Barrique Vranac", berba 2017.	Raspopović Vladan

"Buster barrique ", berba 2017.	Raspopović Vladan
"Aria Chardonnay", berba 2017.	doo "Vinarija Bogojević"
"Aria Rose", berba 2017.	doo "Vinarija Bogojević"
"Aria Vranac", berba 2017.	doo "Vinarija Bogojević"
"Bogdan", berba 2016.	doo "Vinarija Bogojević"
"Otaš", berba 2017.	Otašević Veselin
"Zavjet", berba 2016.	"Zavjet"
"Crveni Kedar", berba 2017.	doo „Gorski Kedar“
"Ljubav", berba 2017.	doo „Gorski Kedar“
"Vera", berba 2017.	doo „Gorski Kedar“
"Nada", berba 2017.	doo „Gorski Kedar“
"Vukmir" bijelo vino, berba 2018.	Vukmirović Jovan
"Vukmir" crveno vino, berba 2018.	Vukmirović Jovan
"Novski Merlot", berba 2016.	Delić Damjan
"Novski Cabernet", berba 2016.	Delić Damjan
"Žilavka klasik", berba 2017.	Delić Damjan

Na osnovu člana 9 stav 6 Zakona o šemama kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda („Službeni list CG“, broj 22/17), udruženje proizvođača NVO „Udruženje proizvođača kolašinskog lisnatog sira“, Trg Boraca, Kolašin, Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, podnijelo je

**ZAHTJEV
ZA REGISTRACIJU OZNAKE PORIJEKLA „KOLAŠINSKI LISNATI SIR“**

Zahtjev za registraciju oznake porijekla „Kolašinski lisnati sir“, broj UP-I-320-1431/18-1 od 10. avgusta 2018. godine, dat je u Prilogu.

Zahtjev za registraciju oznake porijekla „Kolašinski lisnati sir“ objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 320-1431/18-3

Podgorica, 25. marta 2019. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

ZAHTJEV ZA REGISTRACIJU OZNAKE PORIJEKLA/GEOGRAFSKE OZNAKE

1. NAZIV POLJOPRIVREDNOG ILI PREHRAMBENOG PROIZVODA (za koji se traži registracija oznake): Kolašinski lisnati sir
2. OZNAKA KOJA SE NAMJERAVA REGISTRovati (označiti oznaku koja se želi registrovati): ☒ oznaka porijekla ☐ geografska oznaka
3. PODACI O PODNOSIOCU ZAHTJEVA: Naziv i sjedište grupe: NVO „UDRUŽENJE PROIZVOĐAČA KOLAŠINSKOG LISNATOG SIRA, ul. Trg Boraca, Kolašin Pravni status grupe: NVO Telefon, fax, e-mail: 069 219 049 Ime i prezime, adresa i broj telefona odgovornog lica grupe koja podnosi zahtjev: Ratko Pejić, Kolašin; tel. 069 219 049. Ime i prezime, adresa opunomoćenog lica koje zastupa grupu koja podnosi zahtjev: /
4. PODACI O (iz specifikacije proizvoda): 1. dobavljaču, količini i porijeklu svih serija nabavljenih sirovina i/ili proizvoda: 2. primaocu, količini i odredištu isporučenih proizvoda: „Kolašinski lisnati sir“ je sir iz grupe sireva parenog tijesta koji se proizvodi od kravljeg mlijeka spajanjem punomasnog mlijeka porijeklom od jutarnje muže (do 60%) i obranog mlijeka porijeklom od večernje muže (oko 40%). Mlijeku za pravljenje sira se dodaje i do 5% vode u odnosu na ukupnu količinu mlijeka. 3. za proizvod životinjskog porijekla označenih kao oznake porijekla, navesti pravila o porijeklu i kvalitetu hrane za životinje: Za proizvodnju Kolašinskog lisnatog sira koristi se mlijeko od zdravih i obilježenih grla goveda. Životinje koje potiču iz regiona van područja proizvodnje moraju biti u području proizvodnje najmanje godinu dana prije početka upotrebe mlijeka ovih grla za proizvodnju Kolašinskog lisnatog sira. Grla koja se koriste za proizvodnju mlijeka uzgajaju se na polu-ekstenzivan način. Grla čije se mlijeko koristi za proizvodnju Kolašinskog lisnatog sira treba da su na ispaši najmanje 100 dana tokom kalendarske godine.

Ukupan udio hraniva u hrani za ishranu muznih grla, koja vode porijeklo van područja proizvodnje ne smije biti veći od 30% na godišnjem nivou. Kabasti dio obroka koji se korsiti za ishranu životinja u potpunosti se proizvodi u regionu proizvodnje.

• **OPIS POLJOPRIVREDNOG ILI PREHRAMBENOG PROIZVODA:**

1. Kategorija proizvoda: Sir

2. Opis proizvoda:

„Kolašinski lisnati sir“ je sir iz grupe sireva parenog tijesta koji se proizvodi od kravljeg mlijeka spajanjem punomasnog mlijeka porijeklom od jutarnje muže (do 60%) i obranog mlijeka porijeklom od večernje muže (oko 40%). Mlijeku za pravljenje sira se dodaje i do 5% vode u odnosu na ukupnu količinu mlijeka.

Izgled: Gotov proizvod je u vidu listova, zatvorenog tijesta, elastične i glatke teksture, bez deformacija i oštećenja. Izgled gotovog proizvoda je karakterističan po tome što je slojevit (lisnat), slojevi su tanki poput lista, sjajni i glatki.

Boja: Proizvod ima porcelansko-bijelu do žućkasto-bijelu boju.

Miris: Gotov proizvod ima blag mlječno-kiseo miris

Ukus: Gotov proizvod je prijatnog blago mlječno-kiselog ukusa. Umjereno je slan.

Hemijske i fizičke karakteristike

Gotov proizvod ne smije sadržavati više od 3% soli.

Sadržaj masti u suvoj materiji je najmanje 35%.

Sadržaj suve materije je najmanje 40%.

5. Faze proizvodnje koje se odvijaju u određenom geografskom području:

- **Uzgoj životinja i proizvodnja mlijeka**
- **Cijeđenje sirovog mlijeka**
- **Príprema mlijeka i podsiravanje**
- **Obrada gruša, izdvajanje surutke i presovanje sira**
- **Soljenje Kolašinskog lisnatog sira**
- **Zrenje Kolašinskog lisnatog sira**
- **Označavanje, pakovanje i način stavljanja na tržište**

6. Posebna pravila koja se odnose na rezanje, rendanje, pakovanje itd.:

7. Posebna pravila koja se odnose na označavanje:

Proizvod sa oznakom porijekla „Kolašinski lisnati sir“ stavlja se na tržište u originalnoj ambalaži gdje se odvijalo zrenje. Ambalažne jedinice su zapremine 0,5kg, 1kg, 2kg, 3kg, 5kg, 10 i 20 kg.

Sve opisane faze proizvodnje „Kolašinskog lisnatog sira“ moraju se odvijati u definisanom geografskom području.

4. GEOGRAFSKO PODRUČJE:

Proizvodnja Kolašinskog lisnatog sira odvija se u sjevernom dijelu Crne Gore, na teritoriji opština Kolašin i Mojkovac smještenih u centralnom dijelu Crne Gore. U okviru ovog geografskog područja proizvodnje, na teritoriju ukupno 17 mjesnih zajednica vrši se proizvodnja Kolašinskog lisnatog sira.

Region proizvodnje Kolaškingskog lisnatog sira definisan je granicama 17 mjesnih zajednica sa pripadajućim naseljima.

5. POVEZANOST SA GEOGRAFSKIM PODRUČJEM:

6.1. Specifičnosti geografskog područja

(Za oznaku porijekla uključuje se i opis uticaja prirodnih i ljudskih faktora.)

Naselja iz regiona proizvodnje Kolaškingskog lisnatog sira, nalaze se na teritoriji Opštine Kolašin koja se nalazi u centralnom dijelu Crne Gore okružena sa dva kanjona: kanjonom Tare na sjeveru i Morače na jugu, kao i planinama Bjelasica, Sinjajevina i Komovi čija nadmorska visina prelazi 2000 m. Nedaleko od Kolašina nalazi se i Biogradsko jezero i jedna od poslednjih prašuma u Evropi- Biogradska gora. Sve ovo ima neusmijivi uticaj na kvalitet mlijeka od koga se pravi Kolaškingski lisnati sir.

Klima na teritoriji Opštine Kolašin, kreće se od izmijenjeno mediteranske u dolini rijeke Morače do subplaninske i planinske u Kolašinu i planinskim predjelima. Srednja godišnja temperatura vazduha iznosi 7,2°C, prosječna temperatura najtoplijeg mjeseca jula iznosi 17°C, dok je prosječna temperatura najhladnijeg mjeseca januara -2°C. Tokom zimskih mjeseci, debljina sniježnog pokrivača kreće se od 1 do 3 m. Najčešći vjetrovi su sjever, koji donosi suvo i hladno vrijeme, južni koji donosi padavine i toplije vrijeme i krivac ili utoka koji donosi obilnije padavine.

Planinski pašnjaci na teritoriji Opštine Kolašin zahvataju prostor od oko 43.000 hektara, što čini 17% ukupnih poljoprivrednih površina. Obradive poljoprivredne površine sa planinskim pašnjacima čine 50% teritorije Opštine Kolašin. Neobrađivo zemljište planinskih vrhova i sipara u kanjonima rijeka sa šumskim pojasom čini 50% teritorije opštine. Velike površine pašnjaka i livada u kolaškingskom kraju omogućavaju uzgoj stoke. Podaci govore da su na pašnjake ovog kraja stočari dogonili stoku iz drugih, manje bogatih pašnjacima, krajeva Crne Gore.

Kvalitet sira je, pored uticaja klimatskih faktora, načina ishrane životinja umnogome bio uslovljen i umijećem domaćica koje su proizvodile Kolaškingski lisnati sir. Tako se, npr. pamti da se u Lipovu (naselju u Opštini Kolašin) govorilo da niko ne može proizvesti lisnati sir kao izvjesna domaćica.

Proizvodnjom lisnatog sira bavile su se domaćice, uglavnom srednjovječne žene, koje su umijeće naslijedile od svojih baka i majki. Rlječju, umijeće pravljenja sira prenosilo se kroz generacije.

Ako ima tajne u izradi lisnatog sira, sakrivena je u tačnoj ocjeni i procjeni prirodne kisjelosti grijavine, ranije pomužemog i odstajalog mlijeka kome je skinut kajmak, mliječna masnoća, i u zajedničkom zagrijavanju obranog i punomasnog mlijeka pred sirenje. To znanje i vještina od presudnog su značaja za kvalitet i uspješnost izrade lisnatog sira.

Danas se Kolaškingski lisnati sir proizvodi u oko 100 domaćinstava i zanatskih objekata u okviru regiona proizvodnje. Po svojoj reputaciji, ovaj sir spada u najkarakterističnije sireve Crne Gore, a poznat je i van njenih granica. Uz to, široka je primjena ovog sira kod pripreme različitih tradicionalnih jela a služi se kao prilog u velikom broju domova i ugostiteljskih objekata.

6.2. Za oznaku porijekla uključuje se uzročna veza između geografskog područja i kvaliteta ili karakteristike proizvoda

Smatra se da kontinentalna klima značajno utiče na karakteristike Kolaškingskog lisnatog sira, naročito na trajnost ovog proizvoda.

Prema usmenom predanju, smatralo se da ukus Kolaškingskog lisnatog sira zavisi od paše u podnožju planina i na planinama Bjelasice, Sinjajevine i Komova, na Moračkim i Rovačkim planinama.

Raznolikost flore na ovom području nesumnjivo ima veliki uticaj na kvalitet mlijeka grla koje su značajan broj dana u toku godine na ispaši. Posebno kvalitetu mlijeka doprinosi visok procenat zastupljenosti endemičnih i ljekovitih biljaka koje rastu u kolašinskom kraju.

6.4. Za oznaku geografskog porijekla uključuje se uzročna veza između geografskog područja i kvaliteta, specijaliteta ili drugih karakteristika proizvoda

Prilozi uz zahtjev:

- Kopija dokaza o registraciji grupe iz CRPS-a
- Punomoćje (ako grupu zastupa ovlašćeni zastupnik ili punomoćnik, ovjerenu od notara)
- Specifikacija proizvoda
- Jedinstveni dokument

Datum podnošenja zahtjeva:

Toni Petrović (potpis podnosioca zahtjeva)

Odluka Ustavnog suda Crne Gore kojom se odbija predlog za utvrđivanje neustavnosti odredaba člana 2. (član 152.b) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (»Službeni list Crne Gore«, broj 51/17.).

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjednik Dragoljub Drašković i sudije - Milorad Gogić, Desanka Lopičić, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 1. Ustava Crne Gore, člana 48. tačka 9. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, broj 11/15.), na sjednici od 26. decembra 2018. godine, većinom glasova, donio je

ODLUKU

I ODBIJA SE predlog za utvrđivanje neustavnosti odredaba člana 2. (član 152.b) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (»Službeni list Crne Gore«, broj 51/17.).

II NE PRIHVATA SE inicijativa za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti istih odredaba.

III Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

O b r a z l o ž e n j e

11. Predlogom pet poslanika Demokratske Crne Gore u Skupštini Crne Gore (Momo Koprivica, Zdenka Popović, Danilo Šaranović, Valentina Minić i Dženan Kolić) pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti odredaba člana 2., kojim su dodate odredbe člana 152.b Zakona, označenog u izreci.

1.1. U predlogu pet poslanika navedeno je: da su osporenim odredbama člana 2. (član 152.b) Zakona, kojima je propisano da se odredbe ovog zakona o troškovima postupka primjenjuju i na stranke koje zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore i da obuhvataju i iznos troškova koji bi se stranci priznao na ime nagrade advokatu, povrijeđeni ustavni principi o zabrani diskriminacije, jednakosti svih pred zakonom, nezavisnosti advokature i pravo na pravično suđenje, iz odredaba člana 8., člana 17. stav 2., člana 21. stav 2. i člana 32. Ustava, jer je država kao učesnik u postupku u povlašćenom položaju u odnosu na fizička i pravna lica, koja ne zastupa advokat i koja u istom položaju nemaju pravo na naknadu troškova; da osporene odredbe člana 2. (član 152.b) Zakona nemaju legitiman cilj i da se smanjenje opterećenosti sporovima protiv države može postići drugim sredstvima, koja ne ugrožavaju pravo stranaka na pristup sudu; da se sredstva za rad službe Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore obezbjeđuju iz budžeta Crne Gore i da se Advokatska tarifa ne može ni na koji način primjenjivati za određivanje nagrade i naknade troškova za rad Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore i da su osporene odredbe Zakona u suprotnosti sa Preporukom Savjeta Evrope o mjerama koje olakšavaju pristup sudu i praksom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu (predmet *Airey protiv Irske*).

1.2. U inicijativi Advokatske komore Crne Gore navedeno je: da je odredbama člana 2. (član 152.b) Zakona povrijeđeno pravo na pravično suđenje, iz odredbe člana 32. Ustava i člana 6. Konvencije, jer je stranačka sposobnost priznata svim subjektima koji po pravilima materijalnog prava mogu biti nosioci prava i obaveza, međutim država u slučaju spora ima pravo da naplati troškove po Advokatskoj tarifi, dok fizička i pravna lica koja ne zastupa advokat, u slučaju uspjeha u sporu, isto pravo nemaju i da je osporenim odredbama člana 2. (član 152.b) Zakona povrijeđen princip nezavisnosti i samostalnosti advokature, jer se Advokatska tarifa ne može primjenjivati na druge kategorije pružalaca pravne pomoći.

2. Ustavni sud je, saglasno odredbama člana 50. Poslovnika Ustavnog suda Crne Gore¹, radi racionalnosti i vođenja jedinstvenog postupka i odlučivanja, spojio podneske, jer se predlogom i inicijativom osporavaju odredbe istog zakona

3. U odgovoru Skupštine Crne Gore, pored ostalog, navedeno je: da su osporene odredbe člana 2. (član 152.b) Zakona zasnovane na pravilu da „gubitnik plaća“, prema kojem neuspješna stranka mora platiti troškove uspješne stranke; da navedeno pravilo teži legitimnom cilju obezbjeđivanja pravilnog djelovanja pravosudnog sistema i zaštite prava drugih kroz odvratanje potencijalnih tužilaca od pokretanja neutemeljenih

¹ "Službeni list Crne Gore", broj 7/16.

sporova ili podnošenja previsokih tužbenih zahtjeva bez snošenja posljedica; da se ista pravila primjenjuju na građanskopravne postupke u kojima je stranka država, čime joj se omogućava da od neuspješne stranke naplati troškove zastupanja, jer država nema neograničene resurse, te da i država, kao i druge stranke, treba da uživa zaštitu od neosnovanih parnica.; da se, prema Advokatskog tarifi Advokatske komore Crne Gore, te nagrade u parničnim postupcima načelno izračunavaju u odnosu na vrijednost predmeta spora; da navedeno zakonsko određenje potvrđuje praksa Evropskog suda za ljudska prava (presude: *Klauz protiv Hrvatske*, broj 28963/10, st. 82. i 84., od 18. jula 2013. godine i *Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske*, broj 72152/13, st. 95., 96. i 97. od 6. septembra 2016.godine) i da je ovako formulisana norma već postojala u Zakonu o javnom pravobranilaštvu („Službeni list Socijalističke Republike Crne Gore“ broj 27/75.), sve do usvajanja Zakona o državnom tužiocu („Službeni list Republike Crne Gore“ broj 30/93.).

3.1. U mišljenju Vlade Crne Gore navedeno je: da se time što svaka stranka snosi jednak rizik od neuspjeha u sporu osporenim odredbama člana 2. (član 152.b) Zakona postiže jednak položaj stranaka i njihovih zastupnika u parničnom postupku; da sredstva naplaćena po osnovu navedenih troškova ne pripadaju Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, već predstavljaju prihod budžeta Crne Gore, tj. prihod države Crne Gore, kao stranke u postupku, koja je, u slučaju neuspjeha u sporu, dužna da protivnoj stranci naknadi troškove postupka; da su neosnovani navodi podnosilaca da su osporenim odredbama Zakona povrijeđena načela jednakosti i zabrane diskriminacije i da je ograničeno pravo lica da tuže državu, odnosno pokrenu postupak za utvrđivanje da im je povrijeđeno određeno pravo pred nezavisnim i nepristrasnim sudom; da stranka nema obavezu da unaprijed plati troškove postupka, već po njegovom pravosnažnom okončanju, u slučaju ako izgubi spor, kako je to i propisano Zakonom o parničnom postupku; da je na taj način svim strankama obezbijeđen nesmetan pristup sudu; da obavezivanje stranke da u slučaju neuspjeha u sporu plati troškove postupka za zastupanje od strane Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa obezbjeđuje jednak položaj stranaka u postupku; da je posebnim kategorijama i grupama lica (lica u stanju socijalne potrebe, lica sa invaliditetom itd.) obezbijeđena besplatna pravna pomoć i predviđena mogućnost oslobađanja od troškova postupka, u skladu sa zakonom i da se slučaj *Airey protiv Irske*, iz 1979. godine, na koji se pozivaju podnosioci, odnosi na povredu prava na pristup sudu zbog onemogućavanja korišćenja besplatne pravne pomoći, jer je podnosiocu predstavke, koji nije imao finansijska sredstva za pokretanje postupka pred sudom, bilo onemogućeno pravo na besplatnu pravnu pomoć, i da, stoga, nije relevantan za ovo ustavnopravno pitanje.

4. Osporenim odredbama Zakona propisano je:

“Član 152.b

Odredbe ovog zakona o troškovima postupka primjenjuju se i na stranke koje zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, troškovi postupka obuhvataju i iznos troškova koji bi se stranci priznao na ime nagrade advokatu.

Sredstva dosuđena po osnovu troškova iz st. 1. i 2. ovog člana prihod su budžeta Crne Gore.”

5. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporenih odredaba člana 2. (član 152.b) Zakona, utvrdio da nijesu nesaglasne s Ustavom Crne Gore.

6. Za odlučivanje u ovom predmetu relevantne su odredbe sljedećih propisa:

Ustava Crne Gore:

“Član 1. stav 2.

Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava.

Član 8. stav 1.

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu.

Član 16. tač. 1., 3. i 5.

Zakonom se, u skladu sa Ustavom, uređuju:

- 1) način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje;
- 3) način osnivanja, organizacija i nadležnost organa vlasti i postupak pred tim organima, ako je to neophodno za njihovo funkcionisanje;
- 5) druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

Član 17. stav 2.

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo.

Član 21.

Svako ima pravo na pravnu pomoć.

Pravnu pomoć pruža advokatura, kao nezavisna i samostalna profesija, i druge službe.

Pravna pomoć može biti besplatna, u skladu sa zakonom.

Član 24.

Zajemčena ljudska prava i slobode mogu se ograničiti samo zakonom, u obimu koji dopušta Ustav u mjeri koja je neophodna da bi se u otvorenom i slobodnom demokratskom društvu zadovoljila svrha zbog koje je ograničenje dozvoljeno.

Ograničenja se ne smiju uvoditi u druge svrhe osim onih radi kojih su propisana.

Član 32.

Svako ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom.

Član 118. stav 2.

Sud sudi na osnovu Ustava, zakona i potvrđenih i objavljenih međunarodnih ugovora.

Član 145.

Zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom.

Član 149. stav 1. tačka 1.

Ustavni sud odlučuje:

1) o saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima.“

Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (“Službeni list SCG-Međunarodni ugovori“, br. 9/03. i 5/05.):

“Član 6. stav 1.

Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s cijelog ili s dijela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbjednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloljetnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u mjeri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.

Član 14.

Zabrana diskriminacije

Uživanje prava i sloboda predviđenih ovom Konvencijom obezbjeđuje se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje rođenje ili drugi status.“

Protokola broj 12.uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„Član 1.

Opšta zabrana diskriminacije

1. Svako pravo koje zakon predviđa ostvarivaće se bez diskriminacije po bilo kom osnovu kao npr. polu, rasi, boji kože, jeziku, vjeroispovijesti, političkom i drugom uvjerenju, nacionalnom ili društvenom porijeklu, povezanosti s nacionalnom manjinom, imovini, rođenju ili drugom statusu.

2. Javne vlasti neće ni prema kome vršiti diskriminaciju po osnovima kao što su oni pomenuti u stavu 1.”

Preporuke broj R (81) 7 Komiteta Ministara državama članicama o mjerama koja olakšava pristup pravdi²:

“D. Troškovi pravde

14. Osim u posebnim okolnostima, stranka koja je uspjela u sporu, bi u načelu trebalo da dobije od strane koja je izgubila spor, povraćaj svojih troškova, razumno nastalih u postupku, uključujući naknade advokata.”

7. Iz citirane odredbe člana 145. Ustava proizilazi da se pravni poredak države temelji na hijerarhiji pravnih akata, čiju osnovu čini Ustav kao pravni akt najviše pravne snage. Načelom saglasnosti pravnih propisa utvrđena je supremacija Ustava i potvrđenih međunarodnih ugovora u odnosu na zakon i Ustava i zakona u odnosu na druge propise. Ovaj princip omogućava jedinstvenost i djelotvornost pravnog sistema i predstavlja jedan od bitnih elemenata ostvarivanja vladavine prava. Iz navedenih odredaba Ustava, takođe, proizilazi da je država zasnovana na vladavini prava (član 1. stav 2.), da Crna Gora jemči i štiti ljudska prava i slobode, da se zakonom, u skladu s Ustavom, uređuje nadležnost organa vlasti i postupak pred tim organima, ako je to neophodno za njihovo funkcionisanje, pa i postupci pred sudovima, među kojima je i parnični postupak. To ovlašćenje daje mogućnost zakonodavcu da mijenja i dopunjava već postojeća zakonska rješenja, odnosno da ih, zavisno od različitih okolnosti, uredi na različite načine, pri tom ne zadirući u suštinu samog prava. Sloboda izbora normativnog okvira ili zakonodavnog modela parničnog postupka, po ocjeni Ustavnog suda, u isključivoj je nadležnosti zakonodavca. U tom smislu, isključivo je ovlašćenje zakonodavca da pojedine institute parničnog postupka propiše, zadrži ili promijeni. To ovlašćenje je usmjereno na donošenje objektivnih pravnih normi zakonske snage koje, po pravilu, *pro futuro*, od stupanja na snagu zakona, određuju sadržaj prava i njegove granice. Drugim riječima, uređenje tog postupka uvijek mora biti takvo da obezbjeđuje ostvarenje legitimnih ciljeva parničnog postupka, pravnu sigurnost objektivnog pravnog poretka, određenost, pristupačnost, predvidljivost i pravnu izvjesnost normi. S ustavnopravnog aspekta obaveza je zakonodavca da pri uređivanju pojedinih instituta tog postupka uvaži zahtjeve koje pred njega postavlja Ustav, a posebno one koji proizlaze iz načela vladavine prava i one kojima se štite određena ustavna dobra i vrijednosti. U konkretnom slučaju to su ustavni principi o zabrani diskriminacije, jednakosti svih pred zakonom i pravu na pravično suđenje, iz odredaba člana 8. stav 1., člana 17. stav 2., i člana 32. Ustava, čl. 6. i 14. Evropske Konvencije i člana 1. Protokola broj 12. uz Konvenciju.

7.1. Ustavni sud je utvrdio da je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, koji sadrži odredbe člana 2. (član 152.b) Zakona, koje su osporene predlogom i inicijativom, donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na 14. sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2017. godini, dana 26. jula 2017. godine. Zakon je donesen na osnovu odredaba člana 82. stav 1. tačka 2. Ustava i Amandmana IV stav 1. na Ustav Crne Gore. Zakon je objavljen u "Službenom listu Crne Gore", broj 51/17., od 3. avgusta 2017. godine, a stupio je na snagu 11. avgusta 2017. godine. Osporenim odredbama člana 2. (član 152.b) Zakona propisano je da se odredbe ovog zakona o troškovima postupka primjenjuju i na stranke koje zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, da u slučaju iz stava 1. ovog člana troškovi postupka obuhvataju i iznos troškova koji bi se stranci priznao na ime nagrade advokatu, da su sredstva dosuđena po osnovu troškova iz st. 1. i 2. ovog člana prihod budžeta Crne Gore.

7.2. Ustavni sud je, takođe, utvrdio da je osporeno zakonsko rješenje bilo sadržano i u Zakonu o javnom pravobranilaštvu³. Prema odredbi člana 1. tog zakona, Javno pravobranilaštvo je zastupalo društveno političku zajednicu i njene organe u pogledu imovinskih prava i interesa pred sudovima i drugim organima. Odredbom

² Recommendation No. R (81) 7 of the Committee of Ministers to member States on measures facilitating access to justice

Preporuka usvojena od strane Savjeta Ministara 14. maja 1981. godine na 68. sjednici

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168050e7e4> (pristupljeno 13. novembra 2018. godine)

³ “Službeni list SRCG“, broj 27/75., 41/82. i 39/89.

člana 13. stav 1. Zakona bilo je propisano da se *troškovi zastupanja od strane javnog pravobranilaštva određuju po tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata i uplaćuju u budžet društveno-političke zajednice koja obezbjeđuje sredstva za rad javnog pravobranilaštva*. Navedeno zakonsko rješenje predstavljalo je ustaljen zakonodavni model u odnosu na troškove zastupanja koji se priznaju javnom pravobranilaštvu u parničnom postupku i primjenjivalo se 18 godina (od 1975. godine do 1993. godine, kada je stupio na snagu Zakon o državnom tužiocu⁴, odnosno prestao da važi navedeni zakon).

8. Prilikom meritornog odlučivanja o navodima podnosilaca predloga i inicijative u ovom predmetu, Ustavni sud je imao u vidu i ustavno načelo jedinstva pravnog poretka, utvrđeno odredbom člana 145. Ustava, s obzirom na to da je pravni status Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore i pitanje troškova parničnog postupka, uređeno sa dva zakona.

8.1. Zakonom o državnoj imovini⁵ uređeno je: korišćenje, upravljanje i raspolaganje stvarima i drugim dobrima koja pripadaju Crnoj Gori ili lokalnoj samoupravi (član 1.). Odredbom člana 2. stav 1. Zakona propisano je da Državnu imovinu, u smislu ovog zakona, čine: pravo državne svojine na pokretnim i nepokretnim stvarima, na novčanim sredstvima, hartije od vrijednosti, i druga imovinska prava koja pripadaju Crnoj Gori ili lokalnoj samoupravi. Saglasno odredbama člana 53. stav 1. Zakona, Crnu Goru, njene organe i javne službe čiji je osnivač država, a nemaju svojstvo pravnog lica, pred sudovima i drugim državnim organima zastupa Zaštitnik imovinsko - pravnih interesa Crne Gore.

8.1.1. Zakonom o parničnom postupku uređena su pravila postupka na osnovu kojih sud raspravlja i odlučuje u sporovima iz ličnih i porodičnih odnosa, iz radnih odnosa, kao i iz imovinskih i drugih građanskopravnih odnosa fizičkih i pravnih lica, osim ako su neki od navedenih sporova posebnim zakonom stavljeni u nadležnost drugog državnog organa (član 1.). Prema odredbi člana 76. stav 1. stranka u postupku može da bude svako fizičko i pravno lice. Parnične troškove čine izdaci učinjeni u toku ili povodom postupka i parnični troškovi obuhvataju i nagradu za rad advokata i drugih lica kojima zakon priznaje pravo na nagradu (član 149. Zakona). Odredbama člana 152. Zakona propisano je da je: stranka koja u cjelini izgubi parnicu dužna da protivnoj stranci i njenom umješaču naknadi troškove; da ako stranka djelimično uspije u parnici, sud može, s obzirom na postignuti uspjeh, odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove ili da jedna stranka naknadi drugoj i umješaču srazmjernan dio troškova; da sud može odlučiti da jedna stranka naknadi sve troškove koje su protivna stranka i njen umješač imali, ako protivna stranka nije uspjela samo u srazmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nijesu nastali posebni troškovi i da će sud prema rezultatu dokazivanja odlučiti da li će troškove iz člana 151. stav 3. ovog zakona snositi jedna ili obje stranke ili će ti troškovi pasti na teret sredstava suda. Kad državni tužilac učestvuje u postupku kao stranka, ima pravo na naknadu troškova u skladu sa ovim zakonom, ali ne i pravo na nagradu. (član 152.a). Prema odredbama člana 153. st. 1. i 3. Zakona, sud će, pri odlučivanju koji će se troškovi naknaditi stranci, uzeti u obzir samo one troškove koji su bili potrebni radi vođenja parnice i da će se nagrade i naknade advokata odmjeriti po važećoj tarifi. Odredbom člana 166. stav 1. Zakona propisano je da će sud osloboditi od plaćanja troškova postupka stranku koja prema svom opštem imovnom stanju nije u mogućnosti da snosi ove troškove bez štete po nužno izdržavanje sebe i svoje porodice.

9. Ustavni sud je, radi razjašnjenja spornih pitanja u ovom predmetu, imao u vidu i relevantnu praksu Evropskog suda, koji je u brojnim predmetima izrazio stav o pravu države na zaštitu od neutemeljenih parnica i naknade troškova, a sa tim u vezi i o ograničenjima prava na pristup sudu, po tom osnovu.

9.1. U tom smislu, u predmetu *Hoare protiv Ujedinjenog Kraljevstva*⁶ Evropski sud je ukazao da su troškovi koje je dužan platiti podnosilac predstavke dobro ustaljeni elementi pravosudnog sistema i da je opšte pravilo o troškovima, prema kome je neuspješna stranka dužna nadoknaditi troškove uspješne stranke opravdano, posebno uzimajući u obzir činjenicu da može djelovati odvratajuće od neutemeljenih sudskih sporova:

“59. (...). S obzirom da podnosilac predstavke ukazuje da troškovi koje je dužan platiti nijesu ostvarili nikakav legitimni cilj, Sud primećuje da su troškovi dobro utvrđeni elementi pravosudnog sistema. Konkretno, Sud je ranije zaključio da je opšte pravilo o troškovima da je neuspješna stranka dužna

⁴ "Službenom listu RCG", br. 30/93.

⁵"Službeni list Crne Gore", broj 21/09.

⁶ Odluka od 12. aprila 2011. godine, zahtjev br.16261/08

nadoknaditi troškove uspješne stranke (ranije poznato kao princip "troškovi prate događaj") opravdano, posebno uzimajući u obzir činjenicu da ono može djelovati odvratajuće od neutemeljenih sudskih sporova (vidi gore citiranu *Agis Antoniadis*). Sud, stoga, smatra da je obaveza plaćanja troškova u ovom predmetu težila legitimnom cilju (vidi, *mutatis mutandis*, *Tolstoj Miloslavski protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, od 13. jula 1995. godine, stav 61. serija A broj 316-B)."

9.1.1. U predmetu *Klauz protiv Hrvatske*⁷ Evropski sud je izrazio stav da se ne može smatrati da država ima neograničene resurse, te da i država, poput privatnih stranaka, takođe, treba da uživa zaštitu od neutemeljenih parnica:

"78. Sud primjećuje da član 154. stav 1. Zakona o parničnom postupku obuhvata pravilo da 'gubitnik plaća', prema kojem neuspješna stranka mora platiti troškove uspješne stranke. Takođe, prema stavu 2. istog člana, kada je stranka djelimično uspjela u sporu, sud joj stranci može naložiti da nadoknadi odgovarajući dio troškova druge stranke (vidi prethodni stav 24.).

79. (...).

84. Sud primjećuje da se načelo na kojem počivaju pravilo 'gubitnik plaća' i gore prikazano povezano pravilo o nadoknadi troškova sastoji u izbjegavanju neopravdanog parničanja i nerazumno visokih troškova parničanja odvratačanjem potencijalnih tužilaca od pokretanja neutemeljenih sporova ili podnošenja previsokih tužbenih zahtjeva bez snošenja posljedica. Sud, stoga, smatra da ova pravila, kroz odvratačanje od neutemeljenih parnica i preuveličanih troškova, uopšteno teže legitimnom cilju osiguranja pravilnog djelovanja pravosudnog sistema i zaštite prava drugih.

85. Ovakvo stajalište ne mijenja činjenica da se navedena pravila, takođe, primjenjuju na građanske postupke u kojima je stranka država, čime joj se omogućuje da od neuspješne stranke naplati troškove zastupanja. Ne može se smatrati da država ima neograničene resurse, te bi i država, poput privatnih stranaka, takođe, trebala uživati zaštitu od neutemeljenih parnica."

9.1.2. U predmetu *Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske*⁸ Evropski sud je navedeni stav detaljnije razradio u dijelu obrazloženja koji glasi:

"92. Sud primjećuje da se prigovor podnosioca zahtjeva u ovom predmetu odnosi na nalog za podmirenje troškova prema koje su dužni uplatiti troškove zastupanja države u državni budžet (...). Budući da troškovi zastupanja države nisu troškovi povezani sa samim pravosudnim sistemom, nadoknada tih troškova nije doprinos u smislu drugog stava člana 1. Protokola br. 1 (vidjeti predmete *X. i Y. protiv Austrije*, br. 7909/74, odluka Komisije od 12. oktobra 1978. godine, *Odluke i izvještaji* (DR) 15, str. 160., 163. i 164.; i *Aires protiv Portugala*, br. 21775/93, odluka Komisije od 25. maja 1995. godine, DR 81, str. 48.). (...).

94. Svako miješanje u pravo vlasništva, bez obzira na pravilo pod koje potpada, može se opravdati jedino ako služi legitimnom javnom (ili opštem) interesu. Sud ponavlja da su, zbog njihovog neposrednog poznavanja društva i njegovih potreba, nacionalne vlasti načelno u boljem položaju od bilo kojeg međunarodnog sudije da odluče što je 'u javnom interesu'. U okviru sistema zaštite uspostavljenim Konvencijom, na nacionalnim organima je stoga da izvrše preliminarnu procjenu postojanja problema od javnog interesa koji opravdava mjere kojima se miješa u mirmo uživanje imovine (vidi predmete *Elia S.r.l. protiv Italije*, br. 37710/97, stav 77., ECHR 2002-IX, i *Terazzi S.r.l. protiv Italije*, br. 27265/95/97, stav 85., 17. oktobar 2002.).

95. Sud primjećuje da član 154. stav 1. Zakona o parničnom postupku obuhvata pravilo da "gubitnik plaća", prema kojem neuspješna strana mora platiti troškove uspješne strane. Nadalje, prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata, te se nagrade u parničnim postupcima načelno izračunavaju u odnosu na vrijednost predmeta spora (...).

96. Sud primjećuje da se načelo na kojem počiva pravilo da "gubitnik plaća" sastoji u izbjegavanju neopravdanog parničanja i nerazumno visokih troškova parničanja odvratačanjem potencijalnih tužilaca od pokretanja neutemeljenih sporova ili podnošenja previsokih tužbenih zahtjeva bez snošenja posljedica. Sud, stoga, smatra da ova pravila kroz odvratačanje od neutemeljenih parnica i preuveličanih troškova uopšteno teže legitimnom cilju osiguranja pravilnog djelovanja pravosudnog sistema i zaštite prava drugih.

⁷ Presuda od 18. jula 2013. godine, zahtjev br. 28963/10

⁸ Presuda, od 6. septembra 2016. godine, zahtjev br. 72152/13

Sud je, stoga, mišljenja da se pravilo da "gubitnik plaća" samo po sebi ne može smatrati protivnim članu 1. Protokola broj 1. (vidjeti predmete Hoare, prethodno citiran, stav 59.; i *Klauz protiv Hrvatske*, br. 28963/10, stavovi 82. i 84., od 18. jula 2013. godine). Ovakvo stanovište ne mijenja činjenica da se navedena pravila takođe primjenjuju na građanskopravne postupke u kojima je stranka država, čime joj se omogućuje da od neuspješne stranke naplati troškove zastupanja. Ne može se smatrati da država ima neograničene resurse, te bi i država, poput privatnih stranaka, takođe, trebala uživati zaštitu od neutemeljenih parnica (vidjeti predmet *Klauz*, prethodno citiran, stav 85.).

97. Sud, stoga, smatra da nalog za naknadu troškova u ovom predmetu teži legitimnom cilju (vidjeti, *mutatis mutandis*, predmete *Stankov protiv Bugarske*, br. 68490/01, stav 52., 12. srpnja 2007., i *Klauz*, prethodno citiran, stav 82.). (...)"

9.1.3. U predmetu *Kreuz Protiv Poljske*⁹ Evropski sud je istakao stav da "stepen pristupa sudu mora biti dovoljan da pojedincu osigura pravo na sud", poštujući vladavinu prava u demokratskom društvu i, s tim u vezi postavio i uslove pod kojima je dopušteno ograničavati pravo na pristup sudu, kao i da se plaćanje taksi građanskim sudovima, ne može smatrati ograničenjem prava na pristup sudu:

„53. 'Pravo na sud' nije apsolutno. Ono može biti podložno implicitno dopuštenim ograničenjima jer pravo na pristup po samoj svojoj prirodi zahtijeva urđrnje države. Jamčeći parničarima efikasno pravo pristupa sudu radi utvrđivanja njihovih "prava i obaveza građanske prirode", član 6. stav 1. ostavlja državi slobodan izbor načina kojim će postići taj cilj, ali dok zemlje ugovornice uživaju određenu slobodu procjene u tom smislu, konačna odluka u pogledu poštovanja zahtjeva Konvencije leži na Sudu (...).

54. Sud je donio odluku da se u nekim slučajevima, posebno kada su ograničenja o kojima je riječ povezana s uslovima dopuštenosti žalbe, ili kada interesi pravde zahtijevaju da podnosilac zahtjeva, u vezi sa svojom žalbom, pruži jamstvo za troškove koje će imati druga stranka u postupku, mogu nametnuti razna ograničenja, uključujući novčana, u odnosu na pristup pojedinca 'sudu' ili 'tribunalu' (...). Međutim, Sud se u svim ovim slučajevima uvjerio da primjenjivana ograničenja nijesu spriječila ili umanjila pristup koji je omogućen podnosiocu zahtjeva na takav način ili do takve mjere da bi sama suština tog prava bila oslabljena.

60... Sud smatra da se uslovi plaćanja taksi građanskim sudovima, u vezi sa zahtjevima o kojima se od njih traži da odlučuju, ne može smatrati ograničenjem prava na pristup sudu koje je *per se* nesaglasno s članom 6. stava 1. Konvencije.

Sud, međutim, ponavlja da iznos odmjerenih taksi u svjetlu posebnih okolnosti određenog slučaja, uključujući sposobnost podnosioca zahtjeva da ih plati, i stadijum postupka u kojem su ograničenja nametnuta, presudni činioci pri utvrđivanju je li lice imalo pravo pristupa i bilo saslušano pred sudom."

9.1.4. U predmetu *Mežnarić protiv Hrvatske*¹⁰ Evropski sud je istakao da se naknada troškova i izdataka može dosuditi samo u mjeri u kojoj ih je podnosilac zahtjeva stvarno i neophodno pretrpio:

"49. Sud ponavlja kako se naknada troškova i izdataka može dosuditi samo u mjeri u kojoj ih je podnosilac zahtjeva stvarno i neophodno pretrpio, te ako je njihova visina razumna (vidi predmet *Iatridis v. Greece* (pravedna naknada) [GC], br. 31107/96, § 54, ECHR 2000-XI). U ovome predmetu, na osnovu informacija koje posjeduje i naprijed navedenih kriterijuma, Sud primjećuje kako ništa u spisu ne ukazuje na to da je podnosilac zahtjeva zbog pomanjkanja pristupa sudu u domaćim postupcima pretrpio ikakve dodatne troškove i izdatke (vidi, na primjer, *Kastelic v. Croatia*, br. 60533/00, § 44, 10. jula 2003.). Prema tome, Sud na to ime ne dosuđuje nikakvu naknadu."

9.1.5. U predmetu *Karadžić protiv Hrvatske*¹¹ Evropski sud je, takođe, istakao da podnosilac naknadu troškova postupka može tražiti samo ako je dokazano da su oni zaista nastali, da su bili nužni i da je njihova visina razumna:

"74. U skladu sa praksom Suda, podnosilac je ovlašćen na naknadu troškova i izdataka samo ako je dokazano da su oni zaista nastali i da su bili nužni i da je njihova visina razumna (vidi primjer *Iatridis v. Greece* (pravična naknada) [GC], no. 31107/96, § 54, ECHR 2000-XI). Sud primjećuje da su u ovom

⁹ Presuda, od 19. juna 2001. godine, zahtjev br. 28249/95.

¹⁰ Presuda, od 6. oktobra 2005. godine, zahtjev br. 10955/03

¹¹ Presuda, od 15. decembra 2005. godine, Zahtjev br. 5030/04

predmetu troškovi domaćeg postupka zaista namireni sporazumom stranaka na ročištu održanom 2. februara 2005. Stoga odbija podnosiiočev zahtjev za naknadu troškova i izdataka domaćeg postupka.”

9.2. Iz navedene prakse Evropskog suda proizilazi da novčani iznosi za pokriće troškova i izdataka (*engl. reimbursement of costs and exprensas; freanc. frais et depens*), koje je podnosilac zahtjeva imao u vezi s postupkom pred domaćim sudovima ili drugim nadležnim tijelima tužene države, moraju biti stvarni. Prema shvatanju Evropskog suda to znači da je podnosilac zahtjeva troškove morao platiti prije ili biti u obavezi da ih plati na osnovu zakonske obaveze i da taj iznos mora biti razuman. Evropski sud, takođe, smatra da se uslovi plaćanja taksu građanskim sudovima, u vezi sa zahtjevima o kojima se od njih traži da odlučuju, ne može smatrati ograničenjem prava na pristup sudu koje je nesaglasno s odredbom člana 6. stav 1. Evropske konvencije. Pored toga, Evropski sud ukazuje da se načelo na kojem počiva pravilo da “gubitnik plaća” sastoji u izbjegavanju neopravdanog parničenja i nerazumno visokih troškova parničenja, odvracanjem potencijalnih tužilaca od pokretanja neutemeljenih sporova ili podnošenja previsokih tužbenih zahtjeva bez snošenja posljedica. Prema praksi Evropskog suda, ova pravila, kroz odvracanje od neutemeljenih parnica i preuveličanih troškova, uopšteno teže legitimnom cilju osiguranja pravilnog djelovanja pravosudnog sistema i zaštite prava drugih. Evropski sud smatra da se navedena pravila, takođe, primjenjuju na građanskopravne postupke u kojima je stranka država, čime joj se omogućava da od stranke koja nije uspjela u sporu naplati troškove zastupanja, jer se ne može smatrati da država ima neograničene resurse, odnosno da i ona, poput privatnih stranaka, takođe, treba da uživa zaštitu od neutemeljenih parnica.

10. Navedeni stavovi Evropskog suda, u cijelini su, po nalaženju Ustavnog suda, primjenjivi na pitanje naknade troškova strankama parničnog postupka, iz osporenih odredaba člana 2. (član 152.b) Zakona. Naime iz navedenih odredaba Zakona proizilazi da je zakonodavac u cijelini uredio sva pitanja u vezi troškova parničnog postupka, i to: da parnične troškove čine izdaci učinjeni u toku ili povodom postupka; da obuhvataju i nagradu za rad advokata i drugih lica kojima zakon priznaje pravo na nagradu; da saglasno odredbama čl. 150.-164. Zakona, naknada parničnih troškova od protivne stranke zavisi od uspjeha u postupku; da se odredbe ovog zakona o troškovima postupka primjenjuju i na stranke koje zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, da ti troškovi obuhvataju i iznos troškova koji bi se stranci priznao na ime nagrade advokatu i da su sredstva dosuđena po ovom osnovu prihod budžeta Crne Gore.

10.1. Ustavni sud je ocijenio da zakonodavac, osporenim odredbama člana 2. (član 152.b) Zakona, nije prekoračio svoja ovlašćenja iz odredbe člana 16. stav 3. Ustava. Iz ustavnog ovlašćenja zakonodavca da uredi postupak pred organima vlasti, po ocjeni Ustavnog suda, proizilazi i njegovo ovlašćenje da propiše koja lica imaju pravo na naknadu troškova parničnog postupka, i u okviru toga *da se odredbe ovog zakona o troškovima postupka primjenjuju i na stranke koje zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore*. Osporena zakonska rješenja su, po ocjeni Ustavnog suda, konkretizovana i precizno opisana, pa adresati Zakona znaju koja lica (*stranke koje zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore - Crna Gora, njeni organi i javne službe čiji je osnivač država, a nemaju svojstvo pravnog lica*) imaju pravo na naknadu troškova postupka i koje izdatke oni obuhvataju (*iznos troškova koji bi se stranci priznao na ime nagrade advokatu*) i da su sredstva dosuđena po ovom osnovu prihod budžeta Crne Gore.

10.1.1. Pored toga, Ustavni sud je, iz obrazloženja Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku¹², utvrdio da je zakonodavac prilikom donošenja zakonskog rješenja, propisanog osporenim odredbama člana 2. (član 152.b) Zakona, utvrdio legitiman “javni interes” - *„jednakost položaja stranaka i njihovih zastupnika“*, koji podrazumijeva da *„svaka stranka snosi jednak rizik od neuspjeha u sporu“*, a sve u cilju kvalitetnog i efikasnog funkcionisanja pravosudnog sistema i zaštite prava i interesa svih stranaka u parničnom postupku. Takođe, zakonodavac je osporenim odredbom člana 2. (član 152.b) Zakona, po nalaženju Ustavnog suda, uspostavio razuman odnos proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi postići, koji ne predstavlja prekomjerni teret za stranke, imajući u vidu da ni resursi države nijesu neograničeni i da država, takođe, treba da uživa zaštitu od neutemeljenih parnica (vidjeti predmet *Klauz*, prethodno citiran, stav 85.).

11. Osporenim odredbama člana 2. (član 152.b) Zakona, po ocjeni Ustavnog suda, nijesu narušeni ni

¹² Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku dostupan je na sajtu Skupštine Crne Gore na linku: <http://zakoni.skupstina.me/zakoni/web/dokumenta/zakoni-i-drugi-akti/194/1471-9286-23-1-17-7.pdf>, (pristupljeno 14. decembra 2018. godine).

ustavni principi o opštoj zabrani diskriminacije, po bilo kom osnovu i jednakosti pred zakonom, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo, iz odredaba člana 8. stav 1. i člana 17. stav 2. Ustava i odredbe člana 14. Evropske konvencije i člana 1. Protokola broj 12. uz Evropsku konvenciju. U oblasti ljudskih prava diskriminacija predstavlja razlikovanje u pogledu posjedovanja i obima prava koje, zbog osnova i načina razlikovanja, nije dozvoljeno. Evropska konvencija sadrži akcesornu zabranu diskriminacije (koja se odnosi samo na prava zaštićena Konvencijom) po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status (član 14.). Članom 1. Protokola broj 12. uz Evropsku konvenciju propisana je opšta i autonomna zabrana diskriminacije. Postojeći stepen zaštite, prema toj odredbi Evropske konvencije, proširuje se i na domaće zakone.

11.1. Princip nediskriminacije (jednakost) ne odnosi se samo na jednaki tretman jednakih slučajeva nego i na jednakost-nejednak tretman nejednakih slučajeva u proporciji sa njihovom nejednakošću. Drugim riječima, jednako treba tretirati jednake građane, a različito, u ime jednakosti, različite. Ustav ne sprječava zakonodavca da prava i obaveze pojedinih istovrsnih ili sličnih grupa uređuje različito, ako se time ispravljaju postojeće nejednakosti između tih grupa ili za to postoje drugi opravdani razlozi. Različito uređenje prava i obaveza, smatrat će se diskriminatornim samo ako propisano razlikovanje nema objektivnog i razumnog opravdanja, odnosno ako se time ne ostvaruje legitiman cilj, ili ako ne postoji srazmjernost između propisane zakonske mjere i cilja koji se nastoji postići. Ustav, naime, ne zahtijeva da svi adresati jednog zakona budu u istovjetnom pravnom položaju, uz uslov da postoje opravdani razlozi zbog kojih se prema određenoj grupi adresata drugačije postupa i uz uslov da su sredstva za ostvarenje legitamnog cilja, zbog kojeg odstupanje treba propisati, srazmjerna tom cilju.

11.2. U konkretnom slučaju podnosioci predloga i inicijative nijesu obrazložili navodni osnov diskriminacije stranaka koje ne zastupa punomoćnik koji je advokat, tj. svojstvo (rasa, boja kože, pol, jezik, vjera, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, imovina, rođenje ili neka druga osobina) po kojemu su diskriminirani u odnosu na adresate Zakona iz osporene odredbe člana 2. (član 152.) Zakona. Ustavni sud je, stoga, ocijenio da s aspekta diskriminacije nije potrebno posebno ispitivati navedeni navod, kao i da se među strankama parničnog postupka na koje se odnosi osporena odredba člana 2. (član 152.) Zakona ne pravi bilo kakvo razlikovanje po ličnim svojstvima. U normativnom smislu, po ocjeni Ustavnog suda, među njima nema diskriminacije.

12. Osporene odredbe člana 2. (član 152.b) Zakona, po ocjeni Ustavnog suda, ne mogu se dovesti u pitanje ni u odnosu na ustavno načelo jednakosti pred zakonom, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo (član 17. stav 2. Ustava), jer se svako lice koje dođe u pravnu situaciju da na njega bude primijenjena navedena odredba (stranke koje zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore), ne stavlja u nejednak - povoljniji položaj, u odnosu na sve druge stranke parničnog postupka, na koje se odnose. Iz odredaba čl. 150-164. Zakona, po nalaženju Ustavnog suda, proizilazi da prava i obaveze stranaka, koje zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore (*Crna Gora, njeni organi i javne službe čiji je osnivač država, a nemaju svojstvo pravnog lica*) u pogledu prava na naknadu troškova na ime nagrade advokatu, nijesu u uporedivoj pravnoj situaciji sa pravima i obavezama stranaka koje ne zastupa punomoćnik koji je advokat, jer je različito uređenje naknade troškova na ime nagrade advokatu, rezultat razlike u stvarnim troškovima koji su nastali u toku i povodom vođenja parničnog postupka. Naime, stranka koju ne zastupa punomoćnik koji je advokat, takođe, ima pravo na naknadu troškova od stranke koja izgubi parnicu, ali ti troškovi ne obuhvataju izdatke na ime nagrade advokatu, jer stranka koju ne zastupa advokat takve izdatke nije ni imala, odnosno troškovi zastupanja u tom slučaju nijesu ni nastali. Isti princip sadržan je i u odredbi člana 152.a Zakona, kojom je propisano da državni tužilac, kad učestvuje u postupku kao stranka, ima pravo na naknadu troškova ali ne i pravo na nagradu, jer u tom slučaju nastupa kao stranka koja nema izdataka na ime zastupanja. Ustavom zajamčena jednakost svih pred zakonom podrazumijeva jednakost prava i obaveza u istovjetnom pravnom položaju, pa se pitanje jednakosti lica (stranaka koje zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore) iz osporene odredbe Zakona, ne može dovesti u međusobni odnos sa licem (strankom koju ne zastupa punomoćnik koji je advokat), jer se radi o licima koja se nalaze u različitoj pravnoj situaciji i za njih je predviđen drugi (različit) pravni, odnosno zakonski režim. Pitanje jednakosti pred zakonom,

s ustavnopravnog aspekta, po ocjeni Ustavnog suda, moglo bi biti upitno samo u slučaju kad bi zakonodavac bez ustavnopravnih razloga propisao razlike u ostvarivanju prava na naknadu troškova postupka kad stranke zastupa advokat, što u konkretnom predmetu nije slučaj.

13. Osporenim odredbama člana 2. (član 152.b) Zakona, po ocjeni Ustavnog suda, nije povrijeđeno ni pravo na pravnu pomoć iz odredaba člana 21. Ustava, kojima je propisano da pravnu pomoć pruža advokatura, kao nezavisna i samostalna profesija, i druge službe i da pravna pomoć može biti besplatna, u skladu sa zakonom, jer je korišćenje tog prava obezbijeđeno u parničnom postupku, kao i pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa posebnim zakonom¹³. Ustavni sud, saglasno odredbama člana 149. Ustava, nije nadležan da u ustavnosudskom postupku ocjenjuje cjelishodnost i opravdanost pojedinih normativnih rješenja. Pitanje određivanja "iznosa troškova koji bi se stranci priznao na ime nagrade advokatu", iz člana 2. (član 152.b) stava 2. Zakona, koji se odmjerava po važećoj tarifi, po ocjeni Ustavnog suda, pitanje je cjelishodnosti zakonskog rješenja, koje je u isključivoj nadležnosti zakonodavca.

14. Navod podnosioca inicijative da se osporenim odredbama člana 2. (član 152.b) Zakona, zbog primjene odredaba ovog zakona o troškovima postupka na stranke koje zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, odnosno zbog priznavanja troškova zastupanja Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, povrjeđuje pravo na pravično suđenje odnosno pravo na pristup sudu, iz odredbe člana 32. Ustava, Ustavni sud je, takođe, ocijenio neosnovanim. Pravo na pristup sudu jedno je od najvažnijih prava, sadržanih u odredbi člana 32. Ustava, koji svakome jemči pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom. Prema odredbi člana 148. stav 2. Ustava pravo na sudsku zaštitu uživaju konačni pojedinačni pravni akti. Time je u crnogorskom pravnom sistemu, u suštini, pravo na pravni lijek (žalbu) sistemski konstitucionalizovano kao neizostavni dio zaštite ljudskih prava i sloboda na nacionalnom nivou. Odredbom člana 6. stav 1. Evropske konvencije zajamčeno je pravo na pravično suđenje (*fair trial*), koje obuhvata "pravo na sud" (*right to a court*), a kojem je važan aspekt pravo na pristup sudu (*right to access to a court*), to jest pravo pokretanja postupka pred sudom (*tribunalom*). Naime, ostvarenje prava na pristup sudu pretpostavka je svih drugih jamstava propisanih tom odredbom.

14.1. Iz prakse Evropskog suda navedene u tački 9., podtač. 9.1. - 9.1.5. obrazloženja ove odluke proizilazi da pravo na pristup sudu pripada relativno zaštićenim derogabilnim pravima, koja je dopušteno ograničiti zbog postizanja ravnoteže između javnog i opšteg interesa, odnosno da se radi o impliciranim ograničenjima (*implied limitations*) koja ne smiju narušiti suštinu konkretnog konvencijskog prava koje se ograničava i da nijesu u suprotnosti s bilo kojim drugim konvencijskim pravom. U konkretnom slučaju, prigovori podnosioca predloga i inicijative, odnose se, u suštini, na zakonodavni model prema kome se odredbe ovog zakona o troškovima parničnog postupka odnose i na stranke koje u parničnom postupku zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore. Polazeći od toga: da sud o zahtjevu na naknadu troškova odlučuje u presudi ili rješenju kojim se završava postupak pred tim sudom (član 161. stav 4. Zakona); da će sud osloboditi od plaćanja troškova postupka stranku koja prema svom opštem imovnom stanju nije u mogućnosti da snosi ove troškove bez štete po nužno izdržavanje sebe i svoje porodice (član 166. stav 1. Zakona) i da je licu, koje prema svom imovnom stanju nije u mogućnosti da ostvari pravo na sudsku zaštitu bez štete po nužno izdržavanje sebe i svoje porodice, obezbjeđena besplatna pravna pomoć u skladu sa posebnim zakonom¹⁴, Ustavni sud je ocijenio, da se zakonsko rješenje sadržano u osporenim odredbama člana 2. (člana 152.b) Zakona ne može smatrati ograničenjem prava na pristup sudu koje je nesaglasno s odredbama člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, kojim se umanjuje pristup sudu na takav način i u tolikoj mjeri da je narušena suština ostvarivanja tog prava. Pored toga, eventualno arbitrarno tumačenje i primjena mjerodavnih zakonskih odredaba o naknadi troškova podložno je ustavnosudskoj kontroli u postupcima pokrenutim ustavnim žalbom pred Ustavnim sudom, saglasno odredbi člana 149. stav 1. tačka 3. Ustava, zbog povrede ljudskih prava i sloboda zjemčenih Ustavom, nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava.

15. Navedeno zakonsko rješenje u saglasnosti je i sa Preporukom broj R (81) 7 Komiteta Ministara državama članicama o mjerama koje olakšavaju pristup pravdi, kojom je propisano da stranka koja je uspjela u

¹³ Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći ("Službeni list Crne Gore" br. 20/11. i 20/15.).

¹⁴ Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći ("Službeni list Crne Gore" br. 20/11. i 20/15.).

sporu, u načelu, treba, od strane koja je izgubila spor, da dobije povraćaj svojih troškova, razumno nastalih u postupku, uključujući naknade za rad advokata.

16. Pozivanje podnosioca predloga i inicijative, na predmet Evropskog suda *Airey protiv Irske*¹⁵, u kojem je utvrđena povreda prava na pristup sudu iz odredbe člana 6. stav 1. Evropske konvencije, jer podnositeljki u predmetu porodičnog prava nije bila dostupna besplatna pravna pomoć, Ustavni sud je ocijenio irelevantnim za ocjenu osporenih odredaba člana 2. (član 152.b) Zakona.

17. Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

II1. Odluka o objavljivanju ove Odluke zasnovana je na odredbama člana 151. stav 2. Ustava i člana 51. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

U-I br. 26/17 i 31/17

Podgorica, 26. decembar 2018. godine

Predsjednik,
dr Dragoljub Drašković, s.r.

¹⁵ Presuda, od 9. oktobra 1979. godine, zahtjev broj. 6289/73

Na osnovu člana 16 stav 1 tačka 2 Statuta („Sl. list CG“ br. 030/13) i člana 169 stav 5 Zakona o osiguranju („Sl. list RCG” br. 078/06, 019/07, „Sl. list CG“ br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16), na 267. sjednici od 26. 03. 2019. godine, Savjet Agencije za nadzor osiguranja donio je

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O BLIŽEM SADRŽAJU IZVJEŠTAJA
O SPOLJNOJ REVIZIJI U DRUŠTVU ZA OSIGURANJE**

Član 1

U Pravilniku o bližem sadržaju izvještaja o spoljnoj reviziji u društvu za osiguranje („Sl. list CG“ br. 65/15) u članu 4 stav 5 poslije riječi „za prethodnu godinu“, tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi „u originalu, poštom ili neposredno.“

Član 2

U članu 5 stav 3 poslije riječi „istog“, tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi „u originalu, poštom ili neposredno“

Član 3

Član 8 stav 3 mijenja se i glasi:

„Mišljenje iz stava 2 tačka 5 ovog člana daje lice koje ima ovlaštenje za obavljanje aktuarskih poslova izdato od nadležnog organa ili koje je položilo stručni ispit u skladu sa programom obrazovanja aktuara usvojenim od strane međunarodnih i evropskih udruženja aktuara.“

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Lice iz stava 2 tačka 5 ovog člana ne može biti zaposleno ili na drugi način angažovano u društvu za osiguranje koje je predmet revizije ili u društvu povezanom sa tim društvom.“

Član 4

Nakon člana 15 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 16

Izvještaj iz člana 4 stav 2 ovog pravilnika i pismo menadžmentu iz člana 5 ovog pravilnika sadrže i ime, prezime i potpis ovlašćenog revizora koji je odgovoran za sačinjavanje izvještaja i odgovornog lica revizorskog društva kao i pečat revizorskog društva.“

Član 5

Ovaj pravilnik primjenjivaće se i na reviziju finansijskih izvještaja i reviziju za potrebe Agencije za 2018. godinu.

Član 6

Član 8 stav 3 primjenjivaće se zaključno sa revizijom finansijskih izvještaja za 2021. godinu.

Član 7

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 01-242/3-19

Podgorica, 26. 03. 2019. godine

**Savjet Agencije za nadzor osiguranja
Predsjednik,
Uroš Andrijašević, s.r.**

Na osnovu člana 48 stav 3 Zakona o zdravstvenom osiguranju («Sl.list CG» broj 06/16, 02/17, 22/17 i 13/18) i člana 9 stav 2 tačka 2 alineje 8 Statuta Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore («Sl. list CG» br. 31/17), Upravni odbor Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore je na sjednici od 21.03.2019. godine donio je

ODLUKU O ZDRAVSTVENOJ KNJIŽICI

Član 1

Ovom odlukom propisuje se sadržaj, obrazac, način izdavanja, zamjene i ovjere, kao i važenje zdravstvene knjižice kojom se dokazuje svojstvo osiguranog lica Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore (u daljem tekstu: Fond).

Član 2

Licu kojem je utvrđeno svojstvo osiguranog lica, Fond izdaje zdravstvenu knjižicu, dimenzija 9 cm x 6 cm, zelenih plastificiranih korica, koji sadrži 12 stranica.

Na zelenim plastificiranim koricama zdravstvene knjižice reljefno je u zlatnožutoj boji utisnut grb Crne Gore i tekst: „Crna Gora, Fond za zdravstveno osiguranje, ZDRAVSTVENA KNJIŽICA”.

Član 3

U zdravstvenoj knjižici unose se podaci:

- ime i prezime osiguranog lica, bar kod sa JMBG, ime jednog od roditelja, datum rođenja, adresa stanovanja i oznaka svojstva i osnova osiguranja,
- broj knjižice, mjesto i datum izdavanja knjižice, ovjera, potpis i pečat, broj zdravstvenog kartona, datum i serija imunizacije, upozorenja o alergijama i krvnoj grupi i
- obveznik uplate doprinosa.

Član 4

Zdravstvenu knjižicu Fond izdaje osiguranom licu neposredno ili preko poslodavca, koji je podnio prijavu na obavezno zdravstveno osiguranje.

Osigurano lice, starije od 18 godina života koristi zdravstvenu knjižicu uz ličnu ispravu.

Član 5

Ovjera važnosti zdravstvene knjižice vrši se elektronski na osnovu podataka iz evidencija osiguranih lica Fonda.

Član 6

U slučaju gubitka ili oštećenja zdravstvene knjižice, nadležna područja jedinica/filijala Fonda, na osnovu zahtjeva osiguranog lica, izdaje osiguranom licu novu zdravstvenu knjižicu.

Član 7

Obrazac zdravstvene knjižice čini sastavni dio ove odluke.

Član 8

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o zdravstvenoj knjižici („Službeni list Crne Gore“, broj 03/18).

Clan 9

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-1963

Podgorica, 21.03.2019. godine

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore

Upravni odbor

Predsjednik,

dr Veselin Bulatović, s.r.

Na osnovu člana 24 i člana 76 stav 1 tačka 1 Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Sl. list CG" br. 06/16, 02/17, 22/17 i 13/18) Upravni odbor Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, na osnovu saglasnosti Ministarstva zdravlja, na sjednici od dana 21.03.2019. godine, donio je

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O
OSTVARIVANJU PRAVA NA MEDICINSKO-TEHNIČKA POMAGALA**

Član 1

U Pravilniku o ostvarivanju prava na medicinsko-tehnička pomagala ("Sl. list CG" br. 82/16, 06/17, 17/17, 29/17, 90/17 i 86/18) u članu 28 stav 4, na kraju rečenice umjesto tačke stavlja se zarez i dodaju riječi: „na osnovu ovjerene potvrde o odobrenoj nabavci pomagala, računa za gotovinski promet, odsječka kasene trake ili drugog dokumenta na osnovu kojeg se može utvrditi visina cijene koštanja pomagala.”

Član 2

Član 100 mijenja se i glasi:

„Spoljnu portabilnu insulinsku pumpu iz člana 99 ovog pravilnika obezbjeđuje Fond, a isporučilac isporučuje Kliničkom centru Crne Gore koji vrši ugradnju pomagala, na osnovu potvrde o odobrenoj nabavci pomagala.

Potrošni materijal za pomagalo iz stava 1 ovog člana isporučilac isporučuje osiguranom licu na osnovu potvrde o odobrenoj nabavci pomagala.

Član 3

Član 102 mijenja se i glasi:

“Klinički centar Crne Gore vodi posebne evidencije o izdatim spoljnim insulinskim portabilnim pumpama po svakom osiguranom licu.”

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-1962

Podgorica, 21.03.2019. godine

**Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore
Upravni odbor
Predsjednik,
dr Veselin Bulatović, s.r.**

Na osnovu člana 34 stav 5 Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju ("Službeni list Crne Gore", broj 71/17) i člana 33 Statuta Privredne komore Crne Gore ("Službeni list Crne Gore, broj 20/18 i 81/18), Upravni odbor Privredne komore Crne Gore, uz saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, donio je

PRAVILA O OPŠTIM USLOVIMA PREVOZA U LINIJSKOM DRUMSKOM SAOBRAĆAJU

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilima utvrđuju se uslovi pod kojima se obavlja prevoz putnika u drumskom saobraćaju (način i uslovi prijema putnika u autobusima, na autobuskim stanicama i stajalištima, uslovi za prijem i čuvanje prtljaga i stvari koje su primljene na prevoz, način upoznavanja putnika sa uslovima prevoza putnika i sl.).

II NAČIN I USLOVI PRIJEMA PUTNIKA U AUTOBUSIMA NA AUTOBUSKIM STANICAMA

Član 2

Prevoznik je dužan, prije otpočinjanja prevoza putnika, postaviti autobus na određeni peron na autobuskoj stanici, najmanje 15 minuta ranije od vremena polaska utvrđenog redom vožnje.

Postavljanje autobusa treba izvršiti tako da se putnicima omogući bezbjedan ulazak i izlazak sa peronske platforme.

Član 3

Prevoznik je dužan pri prolasku kroz stanicu (u tranzitu) na određenom peronu izvršiti otpremu i prijem putnika i prtljaga, bez ugrožavanja bezbjednosti putnika i prtljaga, ne ometajući organizaciju rada stanice i drugih prevoznika.

Član 4

Prevoznik koji nije u mogućnosti da obavi prevoz prema registrovanom redu vožnje dužan je da najkasnije 30 minuta prije otpočinjanja prevoza o tome obavijesti autobuske stanice koje su sadržane u redu vožnje.

Član 5

Ukoliko se prevoz po registrovanom redu vožnje ne održi, autobuska stanica ili prevoznik, u zavisnosti od toga ko je izvršio prodaju voznih karata, dužan je da putniku izvrši povraćaj punog iznosa cijene vozne karte.

III POVLASTICE

Član 6

Vozne karte se izdaju svim putnicima pod jednakim uslovima.

Izuzetno, od stava 1 ovog člana, lica sa invaliditetom, uživaoci vantarifnih povlastica, trudnice, majke sa djecom do 6 godina i stara, iznemogla lica imaju pravo kupovine vozne karte preko reda, kao i prednost pri ulasku i izlasku iz autobusa i pružanje pomoći od strane voznog osoblja ovoj kategoriji putnika.

Član 7

Vrstu povlastica za korišćenje usluga prevoza, utvrđuje prevoznik svojom odlukom ili nadležni državni organ, u skladu sa zakonom.

Član 8

Korisnik povlastice dužan je da istu pokaže prilikom kupovine vozne karte, odnosno voznom osoblju, prilikom ulaska u vozilo.

IV USLOVI ZA PRIJEM I ČUVANJE PRTLJAGA

Član 9

Prevoznik je dužan, u zavisnosti od slobodnog smeštajnog prostora, primiti prtljag i za isti izdati potvrdu o prijemu.

Prtljag se prevozi uz naknadu, ako ugovorom o prevozu putnika nije drugačije određeno.

Ručni prtljag se prevozi bez posebne naknade.

Član 10

Vozno osoblje ne može primiti na prevoz:

- posmrtno ostatke;
- eksplozivna sredstva;
- lako zapaljive, otrovne, radioaktivne, nagrizajuće, zarazne materije, organske peroksidge;
- životinje, osim ukoliko se radi o psu vodiču lica oštećenog vida, odnosno životinjama smeštenim u posebnoj opremi predviđenoj za transport životinja (torba, boks i sl.)..

Član 11

Putnik je dužan da prevozniku nadoknadi štetu nastalu usled svojstava ili stanja prtljaga, a prevoznik je dužan da putniku nadoknadi štetu nastalu gubitkom ili oštećenjem prtljaga.

Visina naknade štete, kao i odgovornost za gubitak i oštećenje prtljaga utvrđuju se u skladu sa posebnim zakonom.

Član 12

Ukoliko putnik predaje prtljag na prevoz, čija je sadržina velike vrijednosti, o tome je dužan da obavijesti vozno osoblje, radi unošenja u potvrdu o prevozu prtljaga njegove procijenjene vrijednosti.

Za prevoz prtljaga iz stava 1 ovog člana utvrđuje se posebna naknada.

Član 13

Za prijem i čuvanje prtljaga na autobuskim stanicama odredbe iz člana 11 i 12 ovih pravila, prava i obaveze, odnose se na davaoca i korisnika usluga.

V USKRAĆIVANJE PRAVA PREVOZA PUTNIKA I PRTLJAGA

Član 14

Vozno osoblje ima pravo da uskrati dalji prevoz putnicima:

- ako se zateknu u vozilu bez vozne karte;
- ako se dovedu u stanje alkoholisanosti u toku vožnje;
- ako se nedolično ponašaju prema drugim putnicima ili voznom osoblju;
- ako svojim ponašanjem i uznemiravanjem onemogućavaju vozno osoblje u nesmetanom radu i bezbjednom upravljanju motornim vozilom, čime se ugrožavaju životi putnika i imovina.

Vozno osoblje će uskratiti prevoz iz stava 1 ovog člana putnicima nakon zaustavljanja vozila u naseljenom mjestu.

Član 15

U slučajevima iz člana 14 stav 1. al. 1, 2, 3 i 4 ovih pravila, ukoliko vozno osoblje procijeni da na bezbjedan način ne može udaljiti putnika iz vozila, to će učiniti u prvoj autobuskoj stanici, o čemu će obavijestiti organ unutrašnjih poslova, radi pružanja asistencije, odnosno sačekaće sa polaskom do dolaska ovlašćenog lica nadležnog za unutrašnje poslove i udaljavanja putnika iz vozila.

Vozno osoblje će o preduzetim radnjama iz stava 1 ovog člana, sačiniti zapisnik u kome će naznačiti razloge daljeg uskraćivanja prevoza putnika, opisati događaj i isti svojeručno potpisati uz pribavljanje potpisa jednog broja putnika, ovlašćenog lica nadležnog za unutrašnje poslove i predstavnika autobuske stanice.

Po završetku vožnje, vozno osoblje dostavlja zapisnik iz stava 2 ovog člana odgovornom licu prevoznika koji obavlja prevoz.

Član 16

Vozno osoblje ne može primiti na prevoz putnike:

- u alkoholisanom stanju;
- koji svojom odjećom mogu oštetiti i uprljati unutrašnjost vozila;
- sa predmetima kojima se može izvršiti povreda putnika.

VI POSEBNE USLUGE

Član 17

Prevoznik ima pravo da sa putnikom ugovori posebnu naknadu, veću od utvrđene cijene prevoza putnika i prtljaga, u slučajevima:

- kada putnik ukaže da prtljag koji predaje na prevoz ima veliku vrijednost;
- kada vrši prevoz oboljelih osoba i zahtijeva korišćenje više sjedišta;
- povrijeđenih i lica sa invaliditetom, čiji prevoz zahtijeva korišćenje više sjedišta i posebnu njegu pratioca.

VII PRELAZNE VOZNE KARTE

Član 18

Prelazna vozna karta u unutrašnjem linijskom drumskom saobraćaju je jedinstvena vozna karta koja se izdaje za prevoz na dvije ili više linija ili za više prevoznika.

Član 19

Prelazna vozna karta se može izdati samo ako prelaz na sledećoj liniji počinje na autobuskoj stanici.

Član 20

Korišćenje prelaznih vozni karata obezbjeđuje se zaključivanjem ugovora između prevoznika i autobuskih stanica.

Korisniku prelazne vozne karte, u slučaju štete, potpisnici ugovora istu će solidarno nadoknaditi.

VIII INFORMISANJE PUTNIKA

Član 21

Prevoznik je dužan da putnicima obezbijedi pružanje svih informacija koje se odnose na:

- red vožnje;
- cijenu prevoza;
- posebne pogodnosti koje se putniku pružaju u toku vožnje;
- povlastice za prevoz određenih kategorija putnika;

- ulazak u autobus na dolazni peron sa naznakom linije sa koje dolazi;
- postavljanje autobusa na polazni peron (broj perona na koji se postavlja, linije na kojoj se vrši prevoz, vrijeme polaska i dr.).

Član 22

U cilju izvršavanja poslova prevoza, prevoznik organizuje službu informisanja, odnosno zaključuje ugovor sa autobuskim stanicama koje preuzimaju obavezu informisanja putnika preko svojih sredstava informisanja (razglasnih uređaja i drugih poslovnih poruka istaknutih na vidnom mjestu).

Član 23

Pored informacija koje se korisnicima usluga pružaju preko službe informisanja autobuskih stanica, prevoznici mogu organizovati službu informisanja u sopstvenom privrednom društvu, radi pružanja neophodnih informacija bitnih za izbor prevoznika od strane korisnika usluga.

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 011-626

Podgorica, 12.03.2019. godine

Upravni odbor Privredne komore Crne Gore

Predsjednik,

Vlastimir Golubović, s.r.

Na osnovu člana 70 stav 7 Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju ("Službeni list Crne Gore", broj 71/17) i člana 33 Statuta Privredne komore Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 20/18 i 81/18), Upravni odbor Privredne komore Crne Gore, uz saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, donio je

**PRAVILA
O KRITERIJUMIMA, POSTUPKU I NAČINU
ODREĐIVANJA NOVOG DOMAĆEG PREVOZNIKA**

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilima o kriterijumima, postupku i načinu određivanja novog domaćeg prevoznika (u daljem tekstu: pravila) propisuju se bliži kriterijumi, postupak i način određivanja novog domaćeg prevoznika za obavljanje prevoza putnika u međunarodnom drumskom saobraćaju (u daljem tekstu: prevoznik), kao i druga pitanja od značaja za određivanje prevoznika.

Naknade troškova određivanja prevoznika utvrđuje nadležni organ Privredne komore Crne Gore (u daljem tekstu: Privredna komora), posebnom odlukom.

Član 2

U pripremnom postupku za određivanje prevoznika Privredna komora, na svojoj veb stranici i u jednim dnevnim novinama, obavještava zainteresovane prevoznike o:

- potrebnoj dokumentaciji za pristupanje određivanju prevoznika;
- rokovima za predaju zahtjeva i visini naknade za sprovođenje postupka određivanja prevoznika;
- izvještaju organa uprave nadležnog za poslove saobraćaja o ukinutim dozvolama za domaće prevoznike u međunarodnom linijskom prevozu putnika, odnosno o spisku međunarodnih linija koje se održavaju samo od strane stranog prevoznika;
- kao i o drugim pitanjima u vezi sprovođenje postupka određivanja prevoznika.

Član 3

Prevoznik može pristupiti postupku određivanja prevoznika ukoliko, u roku koji odredi Privredna komora, dostavi zahtjev sa slijedećom dokumentacijom:

- ovjerenu kopiju licence za obavljanje linijskog prevoza putnika u međunarodnom drumskom saobraćaju;
- ovjerene kopije izvoda licenci za autobuse;
- ovjerene kopije saobraćajnih dozvola za autobuse;
- ovjerenu kopiju dokaza da je vozač u radnom odnosu kod prevoznika - ovjerena kopija radne knjižice;
- kopija licence profesionalnog vozača
- dokaz o izvršenoj uplati propisane naknade za sprovođenje postupka.

U postupku određivanja prevoznika, zainteresovani prevoznik ne može podnijeti zahtjev za dodjelju međunarodne linije ukoliko mu je ukinuta dozvola za obavljanje prevoza na toj međunarodnoj liniji u prethodnom registracionom periodu.

Član 4

Određivanje prevoznika sprovodi Komisija na osnovu podnijete dokumentacije od strane prevoznika, u skladu sa ovim pravilima i Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju.

Komisiju iz stava 1 ovog člana čine predsjednik i četiri člana, koju obrazuje nadležni organ Privredne komore.

Komisija odlučuje većinom glasova članova Komisije.

Nakon sprovedenog postupka iz člana 1 ovih Pravila, Komisija sačinjava Izvještaj o određivanju novog domaćeg prevoznika za obavljanje prevoza putnika u međunarodnom drumskom saobraćaju.

II KRITERIJUMI ZA ODREĐIVANJE PREVOZNIKA

Član 5

Bliži kriterijumi za određivanje prevoznika su:

- broj vozila registrovanih za obavljanje prevoza u međunarodnom linijskom drumskom saobraćaju za koje prevoznik posjeduje važeće izvode licence u vlasništvu ili pod lizingom sa pravom otkupa prevoznika;
- broj vozila registrovanih za obavljanje prevoza u međunarodnom linijskom drumskom saobraćaju za koje prevoznik posjeduje važeće izvode licence koja su u zakupu prevoznika;
- kvalitet voznog parka;
- broj zaposlenih vozača;
- broj oduzetih dozvola za obavljanje međunarodnog linijskog drumskog saobraćaja u prethodnoj godini.

Član 6

Bodovanje prema kriterijumima iz člana 5 ovih pravila, za određivanje prevoznika, vrši se na sljedeći način:

- za svako vozilo u vlasništvu ili pod lizingom sa pravom otkupa registrovano za obavljanje prevoza u međunarodnom linijskom drumskom saobraćaju deset (10) bodova;
- za svako vozilo u zakupu registrovano za obavljanje prevoza u međunarodnom linijskom drumskom saobraćaju pet (5) bodova
- za kvalitet voznog parka:

za vozila proizvedena između 2001. - 2006. godine	2 bodova
za vozila proizvedena između 2006. - 2011 godine	5 bodova
Za vozila proizvedena između 2011. i 2016. godine	7 bodova
Za vozila proizvedena nakon 2016. godine	10 bodova

- po osnovu svakog zaposlenog vozača pet (5) bodova;
- po osnovu oduzetih dozvola za obavljanje međunarodnog linijskog prevoza putnika u drumskom saobraćaju u prethodnoj godini, broj bodova za oduzetu dozvolu se umanjuje za:

jednu oduzetu dozvolu	10 bodova
od dvije do četiri oduzete dozvole	40 bodova
više od pet oduzetih dozvola	100 bodova

Bodovi utvrđeni prema kriterijumu iz stava 1 alineja 1 i 2 ovog člana, umanjuju se za 20% za vozila sa brojem komercijalnih sjedišta manjim ili jednakim od 31.

III POSTUPAK I NACIN ODREĐIVANJA NOVOG PREVOZNIKA

Član 7

Organ uprave nadležan za poslove saobraćaja jednom godišnje dostavlja Privrednoj komori Izvještaj o ukinutim dozvolama za domaće prevoznike u međunarodnom linijskom prevozu putnika, kao i spisak međunarodnih linija koje se održavaju samo od strane stranog prevoznika.

Zahtjev za određivanje prevoznika na međunarodnoj liniji podnosi se Komisiji Privredne komore iz člana 4 ovih pravila.

Zahtjev za određivanje prevoznika se podnosi u skladu sa raspoloživim linijama iz Izvještaja nadležnog organa, iz stava 1 ovog člana.

Član 8

Zahtjev za određivanje prevoznika sadrži: naziv i sjedište prevoznika, matični broj, ime i prezime odgovornog lica, broj licence, spisak vozila kojima se obavlja međunarodni linijski prevoz putnika, spisak zaposlenih vozača, vrstu i broj traženih linija.

Komisija iz člana 4 ovih pravila neće bodovati prevoznike koji ne ispunjavaju uslove iz člana 3 ovih pravila.

Komisija vrši bodovanje po svakom prevozniku koji je dostavio kompletnu dokumentaciju i na osnovu ostvarenog broja bodova sačinjava rang listu po opadajućem redosljedu.

Prvorangirani učesnik stiče status novog domaćeg prevoznika za određenu međunarodnu liniju.

Za slučaj jednakog broja bodova dva ili više zainteresovanih prevoznika, pravo prvenstva se utvrđuje prema redosljedu kriterijumima iz člana 5, ovih Pravila.

Ako se ni na način propisan prethodnim stavom, ne može utvrditi prvorangirani prevoznik, primjenjuje se žrijeb.

Član 9

Nakon postupka određivanja prevoznika Privredna komora je dužna u roku od osam dana od dana sačinjavanja Izvještaja o dodijeljenim linijama, isti dostaviti organu uprave nadležnom za poslove saobraćaja i objavi na sajtu Privredne komore Crne Gore.

IV ZAVRŠNA ODREDBA

Član 10

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 011 - 607

Podgorica, 12.03.2019. godine

Upravni odbor Privredne komore Crne Gore

Predsjednik,

Vlastimir Golubović, s.r.

Na osnovu člana 46 stav 8 Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju ("Službeni list Crne Gore", broj 71/17) i člana 33 Statuta Privredne komore Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 20/18 i 81/18), Upravni odbor Privredne komore Crne Gore, uz saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, donio je

P R A V I L A

O NAČINU, POSTUPKU, KRITERIJUMIMA I VISINI NAKNADE ZA USKLAĐIVANJE REDOVA VOŽNJE U MEĐUGRADSKOM PREVOZU I PREVOZU U MEĐUNARODNOM DRUMSKOM SAOBRAĆAJU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet pravila

Član 1

Ovim pravilima propisuju se način, postupak, kriterijumi, visina naknade i druga pitanja od značaja za usklađivanje redova vožnje u međugradskom prevozu i prevozu u međunarodnom drumskom saobraćaju.

Usklađivanje redova vožnje

Član 2

Usklađivanje redova vožnje iz člana 1 ovih pravila sprovodi Privredna komora Crne Gore (u daljem tekstu: Privredna komora), na osnovu zahtjeva za usklađivanje redova vožnje koje podnose prevoznici.

Naknade troškova za učešće u postupku usklađivanja i evidentiranja redova vožnje utvrđuje nadležni organ Privredne komore, posebnom odlukom.

Nakon sprovedenog postupka iz stava 1 ovog člana, Privredna komora utvrđuje usklađene redove vožnje.

Definicije

Član 3

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovim pravilima imaju sljedeće značenje:

- 1) **knjiga registrovanih redova vožnje** je knjiga koja sadrži sve registrovane redove vožnje;
- 2) **linija** je relacija ili skup relacija obavljanja javnog linijskog prevoza putnika u drumskom saobraćaju, od početne do posljednje autobuske stanice ili stajališta, na kojoj se prevoze putnici prema registrovanom, ovjerenom i objavljenom redu vožnje;
- 3) **naziv linije** je relacija na kojoj se vrši prevoz putnika;
- 4) **novi red vožnje** je predlog reda vožnje za usklađivanje koji nije bio registrovan u tekućem periodu važenja ili koji je nastao iz starog reda vožnje u kojem su izvršene sljedeće promjene:
 - promjena vremena polaska u starom redu vožnje;
 - pretvaranje sezonske u stalnu liniju;
 - povećanje broja dana održavanja;
 - uvođenje novih stanica/stajališta između početne i završne stanice/stajališta u redu vožnje;
 - produženje linije (uvođenjem završne stanice/stajališta);

- spajanje dva ili više redova vožnje u jedan.
- izmjena itinerera uz promjenu vremena polaska;
- svaka promjena na starom redu vožnje koja nije obuhvaćena tačkom 11 ovog stave;

5) **polazak** je redom vožnje utvrđeno vrijeme polaska sa svake stanice/stajališta navedene u redu vožnje u polasku i povratku;

6) **relacija** je udaljenost između dva mjesta na liniji koja su u redu vožnje označena kao autobuske stanice, odnosno autobuska stajališta;

7) **režim održavanja** je redom vožnje utvrđen vremenski način održavanja linije unutar vremenskog perioda održavanja (svakodnevno ili po unaprijed određenim danima unutar vremenskog perioda održavanja linije);

8) **rok važenja reda vožnje** je registracioni period u kojem važi red vožnje ili period odobren dozvolom za međunarodni prevoz;

9) **sezonska linija** je linija na kojoj se prevoz neprekidno održava u ljetnjoj ili zimskoj sezoni u određenom vremenskom periodu, koji ne može biti kraći od tri mjeseca. Ljetnja sezona je period od 01.05. do 31.10. a zimska sezona je period od 01.12. do 31.03.;

10) **stalna linija** je linija na kojoj se prevoz održava u cijelom roku važenja reda vožnje;

11) **stari red vožnje sa promjenom** je predlog reda vožnje za usklađivanje nastao od starog reda vožnje u kojem su izvršene sljedeće promjene:

- brisanje stanica/stajališta između početne i završne stanice, uz uslov da se nemijenja vrijeme polaska;

- smanjenje broja dana održavanja;
- pretvaranje stalne u sezonsku liniju;
- skraćenje linije, uz uslov da se ne mijenja vrijeme polaska;
- izmjena itinerera, uz uslov da se ne mijenja vrijeme polaska i granične prelaze;
- primjena važećeg daljinara i minimalnih vremena trajanja vožnje.

12) **stari red vožnje** u međugradskom prevozu je registrovan red vožnje u tekućem periodu važenja, odnosno u međunarodnom prevozu red vožnje za koji je izdata dozvola za međunarodni linijski prevoz putnika;

13) **usklađivanje redova vožnje** je postupak koji se sprovodi radi uspostavljanja linijskog prevoza putnika na određenim relacijama, na osnovu podnijetog zahtjeva zainteresovanih prevoznika;

14) **vremenski period održavanja linije** je redom vožnje utvrđeni vremenski period u kojem se obavlja prevoz na liniji prema registrovanom redu vožnje, sa datumom početka, odnosno završetka obavljanja prevoza (stalna ili sezonska);

15) **zainteresovani prevoznik sa pravom prigovora** je prevoznik koji na osnovu ovih pravila ima pravo, u postupku usklađivanja redova vožnje, prigovarati starim redom vožnje na predlog novog reda vožnje;

16) **zaštitno vrijeme** je vremenski interval prije ili poslije registrovanog polaska u starom redu vožnje, u kome se ne može izvršiti registracija novog polaska, odnosno novog predloga reda vožnje.

Priprema za usklađivanje

Član 4

U pripremnom postupku za usklađivanje redova vožnje Privredna komora, na svojoj veb strani i u dnevnim novinama, obavještava zainteresovana lica o:

- potrebnoj dokumentaciji za pristupanje usklađivanju redova vožnje;
- obrascu reda vožnje;
- potrebnom broju primjeraka reda vožnje;
- načinu kompletiranja redova vožnje;

- rokovima za predaju zahtjeva i visini naknade za sprovođenje postupka usklađivanja;
- načinu preuzimanja Knjige predloga redova vožnje;
- kao i o drugim pitanjima u vezi usklađivanja redova vožnje.

II. USKLAĐIVANJE REDOVA VOŽNJE U MEĐUGRADSKOM PREVOZU

Uslovi za pristupanje usklađivanju redova vožnje

Član 5

Prevoznik može pristupiti usklađivanju redova vožnje ukoliko, u određenom roku dostavi zahtjev za usklađivanje, odnosno evidentiranje starih redova vožnje, sa sljedećom dokumentacijom:

- predlog reda vožnje na propisanom obrascu, ovjeren i potpisan od strane prevoznika;
- ovjerenu kopiju važeće licence za obavljanje javnog prevoza putnika u unutrašnjem drumskom saobraćaju;
- dokaz o izvršenoj uplati propisane naknade za sprovođenje postupka usklađivanja redova vožnje;
- itinerer za svaki predloženi red vožnje sa tekstualnim opisom linije;
- broj tabele sa nazivom putnog pravca, u skladu sa aktom kojim se uređuje minimalno vrijeme vožnje i udaljenost između stanica ili stajališta (daljinarom), na osnovu koje je sačinjen predlog reda vožnje.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ukoliko prevoznik unese izmjene u stari red vožnje, dužan je dostaviti predlog takvog reda vožnje Privrednoj komori, kao i registrovani stari red vožnje u koji su unešene izmjene.

Prevoznik dokumentaciju iz stava 1 ovog člana dostavlja u zatvorenoj koverti, sa naznakom "Komisija za usklađivanje redova vožnje u međugradskom prevozu"-"OTVARA KOMISIJA".

Sačinjavanje reda vožnje u međugradskom prevozu

Član 6

Predlog novog reda vožnje, koji se dostavlja na usklađivanje, mora biti sačinjen u skladu sa propisima kojima se uređuje prevoz putnika u drumskom saobraćaju, a naročito sadrži:

- naziv i sjedište prevoznika;
- naziv linije;
- redosljed autobuskih stanica i autobuskih stajališta;
- vrijeme polaska za svaku autobusku stanicu i autobusko stajalište;
- udaljenost od početne autobuske stanice i autobuskog stajališta;
- vremenski period u kome se održava linija;
- režim održavanja;
- rok važenja reda vožnje.

U predlogu reda vožnje u međugradskom prevozu početno i krajnje odredište je autobuska stanica.

Izuzetno od stava 2 ovog člana u predlogu reda vožnje u međugradskom prevozu putnika početno i krajnje odredište ne mora biti autobuska stanica ukoliko u određenoj jedinici lokalne samouprave ne postoje licencirane autobuske stanice.

U slučaju da u nekoj jedinici lokalne samouprave postoje dvije ili više autobuskih stanica, u predlogu reda vožnje mora biti naznačen naziv autobuske stanice koja se koristi.

U predlogu reda vožnje u međugradskom prevozu u nazivu linije, pored početne i krajnje autobuske stanice treba naznačiti još najmanje jednu tačku na itinereru (npr. trajekt, tunel, naziv mjesta).

U predlogu reda vožnje u međugradskom prevozu na linijama do 100 km od početne do krajnje autobuske stanice, dozvoljena je samo jedna pauza u trajanju od 10 minuta, na autobuskoj stanici koju prevoznik odredi.

Način usklađivanja redova vožnje

Član 7

Usklađivanje redova vožnje sprovodi Komisija za usklađivanje redova vožnje (u daljem tekstu: Komisija).

Komisiju iz stava 1 ovog člana čine predsjednik i četiri člana, koje imenuje nadležni organ Privredne komore.

Komisija donosi odluke većinom glasova članova Komisije, u skladu sa ovim pravilima.

Pripremne radnje

Član 8

Komisija razmatra blagovremeno prispjele zahtjeve i utvrđuje ispunjenost uslova za učešće u postupku usklađivanja redova vožnje, u skladu sa ovim pravilima.

Neblagovremene i neispravne zahtjeve Komisija neće uzeti u razmatranje, što će se konstatovati u Izvještaju o usklađivanju redova vožnje.

Komisija iz postupka usklađivanja isključuje zahtjev prevoznika koji:

- ne ispunjava uslove iz člana 5 ovih pravila;
- sadrži red vožnje koji nije sačinjen u skladu sa odredbama propisa kojima se uređuje prevoz putnika u drumskom saobraćaju i sa članom 6 ovih pravila;
- sadrži red vožnje koji je, usled neodržavanja, brisan iz evidencije registrovanih redova vožnje u prethodnom periodu;
- sadrži nečitak i nejasan red vožnje iz kojeg se ne mogu utvrditi osnovni elementi reda vožnje.

Prigovor

Član 9

Predloge redova vožnje, uvrštene u postupak usklađivanja i složene u Knjigu predloga redova vožnje, prevoznici preuzimaju u Privrednoj komori.

Prevoznici mogu, u roku od osam dana od dana prijema Knjige predloga redova vožnje, na propisanom obrascu, prigovarati starim redovima vožnje na predloge novih redova vožnje.

Uz prigovor iz stava 2 ovog člana obavezno se dostavlja stari red vožnje kojim se prigovara.

Prigovarati se može samo starim redovima vožnje iste vrste i koji su uredno održavani, odnosno nijesu brisani iz registra redova vožnje.

Izuzetno od prethodnog stava, u postupku usklađivanja redova vožnje može se prigovarati starim redom vožnje - sezonskom linijom na novi red vožnje-stalnu liniju, u skladu sa članom 12 ovih pravila.

U postupku usklađivanja redova vožnje ne može se prigovarati starim redom vožnje na novi red vožnje ukoliko je režim održavanja reda vožnje različit.

U postupku usklađivanja redova vožnje ne može se osporavati stari red vožnje i stari red vožnje sa promjenom.

Komisija nove redove vožnje usklađuje, vodeći računa o prigovorima iz stava 2 ovog člana, a stare redove vožnje evidentira za naredni registracioni period.

Komisija odlučuje o osnovanosti prigovora iz stava 2 ovog člana u Izvještaju o usklađenosti redova vožnje.

Kriterijumi (zaštitna vremena) za usklađivanje redova vožnje

Član 10

U više predloženih redova vožnje sa istim nazivom početne i krajnje odredišne stanice, bez obzira na itinerer, prevoznik može predložiti redove vožnje sa najmanjim vremenskim intervalima prema sljedećoj tabeli:

Dužina linije (km)	Vremenski interval	
	Prvi polazak	Sljedeći polazak
do 30	15 min	15 min
30-60	30 min	30 min
60-120	45 min	45 min
120-240	60 min	60 min
240 i više	75 min	75 min

Član 11

U postupku usklađivanja redova vožnje primjenjuje se sljedeće zaštitno vrijeme starog reda vožnje u odnosu na predlog novog reda vožnje:

Dužina relacije između dvije najudaljenije zajedničke autobuske stanice ili autobuska stajališta u starom redu vožnje (km)	Zaštitno vrijeme (prije i poslije polaska u starom redu vožnje)
do 30	30-15 min.
30-60	45-30 min.
60-120	60-45 min.
120-240	75-60 min.
240 i više	90-75 min.

Novi red vožnje ne može se uskladiti ako u odnosu na stari red vožnje ima najmanje dvije iste zajedničke autobuske stanice ili autobuska stajališta (u daljem tekstu: mjesto prijema putnika) i predloženi polazak iz najmanje jednog zajedničkog mjesta prijema putnika, koji se nalazi unutar zaštitnog vremena koje se određuje prema dužini relacije između dva najudaljenija zajednička mjesta prijema putnika u starom redu vožnje iz stava 1 ovog člana.

Član 12

U postupku usklađivanja redova vožnje primjenjuje se sljedeće zaštitno vrijeme starog sezonskog reda vožnje u odnosu na predlog novog stalnog reda vožnje:

Dužina relacije između dvije najudaljenije zajedničke autobuske stanice, glavna autobuska stajališta ili autobuska stajališta u starom sezonskom redu vožnje (km)	Zaštitno vrijeme (prije i poslije polaska u starom sezonskom redu vožnje)
do 30	15-5 min.
30-60	25-15 min.
60-120	30-20 min.
120-240	40-30 min.
240 i više	50-40 min.

Novi stalni red vožnje ne može se uskladiti ako u odnosu na stari sezonski red vožnje ima najmanje dvije iste zajedničke autobuske stanice ili autobuska stajališta (u daljem tekstu: mjesto prijema putnika) i predloženi polazak iz najmanje jednog zajedničkog mjesta prijema putnika, koje se nalazi unutar zaštitnog vremena, a koje se određuje prema dužini relacije između dva najudaljenija zajednička mjesta prijema putnika u starom sezonskom redu vožnje iz stava 1 ovog člana.

III. USKLAĐIVANJE REDOVA VOŽNJE U MEĐUNARODNOM PREVOZU

Uslovi za pristupanje usklađivanju redova vožnje

Član 13

Prevoznik može pristupiti usklađivanju redova vožnje ukoliko, u roku koji odredi Privredna komora, dostavi zahtjev za usklađivanje, sa sljedećom dokumentacijom:

- predlog reda vožnje na propisanom obrascu, ovjeren i potpisan od strane prevoznika;
- ovjerenu kopiju važeće licence za obavljanje javnog prevoza putnika u međunarodnom drumskom saobraćaju;
- Izjava o namjeri angažovanja kooperanta na liniji;
- dokaz o izvršenoj uplati propisane naknade za sprovođenje postupka usklađivanja redova vožnje;
- itinerer za svaki predloženi red vožnje sa tekstualnim opisom linije;
- broj tabele sa nazivom putnog pravca, u skladu sa aktom kojim se uređuje minimalno vrijeme vožnje i udaljenost između stanica ili stajališta (daljinom), na osnovu koje je sačinjen predlog reda vožnje, za teritoriju Crne Gore.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ukoliko prevoznik unese izmjene u stari red vožnje, dužan je dostaviti predlog takvog reda vožnje Privrednoj komori, kao i registrovani stari red vožnje u koji su unešene izmjene.

Prevoznik dokumentaciju iz stava 1 ovog člana dostavlja u zatvorenoj koverti, sa naznakom "Komisija za usklađivanje redova vožnje u međunarodnom prevozu"- "OTVARA KOMISIJA".

Sačinjavanje reda vožnje u međunarodnom prevozu

Član 14

Predlog novog reda vožnje, koji se dostavlja na usklađivanje, mora sadržati sve potrebne podatke utvrđene u obrascu, koji je u skladu sa propisima kojima se uređuje prevoz putnika u drumskom saobraćaju.

U predlog novog reda vožnje prevoznik upisuje:

- naziv i sjedište prevoznika;
- naziv linije;

- redosljed autobuskih stanica;
- udaljenost od početne stanice;
- vrijeme polaska za svaku autobusku stanicu;
- naziv graničnog prelaza Crne Gore i druge države, odnosno svake od država preko čije teritorije linija saobraća;
- vrijeme dolaska na granični prelaz i vrijeme polaska sa graničnog prelaza;
- vremenski period u kome se održava linija;
- režim održavanja;
- rok važenja reda vožnje.

Odredbe stava 2 ovog člana alineja 7 ne primjenjuju se na granične prelaze između država članica Evropske unije.

U predlogu novog reda vožnje u međunarodnom prevozu početno i krajnje odredište je autobuska stanica.

Izuzetno od stava 4 ovog člana u predlogu novog reda vožnje u međunarodnom prevozu putnika početno i krajnje odredište ne mora biti autobuska stanica ukoliko u tim mjestima ne postoje licencirane autobuske stanice, pod uslovom da su ta mjesta sjedišta opština.

U slučaju da u nekom mjestu postoje dvije ili više autobuskih stanica u predlogu novog reda vožnje mora biti naznačen naziv stanice koja se koristi.

Način usklađivanja reda vožnje

Član 15

Komisija razmatra blagovremeno prispjele zahtjeve i utvrđuje ispunjenost uslova za učešće u postupku usklađivanja redova vožnje, u skladu sa ovim pravilima.

Neblagovremene i neispravne zahtjeve Komisija neće uzeti u razmatranje, što će se konstatovati u Izvještaju o usklađivanju redova vožnje.

Prevoznici mogu, u roku od osam dana od dana prijema Knjige predloga redova vožnje, na propisanom obrascu, prigovarati starim redovima vožnje na pojedine predloge novih redova vožnje.

Komisija iz postupka usklađivanja isključuje zahtjev prevoznika koji:

- ne ispunjava uslove iz člana 13 ovih pravila;
- sadrži red vožnje koji nije sačinjen u skladu sa odredbama propisa kojima se uređuje prevoz putnika u drumskom saobraćaju i sa članom 14 ovih pravila;
- sadrži red vožnje koji je, usled neodržavanja, brisan iz evidencije registrovanih redova vožnje u prethodnom periodu, odnosno za koji je ukinuta dozvola za međunarodni linijski prevoz putnika;
- sadrži nečitak i nejasan red vožnje iz kojega se ne mogu utvrditi osnovni elementi reda vožnje.

Prigovor na novi red vožnje u međunarodnom prevozu

Član 16

Predloge novih redova vožnje, uvrštene u postupak usklađivanja i složene u Knjigu predloga redova vožnje, prevoznici preuzimaju u Privrednoj komori u roku određenom za preuzimanje.

Prevoznici mogu, u roku od osam dana od dana prijema Knjige predloga redova vožnje, na propisanom obrascu, prigovarati starim redovima vožnje na pojedine predloge novih redova vožnje.

Uz prigovor iz stava 2 ovog člana obavezno se dostavlja stari red vožnje kojim se prigovara i dozvola za međunarodni linijski prevoz putnika za taj red vožnje.

Prigovarati se može samo na dio reda vožnje koji se odnosi na teritoriju Crne Gore.

Prigovarati se može samo starim redovima vožnje iste vrste i koji su uredno održavani, odnosno nijesu brisani iz registra redova vožnje, odnosno za koji nije ukinuta dozvola za međunarodni linijski prevoz putnika.

U postupku usklađivanja redova vožnje ne može se prigovarati starim redom vožnje - sezonskom linijom na novi red vožnje - stalnu liniju.

U postupku usklađivanja redova vožnje ne može se prigovarati starim redom vožnje na novi red vožnje ukoliko je režim održavanja reda vožnje različit.

U postupku usklađivanja redova vožnje ne može se osporavati stari red vožnje i stari red vožnje sa promjenom.

Komisija nove redove vožnje usklađuje, vodeći računa o prigovorima iz stava 2 ovog člana.

Kriterijumi (zaštitna vremena) za usklađivanje redova vožnje

Član 17

U postupku usklađivanja redova vožnje primjenjuje se sljedeće zaštitno vrijeme starog reda vožnje u odnosu na predlog novog reda vožnje:

Dužina relacije između dvije najudaljenije zajedničke autobuske stanice u starom redu vožnje (km)	Zaštitno vrijeme (prije i poslije polaska u starom redu vožnje)
do 100	90 min.
100-400	120 min.
400-800	180 min.
800 i više	240 min.

Novi red vožnje ne može se uskladiti ako u odnosu na stari red vožnje ima najmanje dva zajednička mjesta prijema putnika od kojih je jedno u Crnoj Gori, a drugo u drugoj državi, i predloženi polazak u najmanje jednom zajedničkom mjestu prijema putnika u Crnoj Gori, unutar zaštitnog vremena, a koji se određuje prema dužini relacije između dva najudaljenija zajednička mjesta prijema putnika u starom redu vožnje iz stava 1 ovog člana.

IV. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Izveštaj o usklaćenim redovima vožnje

Član 18

Nakon završetka postupka usklađivanja Komisija priprema Izveštaj o usklađenim redovima vožnje.

Član 19

Izveštaj iz člana 18 ovih pravila Privredna komora je dužna da u roku od osam dana dostavi prevoznicima i da isti objavi na web strani Privredne komore.

Izveštaj iz člana 18 ovih pravila Privredna komora dostavlja nadležnom organu uprave, najkasnije 15 dana prije početka važenja redova vožnje za naredni registracioni period u međumjesnom prevozu, odnosno, najkasnije 15 dana od dana završetka postupka usklađivanja u međunarodnom prevozu.

Uz Izveštaj iz stava 2 ovog člana Privredna komora dostavlja kopije usklađenih redova vožnje.

V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 20

Novi redovi vožnje u međugradskom prevozu, koji su usklađeni, ovjereni i registrovani za registracioni period u tekućoj godini, dobijaju status "starog reda vožnje" za sljedeći registracioni period, ukoliko su isti održavani u skladu sa propisima kojima se uređuje prevoz putnika u drumskom saobraćaju.

Novi redovi vožnje u međunarodnom prevozu, koji su usklađeni, ovjereni, registrovani i za koje je izdata dozvola za linijski prevoz putnika u međunarodnom drumskom saobraćaju, dobijaju status "starog reda vožnje" za sljedeći registracioni period, ukoliko su isti održavani u skladu sa propisima kojima se uređuje prevoz putnika u drumskom saobraćaju.

Član 21

Stupanjem na snagu ovih pravila prestaju da važe Pravila o načinu, postupku i kriterijumima za usklađivanje redova vožnje u međugradskom prevozu i prevozu u međunarodnom drumskom saobraćaju ("Sl. list Crne Gore", broj 58/2013)

Član 22

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 011-621

Podgorica, 12.03.2019. godine

Upravni odbor Privredne komore Crne Gore

Predsjednik,

Vlastimir Golubović, s.r.

Na osnovu člana 94 stav 4 Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju ("Službeni list CG", broj 71/17) i člana 33 Statuta Privredne komore Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 20/18 i 81/18), Upravni odbor Privredne komore Crne Gore, uz saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, donio je

**PRAVILA
O OPŠTIM USLOVIMA PRIJEMA I OTPREME
AUTOBUSA I PUTNIKA NA AUTOBUSKIM STANICAMA**

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Opštim uslovima prijema i otpreme autobusa i putnika utvrđuju se usluge koje autobuska stanica pruža prevoznicima, putnicima i drugim korisnicima (u daljem tekstu: stanična usluga), način pružanja usluga autobuske stanice i predlaganje cijena za pružanje usluga autobuske stanice.

Član 2

Djelatnost pružanja usluga autobuske stanice u javnom prevozu putnika mogu obavljati preduzetnik ili pravna lica koja su registrovana za obavljanje djelatnosti pružanja staničnih usluga u javnom prevozu putnika (u daljem tekstu: lice koje upravlja autobuskom stanicom) i imaju licencu za pružanje usluga autobuske stanice.

Član 3

Lice koje upravlja autobuskom stanicom dužno je da na vidnom mjestu u poslovnoj zgradi autobuske stanice istakne Opšti akt autobuske stanice, Cjenovnik usluga autobuske stanice, Opšte uslove prevoza u linijskom drumskom saobraćaju i Opšte uslova prijema i otpreme autobusa i putnika.

Član 4

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovim pravilima imaju sljedeće značenje:

1. **Autobuska stanica** je objekat u kome se vrši prijem i otprema autobusa, prtljaga, ukrcavanje i iskrcavanje putnika, izdavanje voznih karata i drugih prevoznih isprava, davanje informacija o prevozu putnika i pružanje drugih usluga u vezi sa prevozom putnika u drumskom saobraćaju;

2. **Otprema autobusa** je korišćenje određenog perona za prijem putnika u autobus, davanje informacija o polasku autobusa i njegovom postavljanju na određeni peron od strane ovlašćenog osoblja lica koje upravlja autobuskom stanicom, putem razglasnih uređaja, postavljanje izvoda iz reda vožnje polazaka u poslovnoj zgradi autobuske stanice i davanje informacija o polascima autobusa i cijenama prevoza;

3. **Prijem autobusa** je korišćenje određenog perona za iskrcavanje putnika iz autobusa, davanje informacija o dolasku autobusa na određeni peron od strane ovlašćenog osoblja lica koje upravlja autobuskom stanicom putem razglasnih uređaja i postavljanje izvoda iz reda vožnje dolazaka u poslovnoj zgradi autobuske stanice;

4. **Vozna karta** je dokaz da je zaključen ugovor o prevozu između prevoznika i putnika;

5. **Prevoznina** je cijena vozne karte;

6. **Stanična usluga za putnika** je iznos koji plaća putnik i koja podrazumijeva usluge smještaja putnika u čekaonici autobuske stanice i prostoru sa mjestima za prodaju karata i davanje obavještenja o prevozu, kao i usluge koje putnicima pruža ovlašćeno osoblje lica koje upravlja autobuskom stanicom;

7. **Stanična usluga za prevoznika** je iznos koji plaća prevoznika i koji podrazumijeva uslugu prijeme i otpreme autobusa na osnovu registrovanog i ovjerenog reda vožnje;

8. **Peronska karta** je isprava na osnovu koje građanin ima pravo pristupa na peron autobuske stanice, a koji ne posjeduje voznu kartu;

9. **Parkiranje autobusa** je zadržavanje autobusa na posebnim uređenim saobraćajnim površinama autobuske stanice predviđenim za tu namijenu;

10. **Naknada za rezervaciju karte** je iznos koji plaća putnik prilikom rezervisanja karte za određeni polazak, a u slučaju kada se takva rezervacija napravi najmanje dva sata prije vremena polaska utvrđenog na osnovu reda vožnju u međunarodnom linijskom drumskom saobraćaju i najmanje jedan sat prije vremena polaska utvrđenog na osnovu reda vožnje u unutrašnjem linijskom drumskom saobraćaju;

Član 5

Stanične usluge mogu biti obavezne i ostale.

Obavezne stanične usluge su usluge koje se pružaju na površinama ili preko uređaja koje autobuska stanica mora da ima na osnovu propisa kojima se uređuje prevoz u drumskom saobraćaju i pružaju se svim korisnicima pod jednakim uslovima.

Ostale stanične usluge se mogu pružati u skladu sa ugovorom zaključenim između lica koje upravlja autobuskom stanicom i korisnika ili u skladu sa pravilima koje utvrdi lice koje upravlja autobuskom stanicom.

II. NAČIN PRUŽANJA USLUGA PREVOZNICIMA

Član 6

Lice koje upravlja autobuskom stanicom obavezno obezbjeđuje prevoznicima sljedeće stanične usluge:

- prodaju voznih karata i drugih prevoznih isprava;
- otpremu i prijem autobusa;
- vođenje evidencije dolazaka i polazaka autobusa;
- isticanje na vidnom mjestu izvoda iz reda vožnje;
- parkiranje autobusa.

Prevoznik je dužan da licu koje upravlja autobuskom stanicom, za svaki registrovan red vožnje, dostavi ovjeren cjenovnik usluga u prevozu koji je identičan sa cjenovnikom koji se koristi prilikom prodaje voznih karata u autobusu.

Cjenovnik iz stava 2 ovog člana mora biti ovjeren i od strane organa uprave nadležnog za poslove saobraćaja.

Član 7

Ostale stanične usluge koje lice koje upravlja autobuskom stanicom može pružati prevoznicima:

- čišćenje i pranje autobusa;
- kontrola tehničke ispravnosti vozila;
- snabdijevanje gorivom;
- zakup poslovnog prostora;
- telefonske i telefaks usluge, i
- druge usluge u skladu sa mogućnostima lica koje upravlja autobuskom stanicom i potrebama prevoznika.

Član 8

Lice koje upravlja autobuskom stanicom i prevoznik obavezno zaključuju ugovor o pružanju usluga autobuske stanice u pisanoj formi kojim se uređuju međusobna prava i obaveze.

Ugovor iz stava 1 ovog člana mora biti istovjetan za sve prevoznike u dijelu koji se odnosi na usluge koje se pružaju pod jednakim uslovima.

Ugovorom iz stava 1 ovog člana obavezno se utvrđuje dostavljanje broja i rasporeda sjedišta (alotman sjedišta) za svaki registrovani red vožnje, na osnovu koga lice koje upravlja autobuskom stanicom vrši prodaju voznih karata.

Ugovorom iz stava 1 ovog člana se obavezno određuje peron za prevoznika koji će prevoznik koristiti u toku perioda važenja reda vožnje.

Promjena perona prevozniku se ne može izvršiti u toku perioda važenja reda vožnje bez njegove saglasnosti.

Član 9

Lice koje upravlja autobuskom stanicom vrši prodaju svih vrsta voznih karata i drugih prevoznih isprava (karte u jednom pravcu, povratne, prelazne, mjesečne, potvrde o cijeni prevoza i dr.), u ime i za račun prevoznika, za sve polaske po registrovanom redu vožnje, na propisani način i u skladu sa ugovorom zaključenim između lica koje upravlja autobuskom stanicom i prevoznika.

Vozne karte i druge prevozne isprave prodaju se u odgovarajućem prostoru poslovne zgrade autobuske stanice na obilježenim šalterima.

Prodaja voznih karata i drugih prevoznih isprava može se vršiti unaprijed, a zaključuje se najkasnije pet minuta prije polaska autobusa, s tim što stanica mora da obezbjedi putniku pristup autobusu, sve do njegovog polaska.

Član 10

Usluge prijema i otpreme autobusa, lice koje upravlja autobuskom stanicom je dužno da vrši za one prevoznike koji imaju registrovane redove vožnje, odnosno odgovarajuće dozvole za međunarodni linijski prevoz putnika.

Ako prevoz obavljaju dva ili više prevoznika dužni su da licu koje upravlja autobuskom stanicom dostave zaključen ugovor o zajedničkom obavljanju linijskog prevoza sa rasporedom održavanja polazaka po danima u skladu sa Zakonom kojim se uređuje prevoz u drumskom saobraćaju.

Lice koje upravlja autobuskom stanicom dužno je da u roku od tri dana po prijemu registrovanog reda vožnje i zahtjeva za pružanjem staničnih usluga obavjesti prevoznika o mogućnostima pružanja usluga autobuske stanice.

U slučaju da autobuska stanica nema potreban broj perona za pružanje usluga prevoznicima za obavljanje linijskog prevoza po novim redovima vožnje, lice koje upravlja autobuskom stanicom dužno je da u roku od tri dana izda potvrdu prevozniku i o tome obavjesti nadležni državni organ, a u roku od godinu dana dužno je da obezbjedi potreban broj perona.

U slučaju da u naseljenom mjestu ima više autobuskih stanica prevoznik se samostalno opredjeljuje koju će autobusu stanicu koristiti.

Ako na autobuskoj stanici za koju se prevoznik opredijelio nema dovoljan broj perona za obavljanje linijskog prevoza po novim redovima vožnje, prevoznik je dužan da koristi usluge jedne od ostalih autobuskih stanica.

Lice koje upravlja autobuskom stanicom može svoje usluge pružati i prevoznicima koji obavljaju vanlinijski prevoz u skladu sa Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju, ukoliko ima slobodnih kapaciteta.

Lice koje upravlja autobuskom stanicom neće pružati usluge prevoznicima koji obavljaju vanlinijski prevoz putnika u drumskom saobraćaju suprotno Zakonu kojim se uređuje prevoz u drumskom saobraćaju.

Član 11

Lice koje upravlja autobuskom stanicom je dužno da omogući postavljanje autobusa prema registrovanom redu vožnje u međugradskom i međunarodnom prevozu, na određeni polazni peron na 15 minuta prije vremena određenog za polazak.

U slučaju da autobuska stanica raspolaže sa većim brojem perona, lice koje upravlja autobuskom stanicom mora omogućiti postavljanje autobusa prema registrovanom redu vožnje u međugradskom prevozu do 15, a u međunarodnom do 30 minuta prije vremena određenog za polazak.

Prevozniku, koji na vrijeme ne postavi autobus na unaprijed određeni peron, može se odrediti slobodan peron za postavljanje, a putnici će o promjeni biti obavješteni putem razglasa.

Član 12

Ukoliko se prevoz po registrovanom redu vožnje ne obavi, lice koje upravlja autobuskom stanicom ili prevoznik u zavisnosti ko je izvršio prodaju karte, dužan je da izvrši povraćaj pune vrijednosti prevoznine i naplaćene stanične usluge, ili da organizuje prevoz svih putnika na liniji shodno zaključenom ugovoru između lica koje upravlja autobuskom stanicom i prevoznika, nosioca reda vožnje po čijem redu vožnje prevoz nije obavljen.

Prevoznik koji nije u mogućnosti da obavi prevoz prema registrovanom redu vožnje, dužan je da najkasnije 30 minuta prije otpočinjanja prevoza, o tome obavijesti lica koja upravljaju autobuskim stanicama koje su unijete u red vožnje.

III. NAČIN PRUŽANJA USLUGA PUTNICIMA

Član 13

Lice koje upravlja autobuskom stanicom obavezno obezbjeđuje putnicima sljedeće stanične usluge:

- prodaju voznih karata za registrovane redove vožnje - polaske i drugih prevoznih isprava na posebno organizovanim i označenim prodajnim mestima - šalterima;
- davanje obavještenja u vezi prevoza prema registrovanim redovima vožnje putem panoa, razglasa, posebnom telefonskom linijom, na posebnom šalteru, korišćenjem terminala, interneta i video monitora (vrijeme polaska i dolaska, cijena prevoza, naziv prevoznika, vrijeme putovanja, i dr.),
- isticanje na vidnom mestu izvoda iz reda vožnje;
- korišćenje javnog sanitarnog čvora sa tekućom vodom;
- usluge garderobe.

Ostale stanične usluge koje lice koje upravlja autobuskom stanicom može pružati putnicima:

- sve vrste rezervacija;
- poštanske, telefonske, telefaks i internet usluge;
- turističke, ugostiteljske, trgovačke, bankarske i druge usluge.

Član 14

Lice koje upravlja autobuskom stanicom vrši prodaju svih vrsta voznih karata i drugih prevoznih isprava putnicima (karte u jednom pravcu, povratne, prelazne, mjesečne, potvrdu o cijeni vozne karte i dr.), u ime i za račun prevoznika.

Vozne karte i druge prevozne isprave prodaju se u odgovarajućem prostoru poslovne zgrade autobuske stanice na obilježenim šalterima.

Vozna karta se prodaje svim putnicima pod jednakim uslovima i dokaz je o zaključenom ugovoru o prevozu.

Izuzetno, lica sa invaliditetom uživaoci povlastica, trudnice, majke sa malom djecom do šest godina, stara i iznemogla lica, imaju pravo kupovine karte preko reda.

Vozna karta se ne može prodati:

- djeci ispod šest godina starosti bez pratioca;
- osobama oboljelim od zaraznih bolesti;
- putniku pod dejstvom alkohola i drugih opojnih sredstava.

Član 15

Ako prevoz ne otpočne u vreme koje je određeno redom vožnje krivicom prevoznika ili zbog više sile, putnik može odustati od putovanja i istom se mora vratiti puna vrijednost naplaćene prevoznine i stanične usluge.

Na zahtjev putnika istom se mora vratiti puna vrijednost naplaćene prevoznine i stanične usluge ako dođe do greške prilikom prodaje vozne karte putniku od strane ovlašćenog osoblja lica koje upravlja autobuskom stanicom.

Putnik ima pravo da odustane od ugovora o prevozu pre nego što otpočne njegovo izvršenje.

Ako putnik odustane od putovanja najkasnije dva časa prije početka putovanja u međunarodnom prevozu i jedan čas prije početka putovanja u unutrašnjem prevozu, prevoznik je dužan da vrati putniku naplaćenu prevozninu uz mogućnost zadržavanja najviše 10% od iznosa naplaćene prevoznine, a iznos za naplaćenu staničnu uslugu se ne vraća.

Putnik nema pravo povraćaja naplaćene prevoznine u slučaju kada odustane od putovanja u roku kraćem od dva časa pre početka putovanja u međunarodnom prevozu, odnosno jedan čas u unutrašnjem prevozu.

Putnik ima pravo u vrijeme važnosti kupljene vozne karte da istu produži za jedan od narednih polazaka istog prevoznika uz plaćanje manipulativnih troškova.

Član 16

Lice koje upravlja autobuskom stanicom je dužno da obezbjedi i pruži putnicima sve informacije koje se odnose na:

- red vožnje;
- cijenu prevoza;
- ulazak autobusa na dolazni peron, sa naznakom linije sa koje dolazi;
- postavljanje autobusa na polazni peron (broj perona na koji se postavlja, linija na kojoj se vrši prevoz, vrijeme polaska i dr.), i
- druga obavještenja u vezi sa prevozom.

Član 17

U okviru poslovne zgrade autobuske stanice moraju biti obilježene prostorije namijenjene za čekaonicu, vršenje garderoberskih usluga i javni sanitarni čvor sa tekućom vodom.

Član 18

Lice koje upravlja autobuskom stanicom dužno je da autobusku stanicu održava u skladu sa odredbama Pravilnika o saobraćajno-tehničkim autobuskih stanica.

Član 19

Korisnicima usluga autobuske stanice, zabranjeno je:

- ometanje zaposlenih u licu koje upravlja autobuskom stanicom u izvršavanju njihovih zadataka;
- uvođenje na operativno-saobraćajne površine autobuske stanice životinja koje saglasno zakonskim propisima nemaju zaštitnu korpu, kavez, torbu, kutiju ili drugu odgovarajuću ambalažu;
- kretanje po operativno-saobraćajnim površinama van obilježenih mjesta za kretanje putnika;
- unošenje na autobusku stanicu eksploziva, eksplozivnih sredstava i zapaljivih materija i
- nedolično ponašanje.

Član 20

Lice koje upravlja autobuskom stanicom obezbjeđuje licima sa invaliditetom pomoć pri ulasku, kretanju i izlasku sa autobuske stanice, ulasku i izlasku iz autobusa, ukrcaju i iskrcaju prtljaga i uvođenju psa vodiča u autobus.

Lice koje upravlja autobuskom stanicom određuje mjesto na kojem lica sa invaliditetom mogu prijaviti svoj dolazak i zatražiti pomoć.

Lice koje upravlja autobuskom stanicom pomoć iz stava 1 ovog člana pruža besplatno.

Mjesto iz stava 2 ovog člana mora da bude jasno označeno i da nudi neophodne informacije o autobuskoj stanici i obezbjeđenju pomoći.

IV. PREDLAGANJE CIJENA ZA STANIČNE USLUGE

Član 21

Lice koje upravlja autobuskom stanicom samostalno utvrđuje iznose cijena svake vrste stanične usluge u skladu sa maksimalnom visinom cijene usluga autobuskih stanica koje je utvrdila Privredna komora Crne Gore.

Pri donošenju odluka o visini cijena za svaku vrstu stanične usluge lice koje upravlja autobuskom stanicom obavezno je da iskaže strukturu cijene koštanja i strukturu prodajne cijene svake vrste stanične usluge u skladu sa važećim propisima iz oblasti cijena.

Član 22

Preporučenu maksimalnu visinu cijene za prijem, odnosno otpremu autobusa za međugradske i međunarodne linije, kao i metodologiju za određivanje iste, utvrđuje Privredna komora Crne Gore imajući u vidu tržišne uslove (kretanje cena elemenata ulaznih troškova).

Član 23

Za međugradske i međunarodne linije koje u svojim redovima vožnje sadrže predmetnu autobusku stanicu lice koje upravlja autobuskom stanicom prevozniku naplaćuje prijem i otpremu autobusa u skladu sa važećim cjenovnikom.

Lice koje upravlja autobuskom stanicom, koja je početna odnosno krajnja u redu vožnje naplaćuje samo otpremu, odnosno prijem autobusa u skladu sa važećim cjenovnikom.

Član 24

Preporučenu maksimalnu visinu cijene za parkiranje autobusa na parkingu autobuske stanice za svaki započeti sat parkiranja utvrđuje Privredna komora Crne Gore.

Član 25

Naknada za prodane vozne karte i ostale prevozne isprave (u daljem tekstu: provizija) se utvrđuje ugovorom u pisanoj formi između lica koje upravlja autobuskom stanicom i prevoznika pod istim uslovima za sve prevoznike.

Član 26

Preporučenu maksimalnu visinu cijene stanične usluge za putnike, peronske karte i rezervacije vozne karte, kao i metodologiju za određivanje iste, utvrđuje Privredna komora Crne Gore imajući u vidu tržišne uslove (kretanje cijena elemenata ulaznih troškova).

Cijena peronske karte koju kupuje građanin pri izlasku na peron autobuske stanice ne može biti veća od cijene stanične usluge koju plaća putnik pri kupovini vozne karte.

Član 27

Lice koje upravlja autobuskom stanicom samostalno utvrđuje cijene za ostale stanične usluge koje plaćaju putnici i ostali korisnici-građani.

V ZAVRŠNA ODREDBA

Član 28

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 011 - 640

Podgorica, 12.03.2019. godine

Upravni odbor Privredne komore Crne Gore
Predsjednik,
Vlastmir Golubović, s.r.

Na osnovu člana 33 a u vezi sa članom 45 Statuta Privredne komore Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br. 20/18 i 81/18), Upravni odbor Privredne komore Crne Gore, na sjednici održanoj 21.03.2019. godine, donio je

**ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O IZBORU PREDsjedNIKA,
ZAMJENIKA PREDsjedNIKA I SUDIJA SUDA ČASTI
PRI PRIVREDNOJ KOMORI CRNE GORE**

I U Odluci o izboru predsjednika, zamjenika predsjednika i sudija Suda časti pri Privrednoj komori Crne Gore broj 011-2771 od 13.12.2018. godine, u tački I riječi „Dijana Raičković, sudija Privrednog suda u Podgorici“ zamjenjuju se riječima: „Ivan Kalezić, izvršni direktor AD Pošta Crne Gore, Podgorica“.

II U tački III podtačka 7 briše se a podtačke 8 do 16 postaju podtačke 7 do 15.

II Mandat predsjednika Suda časti iz tačke I ove odluke traje do isteka mandata predsjednika, zamjenika predsjednika i sudija Suda časti izabranih 13.12.2018. godine, odnosno do 13.12.2022. godine.

III Odluku objaviti u „Službenom listu Crne Gore“.

IV Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Na osnovu člana 33 Statuta Privredne komore Crne Gore Upravni odbor bira predsjednika, zamjenika predsjednika i sudije Suda časti.

U skladu sa odredbama člana 45 Statuta Privredne komore, pri Komori se obrazuje Sud časti. Sud časti odlučuje o povredama morala (dobrih poslovnih običaja) učinjenih u obavljanju privredne djelatnosti i prometa roba i usluga, kao i zbog povreda odredbi Statuta Komore, drugih opštih akata Komore ili Kodeksa etike, bilo da te povrede članice učine u međusobnom poslovanju ili prema trećim licima.

Sudski savjet Crne Gore je na sjednici održanoj 15.02.2019. godine dao mišljenje o nespojivosti obavljanja funkcije predsjednika Suda časti, pri Privrednoj komori Crne Gore sa vršenjem sudijske funkcije.

Shodno navedenom, sudija Privrednog suda Crne Gore Dijana Raičković, uputila je zahtjev za razrješenje sa funkcije predsjednice Suda časti pri Privrednoj komori Crne Gore broj 060-335 od 18.02.2019. godine, pa je odlučeno kao u dispozitivu ove odluke.

Broj: 011 – 2771/2-18

Podgorica, 21.03.2019. godine

Upravni odbor Privredne komore Crne Gore
Predsjednik,
Vlastimir Golubović, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", broj 2/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 14. marta 2019. godine, donijela je

R J E Š E N J E
O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI V.D.
SEKRETARKE MINISTARSTVA ODBRANE

Nadi Ulićević, v.d. sekretarke Ministarstva odbrane, prestaje vršenje navedene dužnosti, dana 13. marta 2019. godine, zbog isteka vremena od šest mjeseci na koje je određena za v.d. sekretarke ovog ministarstva.

Broj: 07-950/3

Podgorica, 14. marta 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", broj 2/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 14. marta 2019. godine, donijela je

R J E Š E N j E
O ODREĐIVANJU V.D. SEKRETARKE MINISTARSTVA ODBRANE

Za v.d. sekretarke Ministarstva odbrane, određuje se Nada Ulićević, dosadašnja v.d. sekretarke Ministarstva odbrane, do postavljenja sekretara ovog ministarstva u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-951/3

Podgorica, 14. marta 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", broj 2/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 14. marta 2019. godine, donijela je

R J E Š E N J E
O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI V.D. DIREKTORA DIREKCIJE ZA ZAŠTITU
TAJNIH PODATAKA

Savu Vučiniću, v.d. direktora Direkcije za zaštitu tajnih podataka, prestaje vršenje navedene dužnosti, dana 13. marta 2019. godine, zbog isteka vremena od šest mjeseci na koje je određen za v.d. direktora ove direkcije.

Broj: 07-952/3

Podgorica, 14. marta 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", broj 2/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 14. marta 2019. godine, donijela je

R J E Š E N J E
O ODREĐIVANJU V.D. DIREKTORA DIREKCIJE ZA ZAŠTITU TAJNIH PODATAKA

Za v.d. direktora Direkcije za zaštitu tajnih podataka, određuje se Savo Vučinić, dosadašnji v.d. direktora Direkcije za zaštitu tajnih podataka, do imenovanja direktora ove direkcije u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-953/3

Podgorica, 14. marta 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 5 Odluke o osnivanju Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom („Službeni list RCG", broj 25/92), Vlada Crne Gore, na sjednici od 14. marta 2019. godine, donijela je

R J E Š E N J E

O RAZRJEŠENJU PREDsjedNIKA I PET ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA JAVNOG PREDUZEĆA ZA UPRAVLJANJE MORSKIM DOBROM CRNE GORE

1. Razrješava se dužnosti predsjednika Upravnog odbora Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, Xhaudet Cakuli, zbog isteka mandata.

2. Razrješavaju se dužnosti člana Upravnog odbora Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore:

- Aleksandar Tičić, zbog isteka mandata,
- Željka Radak Kukavičić, zbog isteka mandata,
- mr Aleksandra Ivanović, zbog isteka mandata,
- Ljubomirka Vidović, zbog isteka mandata, i
- Dragana Čenić, zbog podnošenja ostavke.

3. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-742/5

Podgorica, 14. marta 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 5 Odluke o osnivanju Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom („Službeni list RCG", broj 25/92), Vlada Crne Gore, na sjednici od 14. marta 2019. godine, donijela je

R J E Š E N J E
O IMENOVANJU PREDsjedNIKA I PET ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA
JAVNOG PREDUZEĆA ZA UPRAVLJANJE MORSKIM DOBROM CRNE GORE

1. Za predsjednika Upravnog odbora Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, imenuje se Xhaudet Cakuli, dipl. ekonomista.

2. Za članove Upravnog odbora Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, imenuju se:

- Zoran Tomić, dipl. ekonomista,
- Šaša Radović, dipl.ing.elektrotehnike,
- Maja Mijušković, dipl.pravnica,
- mr Aleksandra Ivanović, dipl.biolog, predstavnica zaposlenih u Preduzeću, i
- Ljubomirka Vidović, dipl. pravnica, predstavnica zaposlenih u Preduzeću.

3. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-742/6

Podgorica, 14. marta 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, broj 2/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 21. marta 2019. godine, donijela je

R J E Š E N j E
O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI V.D. GENERALNOG DIREKTORA
DIREKTORATA ZA VANREDNE SITUACIJE U MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH
POSLOVA

Mirsadu Muliću, v.d. generalnog direktora Direktorata za vanredne situacije u Ministarstvu unutrašnjih poslova, prestaje vršenje navedene dužnosti, dana 20. marta 2019. godine, zbog isteka vremena od šest mjeseci na koje je određen za v.d. generalnog direktora ovog direktorata.

Broj: 07-1040/3

Podgorica, 21. marta 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", broj 2/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 21. marta 2019. godine, donijela je

R J E Š E N j E
O ODREĐIVANJU V.D. GENERALNOG DIREKTORA DIREKTORATA ZA
VANREDNE SITUACIJE U MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA

Za v.d. generalnog direktora Direktorata za vanredne situacije u Ministarstvu unutrašnjih poslova, određuje se Mirsad Mulić, dosadašnji v.d. generalnog direktora ovog direktorata, do postavljenja generalnog direktora Direktorata za vanredne situacije u Ministarstvu unutrašnjih poslova u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-1041/3

Podgorica, 21. marta 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 35 Zakona o državnoj upravi ("Službeni list CG", broj 78/18), a u vezi sa članom 60 stav 1 alineja 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", broj 2/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 21. marta 2019. godine, donijela je

R J E Š E N j E
O PRESTANKU MANDATA POMOĆNIKA DIREKTORA ZAVODA ZA ŠKOLSTVO

Radoslavu Miloševiću, pomoćniku direktora Zavoda za školstvo - rukovodiocu Sektora za unapređivanje obrazovanja, prestaje mandat, zbog isteka mandata.

Broj: 07-1049/3

Podgorica, 21. marta 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.